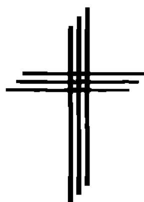
Milivoj Bolobanić

Kako prepoznati zamke zloga

Milivoj Bolobanić
Kako prepoznati zamke
ZLOGA

"Oni dođoše iz nevolje velike i oprali su haljine svoje i ubijelili ih u krvi Jaganjčevoj. Zato su pred prijestoljem Božjim i služe mu dan i noć u hramu njegovu, i Onaj koji sjedi na prijestolju razapet će Šator svoj nad njima. Neće više gladovati ni žeđati, neće ih više paliti sunce ni ikakva žega jer – Jaganjac koji je posred prijestolja bit će pastir njihov i vodit će ih na izvore vodâ života. I otrt će Bog svaku suzu s očiju njihovih.

(Otk 7, 14 - 17)

Naslov
M. Bolobanić,
KAKO PREPOZNATI ZAMKE ZLOGA
(peto dopunjeno izdanje)

Nakladnici
Milivoj Bolobanić i Detecta d.o.o.

Za izdavača
Milivoj Bolobanić i Ante Matić

Lektura
Anđina Markić

Korektura
Milivoj Bolobanić

Grafički urednik, prijelom i naslovnica
Ante Matić

Tisak
Gipa, Zagreb

CIP Katalogizacija u publikaciji
Nacionalna i sveučilišna knjižnica, Zagreb

UDK 234 235.2

BOLOBANIĆ, Milivoj
Kako prepoznati zamke Zloga
(Peto dopunjeno izdanje)
/Milivoj Bolobanić - Zadar : M. Bolobanić,
2006. - 288 str., 19 cm

Bibliografija: 288. str.

ISBN 953-98036-3-2
391222040

Milivoj Bolobanić

Kako prepoznati zamke ZLOGA

(peto dopunjeno izdanje)

Predgovor

Don Gabriele Amorth
i
Mons. Cesare Bonicelli

Zadar, 2006.

*"Neprijateljstvo ja zamećem
između tebe i žene,
između roda tvoga i roda njezina"*

(Post 3, 15)

*"I znamenje veliko pokaza se na nebu:
Žena odjevena suncem,
mjesec joj pod nogama,
a na glavi vijenac od dvanaest zvijezda.*

(Otk 12, 1)

PREDGOVOR

S velikim sam zadovoljstvom pročitao ovu knjigu monsignora Bolobanića i radostan sam zbog velikoga uspjeha koji je knjiga postigla neposredno po izlasku iz tiska. Danas postoje mnoge knjige koje govore o Zlome i njegovome djelovanju.

S obzirom na činjenicu da ljudi čitaju vrlo malo, potrebna nam je jedna kratka knjiga koja će jednostavno i jasno izraziti ono bitno. Kako prepoznati zamke Zloga koje su danas posvuda obilno rasprostranjene?

Ne smijemo zatvarati oči pred ovom žalosnom stvarnošću: nikada prije vjera nije doživjela takvo otpadništvo na Starome kontinentu. Tu postoji matematički odnos: kako se smanjuje vjera, raste praznovjerje.

Evo, to je naš svijet koji je napustio crkvu, a obraća se vračarima, gatanju iz karata, lažnim vidovnjacima; to je naš svijet koji je napustio kršćanski život molitve i sakramenata, a umjesto toga se obraća okultnim praksama, osobito spiritističkim seansama i sotonskim sektama; a sve to čini u potpunome neznanju od kobnih posljedica koje iz toga proizlaze, ne samo za vječni život, nego i za ovaj zemaljski; događaju im se vrlo teške smetnje, koje liječnici ne mogu prepoznati ni liječiti.

Potrebno je ljudima otvoriti oči, a, nažalost, moramo priznati da u ovo naše vrijeme čak ni svećenstvo

nije dostatno upoznato i nije potpuno uronjeno u vjeru te je takvo rijetko sposobno shvatiti ili pomoći onima koji traže izlaz.

Stoga s velikim zadovoljstvom pozdravljam ovaj kratki osvrt, preporučam ga kako svećenicima tako i laicima, iznad svega onima koji imaju odgovornu ulogu odgoja i onima koji rade sa skupinama mladih. Dotaknute teme jesu ono što je najvažnije, najprimarnije i najkorisnije znati.

Razgovor na kraju knjige pun je životne snage. Postigao je željeni cilj, iskustvom odgovara na najučestalija pitanja koja ljudi sebi postavljaju.

Izbor molitava u knjizi vrlo je koristan.

Ne zaboravimo da je temelj svega i, zapravo, najučinkovitija prevencija ***živjeti neprestano u milosti Božjoj, molitvi, sudjelovati u Sv. misi i primati sakramente.***

Dobro je uvijek imati na umu Isusove riječi: „A ovi će znakovi pratiti one koji uzvjeruju: u ime će moje izgoniti zloduhe..." (Mk 16, 17)

Po ovim riječima, svi možemo moliti molitve otklinjanja. I, ako su izgovorene s vjerom, imaju moć potpunog oslobađanja od utjecaja Zloga i zlih čina.

don Gabriele AMORTH
Egzorcist Rimske biskupije
Potpredsjednik Međunarodnoga udruženja egzorcista

PREDGOVOR TALIJANSKOM IZDANJU

Koristeći se svojim poznatim engleskim humorom, Chesterton je napisao kako mjesto vjernika u modernome svijetu neće zauzeti ateisti nego "lakovjerni" Čini se kako statistika o broju osoba koje nasjedaju na oglase vračara potvrđuje njegovo mišljenje.

Pomrčina kršćanskoga smisla za život ide ukorak sa zamračenjem razuma i nadiranjem sve perverznijih izobličenja religioznosti.

Nasuprot nadiranju takozvanoga novoga poganstva, Crkva se već sada nalazi sama u obrani razuma i mora se boriti protiv zloporabe vjere kako bi osporila povratak iracionalnim i instiktivnim strastima koje se šire u obliku praznovjerja i magijskih praksa.

Prije svega, čovjek treba imati poniznosti i hrabrosti služiti se vlastitim razumom. Kad se kršćanstvo širilo antičkim svijetom, naši su pradjedovi to shvatili kao pobjedu inteligencije i objavu prisutnosti Isusa Krista koji oživljuje u čovjeku potrebu za istinom. Pobjeđujući svaki strah, ono se potvrđuje kao iskustvo oslobođenja od fatalnosti i grijeha te kao svakodnevna mogućnost za put spasenja u dramatičnim okolnostima ljudskoga postojanja.

Pred problemima na koje čovjek nailazi kršćanstvo navješćuje istinsku i oslobađajuću prisutnost Krista i ide ususret stvarnosti: "Upoznat ćete istinu i istina će vas osloboditi." (Iv 8, 32). Ljubav prema razumnosti koja je kršćanstvu prirođena postaje napon ljubavi i podrška onima koji žive u poteškoćama.

"Kad je čovjek obilježen dramom nasilja, usamljenosti i beznačajnosti, jedini odgovor koji ga može zadovoljiti dolazi mu u susretu s Onim koji je izvor njegova postojanja i njegova djelovanja. Put je Krist. On je Put, Istina i Život. Otkriće ovoga puta uobičajeno se zbiva zahvaljujući razmatranju drugih ljudi." (Ivan Pavao II.).

Mons. CESARE BONICELLI
BISKUP PARME

Molitva sv. Mihovilu arkanđelu

Sveti Mihovile arkanđele,
brani nas u boju;
budi nam na pomoć
protiv zlobe i zamki đavolskih.
Molimo te proseći,
neka to Gospodin zapovijedi!
A ti, vođo vojske nebeske,
protjeraj u pakao Sotonu
i druge zle duhove
koji lutaju svijetom
na propast duša. Amen.

UVODNA RIJEČ

Područje Sotoninoga djelovanja, njegovih zamki i njegova zavođenja, područje okultnih i magijskih praksa jest nesagledivo. Upuštati se u to doista predstavlja pravu avanturu. Toliko je toga nama ljudima neshvatljivo, neobjašnjivo i tajnovito. Stoga je to područje neistraženo.

Malo je na našim prostorima onih koji su pokušali obraditi tu tamnu stvarnost. Ako literatura postoji, to su uglavnom prijevodi stranih autora.

Prepoznati, razotkriti i raskrinkati zamke Zloga moguće je jedino svjetlom odozgo. Samo Duh Sveti, Duh mudrosti, može prosvijetliti i voditi čovjeka u tu mračnu tajnovitu stvarnost u kojoj se kreću i u kojoj djeluju zli duhovi te otkriti svu njihovu perfidnu, lukavu i pokvarenu zlobu kojom čovjeka napadaju u želji da ga, ako je ikako moguće, fizički i psihički unište.

Prepoznao sam u sebi određenu osjetljivost i otvorenost za ljudske probleme koji imaju korijena u sotonskom utjecaju na ljude. To me je područje počelo odavno zanimati. Posljednjih dvadesetpet godina mojega pastoralnoga rada počeo sam se intenzivnije baviti tom problematikom. Mnogo je ljudi dolazilo i sve više dolazi tražiti pomoć i izlaz iz mračnih i zapletenih životnih si-

tuacija. I tako, u susretu s ljudima, slušajući i prepoznavajući njihove probleme, sve sam više ulazio u to područje u kojemu sam otkrivao kako Sotona djeluje i zavodi duše. Postalo mi je jasno da on ljudima manipulira na sve moguće načine, a da ljudi, jadni, nisu ni svjesni kako su žrtve zlokobnoga sotonskoga djelovanja.

U meni je već odavno sazrijevala želja kako bi trebalo ljude poučiti i ukazati im na sve moguće opasnosti u koje bi mogli upasti, osobito baveći se okultnim, magijskim praksama. Budući da je posljednjih godina prošloga stoljeća zlo uzelo toliko maha i da je u neviđenu porastu sotonsko djelovanje i u našim krajevima te da toliki padaju u njegove zamke i ne vide izlaz, potaknut željama mnogih koji su pronašli izlaz i oslobodili se, odlučio sam napisati ovu knjigu koja će, nadam se, mnogima pomoći prepoznati vlastiti problem, otvoriti oči i u svjetlu Duha Svetoga prepoznati kamo krenuti, te pronaći spasenje.

Svjestan sam da će ova knjiga izazvati burne reakcije mnogih. Svjestan sam da će Sotona, čija se djela ovim putem razotkrivaju i kome se otima plijen, pobjesniti i da će pokušati novosmišljenim zamkama ljude zavesti kako ne bi spoznali istinu. No, uvjeren sam da treba javno progovoriti, svidjelo se to kome ili ne, i pomoći ljudima. Nadam se da će ovo vrlo dobro razumjeti oni koji grcaju u problemima čekajući odnekamo spas. Njima će ovo doći kao melem na ranu, kao nada da nisu sve lađe potonule i da postoji luka spasa.

U Crkvi nismo svjesni ozbiljnosti problema u kojima se nalazi današnji čovjek. Poznati egzorcist **Gabriele Amorth**, u svojoj knjizi „Egzorcist govori“, izrekao je jednu vrlo tešku rečenicu: *Danas se Katolička crkva odrekla ove svoje specifične misije i puk se više ne obraća Bogu, nego Sotoni.*

Ova je teška prosudba izrečena sa željom da se probudimo. Svećenici uglavnom nisu raspoloženi, a ni pripremljeni, za ovakvu službu. U našim se teološkim školama ova pitanja gotovo i ne dotiču. Pa kako će se onda sutrašnji svećenici moći hvatati u koštac s invazijom zla koje u zastrašujućim razmjerima prijeti čovječanstvu?! Krajnje je vrijeme da se trgnemo i da se nešto učini!

Ovaj svoj skromni doprinos stavljam pod moćnu zaštitu Bezgrješne Djevice, koja je po Božjemu planu trajna neprijateljica Sotone i koja će mu naposljetku satrti glavu. Trijumf Marijina Bezgrješnoga Srca je na pomolu! Dođi, Gospodine Isuse! Maranatha! I uništi moć Sotone zauvijek!

ČOVJEKOVA PITANJA

Svijet u kojemu živimo postavlja pred čovjeka današnjice mnoga teška i nerješiva pitanja: Odakle zlo i zašto se događaju teška zla u svijetu? Zašto ratovi i tolika zvjerska zlodjela nad ljudima, kao i bezdušno uništavanje svega što je čovjek mukotrpno sagradio? Zašto toliko mržnje u međuljudskim odnosima a i među narodima? Zašto tolike odmazde i osvete, sve do potpunog istrjebljenja? Kako je moguće protumačiti tolika iživljavanja nad nevinim žrtvama – masakriranja žena, staraca i nevine djece, tolika silovanja? I sve to u XX. i XXI. stoljeću.

Zašto u modernome civiliziranome svijetu tolike socijalne nepravde? Zašto toliki svakodnevno umiru od gladi, a toliko se hrane baca i uništava? Zašto manji broj ljudi na ovome našemu planetu posjeduje golema materijalna dobra dok većina oskudijeva u nužnome za život dostojan čovjeka?

Zašto danas svaka zemlja troši golema sredstva za nagomilavanje oružja, a toliki umiru od gladi? Zašto uopće oružje?

A što reći o tragedijama i tolikim zlima na osobnoj razini? Teško je danas naći sretna i zadovoljna čovjeka. Gotovo je nemoguće pronaći sretnu i složnu obitelj.

Učestala neslaganja, svakodnevne bračne nevjere, sve brojnije rastave brakova, droga, alkohol, homoseksualizam, razne seksualne nastranosti, sve učestaliji teški psihički poremećaji i nastranosti... sve su to postale redovite pojave koje se svakodnevno mogu sresti u životima mnogih obitelji i osoba.

Stoga je posve normalno da čovjek postavlja pitanja: Odakle zlo u svijetu? Ima li načina i mogućnosti da se čovjek i čovječanstvo izvuku iz toga kruga zla koji ga svakim danom sve jače steže? Postoji li, dakle, oslobođenje, postoji li izlaz?

Ta i takva sudbonosna pitanja postavlja čovjek otkad se pojavio na ovome našemu planetu. Na ta su pitanja pokušavali pronaći odgovor najveći umovi čovječanstva. Njima su se bavili filozofi, psiholozi, sociolozi, moralisti, mnogi književnici, filmski režiseri, razni analitičari, osnivači pojedinih religija i religioznih pokreta. No, nitko od njih nije uspio pronaći zadovoljavajuće odgovore na ta temeljna ljudska pitanja, a još manje otkriti način kako čovjeka i čovječanstvo osloboditi i izvući iz toga začaranoga kruga zla.

Ljudska mudrost i čovjekov razum na ta pitanja nemaju odgovora. Iskustvo nas uči da je trpljenje povezano s našim životom od kolijevke pa do groba. Svi ljudski napori, otkad je čovjeka na ovoj zemlji, idu za tim da se ovdje stvori raj; ali, i na početku XXI. stoljeća moramo tjeskobno zaključiti kako se nalazimo u „dolini suza."

Za mnoga je zla čovjek sam kriv. No, postoje zla zbog kojih trpimo a koja ne ovise o našoj ljudskoj volji. To su, primjerice, razne prirodne katastrofe: velike poplave koje iza sebe ostavljaju goleme pustoši, tuča koja zna uništiti svu žetvu i berbu, razni orkani i cikloni koji uništavaju sve iza sebe, vulkani, veliki potresi koji znaju sravniti sa zemljom i potpuno izbrisati cijele gradove, sela, čak i pojedine pokrajine s ukupnim stanovništvom.

A što reći o raznim teškim i neizlječivim bolestima? Koliki bolesnici leže u najsuvremenijim bolnicama bez nade u ozdravljenje! Kako rastumačiti i objasniti da se tolika djeca rađaju osakaćena, hendikepirana na tijelu i zaostala u duhu, mnogi krivnjom svojih roditelja?

Kako objasniti da je na stotine tisuća ljudi, u ovome našemu „naprednome stoljeću", moralo napustiti svoj dom, svoj zavičaj, i s vrećicom se u ruci smjestiti pod kakav jadan šator, ako su i to uspjeli dobiti, bez minimalnih higijenskih uvjeta, sretni da mogu kako tako preživjeti.

Uza sve ovo, ne smijemo previdjeti ni najrazličitije moralne i duševne patnje, koje muče i lome ljudska srca. Spomenimo jadnu djecu-siročad koja neće nikada u životu moći osjetiti što znači majčina ljubav i nježnost. Tu je i bol koja kida roditeljsko srce koje plače nad svojim mrtvim djetetom.

Sva ova spomenuta zla i ljudske nevolje najčešće nemaju izvora, ili se barem ne vidi, u čovjekovoj krivnji. No, postoje bezbrojne nevolje i tjeskobe koje očito imaju

korjena u zlu koje se nalazi u ljudskome srcu. U čovjekovu se srcu rađaju oholost, sebičnost, zavist, ljubomora, mržnja, nečistoća i ostale zle sklonosti. Iz tih se korijena najčešće rađaju zločini, ratovi i bezbrojna druga zla koja u svim razdobljima ljudske povijesti iza sebe ostavljaju zgarišta i užasnu pustoš. Počelo je to već od ubojstva nevinog Abela, koji je pao kao žrtva bratove zavisti, pa sve do danas. I, možemo s boli u srcu ustvrditi kako je, zapravo, cijela ljudska povijest, u svim svojim razdobljima, obilježena tragovima krvi i patnje, u čemu upravo ovo naše moderno XX. stoljeće prednjači.

Da, moderni se čovjek ponosi visokim napretkom kojega je ostvario. Ali, može li se reći da je čovjek današnjice sretniji od onoga koji je živio prije tisuću godina? Danas doista uživamo neke blagodati modernoga tehničkoga napretka, ali, zar se ne pojavljuju nova zla i nevolje koje sa sobom nosi taj napredak? Istinu je rekao **E. Autexier:** *Pomišljati da se može ukloniti trpljenje iz našega života znači zabavljati se tlapnjom!*

BOG STVORITELJ

Božja Objava sadržana u Bibliji nedvojbeno nam govori da je Bog stvoritelj vidljiva i nevidljiva svijeta. To jasno potvrđuje i Nicejsko-carigradsko vjerovanje u kojemu Crkva ispovijeda: *Vjerujem u jednoga Boga, Oca svemogućega, stvoritelja neba i zemlje, svega vidljivoga i nevidljivoga.*

Četvrti lateranski sabor definirao je da je Bog *od početka vremena ni od čega stvorio oboje stvorenje, duhovno i tjelesno, anđele i zemaljski svijet, a zatim čovjeka sastavljena od obojega, duha i tijela.*

Iz ovih definiranih istina jasno proizlazi da je Bog stvorio najprije duhovna bića, tj. netjelesna bića, koje Sveto pismo naziva anđelima. Ta su duhovna bića obdarena razumom i slobodnom voljom. Ona, prema Stvoriteljevu planu, neprestano slave Boga i služe njegovome spasonosnom planu prema drugim stvorenjima. I, kako kaže **sv. Toma Akvinski**: *Anđeli surađuju u svemu što je dobro za nas.*

SOTONA

Ako je Bog savršeno biće, punina savršenstva, neizbježno se nameće pitanje: Kako uz savršenoga Boga može postojati sasvim negativno biće – Sotona? Je li Bog stvorio Sotonu? To bi se protivilo Božjemu savršenstvu; odakle, dakle, Sotona?

Odgovor na ova pitanja daje nam posljednja knjiga Novoga Zavjeta - Apokalipsa ili Otkrivenje sv. Ivana apostola. Ondje stoji ovo: *I nasta rat na nebu. Mihovil i njegovi anđeli zarate se sa Zmajem. Zmaj uđe u rat i anđeli njegovi, ali ne nadvlada. I ne bijaše im više mjesta na nebu. Zbačen je Zmaj veliki, Stara zmija imenom Đavao, Sotona, zavodnik svega svijeta. Bačen je na zemlju, a s njim su bačeni i anđeli njegovi. I začujem glas na nebu silan: Sada nasta spasenje i snaga i kraljevstvo Boga našega i vlast Pomazanika njegova! Jer zbačen je tužitelj braće naše koji ih je dan i noć optuživao pred Bogom našim. Ali oni ga pobijediše krvlju Jaganjčevom i riječju svojega svjedočanstva: nisu ljubili života svojega sve do smrti. Zato, veselite se, nebesa i svi nebesnici! A jao vama, zemljo i more, jer Đavao siđe k vama gnjevan veoma, znajući da ima malo vremena!* (Otk 12, 7-12).

Iz ovoga biblijskoga izvješća saznajemo o sukobu anđela. Očito je da je Bog stvorio anđele dobrima. Po daru slobode imali su mogućnost biranja. Bili su stavljeni na kušnju hoće li u poslušnosti i ljubavi priznati Boga svojim vrhovnim Gospodarom i slobodno mu se staviti u službu. No, kod nekih anđela pojavila se oholost, želja biti Bog. Oholost je grijeh duha. Lucifer, anđeo svjetla, najodličnije Božje stvorenje i jedan broj anđela koji su ga slijedili, otkazali su poslušnost Bogu. Od tada su oni postali zli duhovi, demoni. I kada se Lucifer, Sotona, posve svjesno pobunio protiv Boga, cijelim svojim bićem i svojom voljom, bez povratka, toga je trenutka postao stvorenjem najudaljenijem od Boga. Taj je grijeh pobune ostao utkan u njegovu bit i tako će ostati kroz svu vječnost. Biblija ga naziva raznim imenima: Sotona, Lucifer, Belzebul, Stara zmija, Đavao, Otac laži, Tužitelj braće

Prema tome, Bog nije stvorio Sotonu i zle duhove, nego su oni sami, pobunivši se protiv Boga, posve svjesno i slobodno, postali zli. A moć i sposobnost koju je primio od Boga prije pobune, Sotona posjeduje i dalje. On je i dalje ostao čisti duh i, stoga, duhovno biće, te, budući da nije izgubio svoju anđeosku narav, ima nezamislive mogućnosti. Imajmo na umu da, kao čisti duh, nema naših dimenzija: nije, dakle, tro-četverodimenzionalan, nema stoga prostora ni materije, ni zvuka ni mjere, ni hrane ni odmora, ni bolesti ni smrti. Zapravo, nije podložan nijednoj našoj ljudskoj uvjetovanosti. Sotona

sve svoje sposobnosti, osobito veliku spoznaju, koristi u neopisivoj mržnji prema Bogu i svima onima koji žele slobodno služiti Bogu. On je neprijatelj koji napada i uznemiruje kako bi postigao svoj cilj.

Demoni mrze Boga koji je samo dobro. Oni mrze svjetlo, jer oni su tama i zabluda. Dolaze iz pakla, preplavljuju zemlju i posvuda se gnijezde. Teže najviše za tim da prodru u duh i tijelo ljudi, da čovjeka zamagle, svladaju i gurnu u vječnu propast. No, kršćani redovito nisu svjesni užasne stvarnosti ni opasnosti koju te zlokobne snage predstavljaju i zato mogu vrlo lako upasti u vječno prokletstvo.

Mi na temelju Objave znamo da je Sotona *već osuđen i izbačen van* (Iv 12, 31) i da on nema nikakve vlasti nad Kristom, koji ga je svojom žrtvom na križu i svojim uskrsnućem pobijedio i On je kralj svemira i svega stvorenoga i Njemu će postupno biti sve podloženo na nebu i na zemlji. No, Sotoni je dano još neko vrijeme da zavodi ljude. Njemu je i cijeli svijet podložan u zlu te je zato on *knez ovoga svijeta* (1 Iv 5, 19). Stoga nijekati postojanje Sotone i njegovo negativno djelovanje u svijetu znači, zapravo, nijekati Krista i njegovo spasiteljsko djelovanje koje se u njegovoj Zaručnici Crkvi nastavlja kroz povijest. Jer, On je Crkvi dao vrlo jasnu zapovijed da "izgoni đavle" I zato, oni koji niječu postojanje Sotone prave Sotoni veliku uslugu, kako bi mogao posve nesmetano djelovati u ovome svijetu. Takvi

svećenici i vjernici jesu pravi heretici, jer njegova opstojnost jest dogma naše vjere.

Ivan Pavao II., tijekom Angelusa s vjernicima na Prvu korizmenu nedjelju 2002., godine drhtavim glasom govorio je kako je Sotona stvarnost koja neprestano djeluje na čovjekove puteve i puteve Crkve. Oni koji žele umanjiti značaj te činjenice dovode se u opasnost i na kraju se suočavaju s gorkim razočarenjem; to je pogreška s bolnim posljedicama. Papa je tako svoje riječi zaključio na neobičan način, dva puta naglašeno rekavši: "ODLAZI SOTONO!"

Neki opet znaju Sotonu omalovažavati i podrugljivo o njemu govoriti i ismijavati ga. Na ovakve reakcije lucidno je primijetio jedan egzorcist: *Nemojte se smijati, prijatelji moji, kada čujete govoriti o đavlu kao da je strašilo za djecu! Đavao je zadovoljan zbog određenih ismijavanja, jer mu to ide na korist, i te kako!*

STVARANJE ČOVJEKA

Biblija nas izvješćuje o stvaranju vidljiva svijeta sa svim njegovim bogatstvom, raznolikošću i redom. Bog je svojom svemogućom riječju svijet izvukao iz ništavila, tako da se može kazati kako ne postoji ništa što ne bi svoje postojanje dugovalo Bogu Stvoritelju. A vrhunac Božjega stvoriteljskoga djela jest čovjek.

Bog je čovjeka stvorio *na svoju sliku* (Post 1, 27) i zato čovjek ima jedinstveno mjesto u cijelome redu stvaranja. Na neki se način u njemu ujedinjuju i duhovni i materijalni svijet. A među vidljivim bićima čovjek je jedini *sposoban upoznati i ljubiti svojega Stvoritelja* (GS 12, 3) i *jedino stvorenje što ga je radi njega samoga Bog htio* (GS 24, 3). Lijepo je to izrazila **sv. Katarina Sijenska:** *Koji te razlog potaknuo da čovjeka postaviš u tako veliko dostojanstvo? Zacijelo neprocjenjiva ljubav kojom si u sebi samome gledao svoje stvorenje i u nj se zaljubio. Jer ljubavlju si ga stvorio, ljubavlju si mu dao biće sposobno kušati tvoju vječnu dobrotu.*

Kad Bog stvara, on stvara samo dobro. Tako je i prvi čovjek postavljen u prijateljstvo sa svojim Stvoriteljem, sa samim sobom i sa svim stvorenjima koja su ga okruživala. Crkva nas uči da je Bog čovjeka stavio u stanje

svetosti i izvorne pravednosti. Sazdao je čovjeka na svoju sliku i povjerio mu brigu za cijeli svijet. Dano mu je da služi samo Stvoritelju, a svemu stvorenju da bude gospodar.

ČOVJEKOV PAD

Čovjek je mogao živjeti sretno samo pod uvjetom da se slobodno podredi Bogu. Jer čovjek ovisi o svojemu Stvoritelju.

No, pali anđeo, Sotona ili Đavao, iz zavisti napastuje prvoga čovjeka i uspijeva na taj način poljuljati povjerenje prema Stvoritelju i nagovoriti čovjeka da krivo upotrijebi svoju slobodu i prekrši zapovijed Božju. Zaveden od Đavla, čovjek je htio biti kao Bog. Zapravo, izabrao je sebe ispred Boga.

Posljedice toga pradogađaja, koji se dogodio na početku ljudske povijesti, bile su kobne za naše praroditelje, kao i za cijeli ljudski rod. Biblija nam zorno pokazuje kako je, zapravo, cijela ljudska povijest označena padom koji se dogodio našim praroditeljima. Smjesta su izgubili milost izvorne svetosti; plaše se Boga; razoren je sklad koji je vladao u njihovome biću; poremećeno je u njima gospodstvo duhovnih moći duše nad tijelom; odnos muškarca i žene ostvarivat će se u znaku požude i gospodarenja; sklad sa stvorenjima bitno je narušen, tako da stvorenja postaju čovjeku strana i neprijateljska; i, ono što čovjeku najteže pada, morat će se vratiti u prah iz kojega je i uzet. Tako, grijehom prvih ljudi, smrt ulazi u povijest čovjeka.

Adamov grijeh rađanjem prelazi na sve njegove potomke, na sve ljude. Tu će istinu **sv. Pavao** ovako izraziti: *Neposluhom jednog čovjeka svi su postali grješnici* (Rim 5, 19); *Kao što po jednom Čovjeku uđe u svijet grijeh i po grijehu smrt, i time što svi sagriješiše, na sve ljude prijeđe smrt* (Rim 5, 12). Ovu istinu pojašnjava **II. vatikanski sabor** i kaže: *To što doznajemo po Božanskoj objavi slaže se i sa samim iskustvom. Ako, naime, čovjek pogleda u svoje srce, nalazi da je sklon zlu i uronjen u tolike jade koji ne mogu potjecati od njegova dobroga Stvoritelja. Ne hoteći često priznati Boga kao svoje počelo, čovjek je poremetio i dužno usmjerenje prema svojemu posljednjemu cilju i ujedno sav sklad sa samim sobom, s drugim ljudima i svim stvorenjima* (GS 13).

Na pitanje koje smo na početku našega razmišljanja postavili: odakle zlo i golema bijeda koja pritišće ljude svih vremena; odakle, naposljetku, smrt? - nema razumna odgovora ako sve to ne povežemo u korijenu s Adamovim grijehom. Istina vjere uči nas da smo svi rađanjem zaraženi Prvim grijehom. Jer, naš je praroditelj Adam primio izvornu svetost i pravednost u činu stvaranja ne samo za sebe, nego za svu ljudsku narav. Prema tome, grijeh naših praroditelja zarazuje svu ljudsku narav i rađanjem prelazi na sve njegove potomke. Zato kažemo da je ljudska narav ranjena, a to znači: podvrgnuta neznanju, patnji, sklona grijehu i njome vlada požuda.

Adamovim grijehom Sotona je dobio određenu vlast nad čovjekom, iako u biti čovjek ostaje slobodan. Sotona je vrlo moćan, jer je čisti duh, ali je ipak samo stvorenje. Njegovo je djelovanje na pojedinca kao i na cijelo ljudsko društvo vrlo veliko i često uzrokuje teške štete duhovne, a posredno i fizičke naravi, uzrokuje teške zablude na području odgoja, politike, društvenoga djelovanja i morala. To grješno stanje čovječanstva **sv. Ivan** će nazvati *Grijehom svijeta* (Iv 1, 29). Tim se izrazom, zapravo, označuje utjecaj Zloga na pojedine osobe, kao i na razne zajednice i društvene strukture, koje su plod ljudskih grijeha.

To dramatično stanje svijeta koji *leži sav pod vlašću Zloga* (1 Iv 5, 19), ovako izražava **II. vatikanski koncil**: *Svu ljudsku povijest prožimlje teška borba protiv moći mraka. Ta je borba započela već od početka svijeta, a trajat će po riječi Gospodnjoj sve do posljednjega dana. Ubačen u tu borbu, čovjek se mora neprestano boriti da prione uz dobro. I jedino uz velike napore i pomoć Božje milosti može postići svoje nutarnje jedinstvo* (GS 37).

Sotona, dakle, nije ideja nego subjekt, s moći i inteligencijom koja nadilazi čovjeka i koji konkretno djeluje, a glavni mu je motiv postojanja ljubomora na dobro. Njegovo djelovanje prema čovjeku nije završilo time što je na početku ljudske povijesti uzrokovao najveću tragediju čovječanstva; ON OSTAJE NEUMORNI I SMRTNI ČOVJEKOV NEPRIJATELJ.

NOVI ADAM I NOVA EVA

Poslije čovjekova pada, u praskozorje ljudske povijesti, činilo se kako se ljudski rod našao u bezizlaznoj situaciji. No, odmah na prvim stranicama Biblije, poslije grijeha naših praroditelja, Bog daje nadu čovječanstvu. Bog neće ostaviti čovjeka napuštena ni prepuštena silama Zloga, nego nam na određeni način daje naslutiti plan spasenja koji će se ostvariti u svoje vrijeme. Evo te značajne riječi: *Neprijateljstvo ja zamećem između tebe i žene, između roda tvojega i roda njezina: on će ti glavu satirati, a ti ćeš mu vrebati petu* (Post 3, 15). Crkva kroz svoju bogatu povijest, razmišljajući nad ovim tekstom, otkriva Božji plan spasenja. Adamovim neposluhom ljudski je rod duboko pao. A kada dođe Novi Adam, Isus Krist, svojom će poslušnošću do *smrti na križu* (Fil 2, 8) ispraviti krivnju staroga Adama – *spasiti narod svoj od grijeha njegovih* (Mt 1, 21) i razoriti đavolska djela. Isus Krist jest Novi Adam, glava otkupljenoga čovječanstva. I, kako kaže **sv. Ivan** u svojemu Evanđelju: *Od punine njegove svi mi primismo, i to milost na milost* (Iv 1, 16).

A Marija Djevica, svojim potpunim predanjem volji Božjoj i svojom slobodnom vjerom i potpunim posluhom, ulazi izravno u Božji plan otkupljenja. Ona je rekla svoj

DA Bogu u ime cijeloga čovječanstva i tako po svojoj poslušnosti postala Nova Eva, Majka živih.

Prema vječnome Božjemu planu, Crkva iščekuje vrijeme čišćenja, kad će Djevica sasvim satrti glavu Zmiji. Tada će obnovljena Crkva i čovječanstvo doživjeti blistavo jutarnje svjetlo, kakvo do tada nije nitko vidio. Vrijeme mira i pravednosti bit će odgovor na sve napade pakla protiv jadnoga čovječanstva na koje su se sručile snage zla. Ali, prije toga će se dogoditi posljednja borba između svjetla i tame, između ljubavi i mržnje, između dobra i zla, između života i smrti.

KRIST I SOTONA

Prema Božjemu planu Isus Krist ima središnju ulogu u stvaranju i u otkupljenju. Sve je stvoreno *po njemu i za njega.* (usp. Kol 1, 16). Biblija nam mnogo govori o kraljevstvu Božjemu, ali i o kraljevstvu Sotone; govori nam o moći i snazi Boga stvoritelja i Gospodara svemira, ali i o moći tame; govori nam o sinovima Božjim, ali i o sinovima Sotone. I zato je nemoguće shvatiti Kristovo otkupiteljsko djelo a da se istodobno ne uviđa razarajuće djelo Sotone.

Isus je došao k nama u ovaj naš svijet *da razori đavolska djela* (1 Iv 3, 8), da čovjeka oslobodi od sotonskoga ropstva i da, nakon što uništi kraljevstvo Sotone, uspostavi Kraljevstvo Božje.

Sotona je *čovjekoubojica od početka* (usp. Iv 8, 44); on je neprijatelj, napasnik, tužitelj, i po njemu su u ovaj naš svijet ušli zlo, bol, grijeh i smrt. **Isus** ga naziva *knezom ovoga svijeta* (Iv 14, 30); **sv. Pavao** govori o njemu kao o *bogu ovoga svijeta* (2 Kor 4, 4); **sv. Ivan** tvrdi kako *sav svijet stoji pod vlašću Zloga* (1 Iv 5, 19).

Ovdje treba jasno reći kako su u velikoj zabludi oni moderni teolozi, kao i mnogi drugi, koji danas negiraju postojanje Sotone, držeći kako je to samo neka apstraktna ideja zla i kako ljude ne smijemo plašiti Sotonom,

jer on uopće ne postoji. Kada Biblija govori o đavlima, uvijek o njima govori kao o osobnim bićima, obdarenima razumom, voljom, slobodom, poduzetnošću. To potvrđuje otačka predaja, a to potvrđuje i Crkveno učiteljstvo. Stoga, tko niječe Sotonu, niječe i grijeh te ne može shvatiti Kristovo djelo otkupljenja.

Sotona je doista moćan i njegova je moć opasna, jer je ujedno zavodnik, lažac i skriven, podmukao. Sotona ne voli biti raskrinkan, otkriven. Netko je vrlo oštroumno uočio kada je napisao: *Najveće lukavstvo Sotone jest u tome da nas uvjeri da on ne postoji*. Posve jasno! Jer, ako nas je uvjerio da ne postoji, tada čovjek uopće s tim čimbenikom u životu ne računa. A tada nas Sotona može „vući za nos" i „žedne nas prevesti preko vode", a da mi toga uopće nismo svjesni. Može raspiriti osobne, društvene, obiteljske nerede širom svijeta, izazivajući strašne tiranije i bješnjenja. Vidljivo je kako on u današnje vrijeme na taj način vrlo dobro uspijeva.

Evanđelja pridaju veliku važnost izravnome sukobu između Krista i Sotone. Dakako da u svim tim sukobima naglašavaju potpuni poraz Sotone.

Kako bismo u biti shvatili utjecaj Isusa Krista na Sotonu, važno je uočiti neke izraze koje donosi Sveto pismo. Tako **sv. Ivan** u svojoj poslanici kaže: *Zato se pojavi Sin Božji: da razori djela đavolska* (1 Iv 3, 8). A **sv. Petar**, želeći sažeto objasniti Kristovo djelo prvome obraćeniku s poganstva – Korneliju, to kaže ovako: *Prošao je zemljom čineći dobro i ozdravljajući sve kojima*

bijaše ovladao đavao (Dj 10, 38). I naposljetku, kada **sv. Pavao** želi objasniti borbu koju kršćanin mora izdržati i ostati dosljedno vjeran Kristu, kaže: *Obucite svu opremu Božju da se mognete oduprijeti lukavstvima Đavlovim. Jer, nije nam se boriti protiv krvi i mesa, nego protiv Vrhovništva, protiv Vlasti, protiv upravljača ovoga mračnoga svijeta, protiv zlih duhova po nebesima.* (Ef 6, 11-12).

NAPASTOVANJA U PUSTINJI

Već na samome početku Isusova javnoga života, odmah poslije svečanoga proglašenja od Oca na Jordanu, pristupa Sotona Isusu u pustinji s nakanom da ga kuša. Isus se, naime, povukao u pustinjsku samoću i ondje je molio i postio četrdeset dana i četrdeset noći. Očito je spreman, u najintimnijem sjedinjenju s Ocem i u odricanju i pokori, suprotstaviti se zamkama Zloga.

Prva zamka napasnika glasila je: *Ako si Sin Božji, reci da ovo kamenje postane kruhom!* (Mt 4, 3). Isusov odgovor je: *Pisano je: Ne živi čovjek samo o kruhu, nego o svakoj riječi što izlazi iz Božjih usta!* (Mt 4, 4). Nema dvojbe da je napasnik, po svojemu viđenju, nastojao izabrati najpogodniji trenutak. Bio je to trenutak Isusove fizičke iscrpljenosti.

Kad je čovjek iscrpljen i gladan, normalno je da mu je potrebna hrana. No, ovdje treba mudro prepoznati zamku Zloga. S njime treba uvijek biti na oprezu! U stvari, mnogi grijesi u našemu životu tako negdje započnu: lakoumnost, manja popuštanja osjećajima sjetilnosti, odavanje tjelesnim užitcima..., a sve to pod krinkom dopuštenoga. Sve to često prati pokušaj opravdanja: Pa svi tako rade, svi tako postupaju! A Sotona je tako vješt. On se ne želi odmah pokazati i otkriti; ne želi da ga pre-

poznamo kao palog anđela u stanju pobune. Naprotiv, on se najradije predstavlja kao anđeo svjetla, predstavlja se kao milosrdan, sažalan, suosjećajan. Kristu, koji je iscrpljen glađu, predlaže da jede. Dakle, da utaži glad. Pa što je normalnije od toga? Ali, nije riječ o tome. Krist je Bog i opaža opasnost koja se tu krije. Radi potrebe tijela čovjek je u opasnosti zanemariti duh. Koliki danas ni na što drugo ne misle nego kako će napuniti želudac i zadovoljiti svoje tjelesne strasti, a dušu ostavljaju praznu, bez Boga! Isus je mogao učiniti čudo; ta on će u dva navrata nahraniti tisuće ljudi u pustinji, umnožavajući kruhove! No ovdje je riječ o podmukloj zamki. I zato je Isusov odgovor kategoričan, odlučan i ne dopušta nikakvo popuštanje: *Ne živi čovjek samo o kruhu, nego o svakoj riječi što izlazi iz Božjih usta* (Mt 4, 4).

Slijedi drugi napad. Moramo znati da Sotona nikada sebe ne drži pobijeđenim. Kad mu prva zamka nije pošla za rukom, on poziva Isusa da se s njim popne na vrh jeruzalemskoga Hrama. Tada mu reče: *Ako si Sin Božji, baci se dolje! Ta pisano je: Anđelima će svojim zapovijediti za tebe i na rukama će te nositi da se gdje nogom ne spotakneš o kamen* (Mt 4, 6) – drugim riječima, da ne slomiš nogu. Ovdje se krije još dvoličnija zamka. U ovim riječima Sotone krije se grijeh taštine. Predlaže Isusu da izvede senzaciju pred svijetom, salto mortale. Svi će mu aplaudirati, svi će mu se diviti i svi će ga početi slaviti. Ljudi su željni senzacija. Ljudi žele imati svoje idole s kojima se rado poistovjećuju: pjevače, glum-

ce, športaše... Ljudi su i danas, kao i u starome Rimu, "željni kruha i igara" Isusov je odgovor, kao i u prvome slučaju, oštar, odlučan i bez kompromisa. Isus odgovara napasniku: *Pisano je također: Ne iskušavaj Gospodina, Boga svojega!* (Mt 4, 7). Kad bi Isus udovoljio napasniku, značilo bi to promjenu uloga, tj. dati stvorenju ulogu Stvoritelja. Sotona je razjaren, bijesan, jer je i drugi put doživio neuspjeh. Nije uspio nagovoriti Isusa da na njegov prijedlog učini čudo.

I, slijedi treći napad napasnika. Ovaj je najstrašniji. Sotona navodi Isusa na grijeh koji upropašćuje čovjeka za svu vječnost: *Đavao ga onda povede na goru vrlo visoku i pokaza mu sva kraljevstva svijeta i slavu njihovu pa mu reče: Sve ću ti to dati ako mi se ničice pokloniš* (Mt 4, 8-10). Koje li ludosti u Sotone! On umišlja da je sve njegovo. A zapravo, on nema ništa. Toliko toga čovjeku obećava: uspjeh, slavu, popularnost, vlast, bogatstvo, sreću, napredak, užitak. I onda mu, na kraju, sve to oduzme, dovodeći ga na rub ponora. A redovita mu je strategija uvjeriti čovjeka kako je sve propalo, kako mu život više nema nikakve vrijednosti ni smisla i ostaje samo jedan korak do odluke da čovjek digne ruku na sebe i oduzme sebi život. Zar nismo u ovome našemu vremenu svjedoci sve učestalijih samoubojstava, osobito kod mladih ljudi?

Isus i treći put vrlo odlučno odbija Sotoninu zamku: *Odlazi, Sotono! Ta pisano je: Gospodinu, Bogu svojemu se klanjaj i njemu jedinome služi!* (Mt 4, 10). Koje li

snage i odlučnosti u tim Isusovim riječima! U njima se krije tako važna životna pouka za tolike ljude koji se klanjaju jedino idolima, krivim bogovima: idolu novca, idolu krive znanosti, idolu tjelesnih užitaka, idolu utjecaja i vlasti, idolu karijere, idolu publiciteta i prestiža, idolu droge i alkohola...

U svim ovim napastovanjima kojima je Sotona iskušavao Isusa krije se, zapravo, zamka da se prihvati želja tijela, svijeta, Đavla (hrana, uspjeh, vlast...), koji želi ovladati duhom. A cilj mu je odvratiti od Boga i upropastiti dušu. Stari je Adam izabrao obećanje Sotone; Novi Adam, Krist, izabrao je poslušnost Bogu, iako će ga to dovesti do užasne smrti na križu.

Tko bi mogao prebrojiti duše koje danas Sotona drži pod svojom vlašću upravo preko ovakvih zamki?! Svi oni koji su mu povjerovali bili su zavedeni njegovim lažnim obećanjima; a sada ih nesvjesne i „slijepe“, često vezane „lancima“, drži za svoje robove. Zato mu sv. Ivan u tri navrata u svojemu Evanđelju daje naziv: **knez ovoga svijeta**. A Isus je došao k nama razoriti tu sotonsku vlast koju Zli ima nad mnogim ljudima koji su povjerovali njegovim podmuklim zavodljivostima; došao je srušiti njegovu moć, raskinuti „lance“ kojima je Đavao okovao ljude i svojemu ljubljenome biću dati oslobođenje i život. Zato je svojim učenicima rekao: *Sada će Knez ovoga svijeta biti izbačen... Jer on nema nikakve vlasti nada mnom!*(usp. Iv 12, 31).

ISUS U EVANĐELJIMA I ZLI DUHOVI

Evanđelisti u svojim spisima žele na osobit način istaknuti Kristovo božanstvo. Stoga posebno iznose izvanredne znakove, čudesa koja je on činio. Među mnogobrojnim znakovima koje opisuju, veliku i sasvim posebnu važnost pridaju Isusovu gospodstvu nad nečistim dusima. To je zato jer je Isusovo djelo, kao što smo već isticali, usmjereno k uništenju moći Sotone i oslobođenju čovječanstva. Tako **sv. Marko** već u prvome poglavlju svojega Evanđelja tri puta naglašava ovu Kristovu moć: *A u njihovoj se sinagogi upravo zatekao čovjek opsjednut od nečistoga duha. On povika: "Što ti imaš s nama, Isuse Nazarećanine? Došao si da nas uništiš? Znam tko si: Svetac Božji!" Isus mu zaprijeti: "Umukni i iziđi iz njega!" Nato nečisti duh potrese njime pa povika iz svega glasa i iziđe iz njega. Svi se zaprepastiše te se zapitkivahu: "Što li je ovo? Nova li i snažna nauka! Pa i samim nečistim dusima zapovijeda i pokoravaju mu se!"* (Mk 1, 23-27). Ovdje je važno zapaziti kako narod povezuje Isusovo propovijedanje s njegovom snagom i vlašću da tjera nečiste duhove. *Uvečer, kad sunce zađe, donašahu preda nj sve bolesne i opsjednute. I sav je grad nagrnuo k vratima. I on ozdravi bolesnike – a bijahu mnogi i razne im bolesti – i zlo-*

duhe mnoge izagna. I ne dopusti zlodusima govoriti jer su ga znali(Mk 1, 33-34). Važno je zapaziti da Isus ne želi svjedočanstvo zlih duhova, jer oni su u biti lažljivci i sve znaju izvrnuti. On ima svjedočanstvo Očevo, a i nas želi učiniti svojim svjedocima. U prvome poglavlju svojega Evanđelja **sv. Marko** donosi i ovu rečenicu: *I prođe svom Galilejom: propovijedao je u njihovim sinagogama i zloduhe izgonio.*(Mk 1, 39).

Sv. Matej nam u svojemu Evanđelju također govori kako je Isus mnoge oslobađao: *I glas se o njemu pronese svom Sirijom. I donosili su mu sve koji bolovahu od najrazličitijih bolesti i patnja – opsjednute, mjesečare, uzete – i on ih ozdravljaše.* (Mt 4, 24). *A uvečer mu doniješe mnoge opsjednute. On izagna duhove riječju i sve bolesnike ozdravi*(Mt 8, 16).

Sv. Luka slično izvješćuje: *O zalasku sunca svi koji su imali bolesnike od raznih bolesti dovedoše ih k njemu. A on bi na svakoga od njih stavljao ruke i ozdravljao ih. A iz mnogih su izlazili i zlodusi vičući: "Ti si Sin Božji!" On im se prijetio i nije im dao govoriti jer su znali da je on Krist.* (Lk 4, 40-41). *Nagrnuše da ga slušaju i da ozdrave od svojih bolesti. I koje su mučili nečisti dusi ozdravljahu. Sve je to mnoštvo tražilo da ga se dotakne jer je snaga izlazila iz njega i sve ozdravljala* (Lk 6, 18-19), *i neke žene koje bijahu izliječene od zlih duhova i bolesti: Marija, zvana Magdalena, iz koje bijaše izagnao sedam đavola;* (Lk 8, 2).

Posebnu pozornost posvetit ćemo dvama slučajevima koji su vrlo karakteristični i donose neke važne pojedinosti.

Zaustavimo se najprije kod opsjednutoga iz Geraze. Riječ je, naime, o najtežem obliku potpunoga đavolskog opsjednuća. Opsjednuti pokazuje nadljudsku snagu. On čak kida lance. U drugim primjerima opsjednuća nema takvih pojava. Nekada sotonsko zlo može izgledati kao fizička bolest. To je primjer gluhonijemog ili zgrbljene žene. I danas se u opsjednutih osoba očituju najrazličitije pojave.

Važno je zapaziti kako zloduh odgovara na pitanje o imenu: *Legija mi je ime! Ima nas mnogo!* (Mk 5, 9). To se i danas događa. Također je zanimljiva činjenica da Isus udovoljava molbi zloduha da ih pošalje u svinje. I danas se događa da pri molitvi egzorcizma zao duh moli egzorcista da ga pošalje ili opet da egzorcist to odredi. Važno je primijetiti da Isus nikada ne zapovijeda nekome opsjednutome da šuti o svojemu oslobođenju, što obično čini kada je riječ o ozdravljenju od neke bolesti.

Drugi je primjer onaj o ozdravljanju mladića kojega desetorica apostola nisu uspjela osloboditi, dok je Isus bio s Petrom, Jakovom i Ivanom na brdu Tabor. Ovo je također vrlo težak primjer opsjednuća. Demon muči dječaka, baca ga na zemlju; on se koči, pjeni, škripi zubima – tako da se čini da je epileptičar. Zloduh ga želi uništiti i zato ga baca sad u vodu a sad u vatru. Opis donose **sv. Luka** (9, 38-43) i **sv. Marko** (9, 14-27).

Isus je postavio vrlo konkretno i znakovito pitanje: *Koliko je vremena kako mu se to događa?* (Mk 9, 21). Odgovor je bio: *Od djetinjstva*. Dakle, ovdje se očito želi naglasiti kako nema osobne krivnje žrtve.

Isus postavlja i neke uvjete kako bi mladić bio oslobođen. Najprije traži vjeru od oca: *Sve je moguće onome koji vjeruje!* (Mk 9, 23). A svojim začuđenim i razočaranim učenicima, zbog njihova neuspjeha, poručuje: *Ovaj se rod ničim drugim ne može izagnati osim molitvom i postom.* (Mk 9, 29). To znači da se neka oslobođenja od zloduha, koja su od posebne važnosti i osobito teška, ne događaju automatski, nego od egzorciste, osim vjere, zahtijevaju dugotrajnu molitvu i post.

Donosimo i neke bitne pojedinosti, koje bi bilo korisno zapaziti u Isusovim susretima s Đavlom u opsjednutim osobama:

- zloduh može ući u čovjeka: *Nakon zalogaja uđe u nj Sotona* (Iv 13, 27) – primjer Jude;
- poslije oslobođenja zloduh se može vratiti i dovesti mnogo drugih, gorih duhova (Mk 12, 43-45);
- može izvoditi takva djela da zavede narod, kao što je to činio Šimun čarobnjak (Dj 8, 9);
- u nekim situacijama ima posebnu moć: *Ovo je vaš čas i vlast tmina* (Lk 22, 53);
- tu moć Sotona osobito pokazuje u posljednjim vremenima, što se može osobito dobro vidjeti iz Isusovih eshatoloških govora i Apokalipse.

Zloduh je bijesan kada ga se razotkriva i udara

Židovi i njihovi književnici i farizeji, bojeći se da narod ne počne veličati Isusa, govore: *Po poglavici đavolskome izgoni đavle!* (Mt 9, 32-34). *Sada vidimo da imaš zloduha!* (Iv 8, 52). *Belzebula ima, po poglavici đavolskom izgoni đavle* (Mk 3, 22). Isus će na sve pritužbe dati tri odgovora:

U prvom odgovoru želi pokazati kako je takva optužba u sebi potpuno proturječna i besmislena: *Kako može Sotona Sotonu izgoniti? Ako se kraljevstvo u sebi razdijeli, ono ne može opstati... Ako je, dakle, Sotona sam na sebe ustao i razdijelio se, ne može opstati, nego mu je kraj* (Mk 3, 23-26).

Drugi je odgovor još snažniji. Isus želi svojim slušateljima protumačiti što se događa: *Ako ja po Duhu Božjem izgonim đavle, zbilja je došlo k vama kraljevstvo Božje* (Mt 12, 28). *Sada će knez ovoga svijeta biti izbačen* (Iv 12, 31). *Knez ovoga svijeta je već osuđen* (Iv 14,11).

U trećem odgovoru Isus pokazuje svoju potpunu nadmoć i potpuni poraz Sotone: *Dokle god jaki i naoružani čuva svoj stan, u miru je sav njegov posjed. Ali ako dođe jači od njega, svlada ga i otme mu svo njegovo oružje, u koje se uzdao, a plijen razdijeli...* (Lk 11, 21-22). *Knez ovoga svijeta ne može ništa protiv mene* (Iv 14, 20).

DJELOVANJE SOTONE DANAS

Već smo spomenuli kako su Sotona i njegovi otpali anđeli, iako odijeljeni od Boga, zadržali svoju moć i svoj položaj (Vrhovništva, Vlasti, Moći, Gospodstva...) i kako se tom moći i vlasti služe na zlo. Između prvoga Kristova dolaska na ovaj svijet i posljednjega suda Sotona nastoji pridobiti za sebe što više ljudi. Njegov je jedini cilj upropastiti i uništiti čovjeka. **Sv. Augustin** će ustvrditi da, kad bi Sotona dobio dopuštenje od Boga, *nitko od nas ne bi ostao na životu*. Tolika je okrutnost Sotone da bi nas svakoga časa progutao, kad nas Božja zaštita ne bi štitila. Njemu se očito žuri. On zna da je pobijeđen i *da ima malo vremena* (Otk 12,12). Zato kao očajnik nastoji što više ljudi pridobiti za sebe. Borba protiv *moći mraka trajat će po riječi Gospodnjoj sve do posljednjega dana* (GS 37).

Sotona ne može izravno napasti Boga. Protiv njega se bori tako da svoju osvetoljubivu zlobu, punu mržnje i zavisti, s ljubomorom iskaljuje na ljudima. I svaki se čovjek, bez iznimke, bori. Naš je život ovdje na zemlji jedna trajna kušnja u kojoj se provjeravamo koliko smo vjerni Bogu ili smo podlegli zasjedama vražjim. A na kraju života svima nam se pojaviti pred sudištem Kristovim, da svatko primi prema tome koliko je dobra ili zla činio u svojemu tijelu.

Očito je da se moć Sotone u pojedinim razdobljima ljudske povijesti jače ili slabije osjeća, osobito na razini zajednice, a onda i u životu pojedinca. Tako mnogi povjesničari drže da je propast Rimskoga carstva bila prouzročena moralnom izopačenošću koja je bila zahvatila cijelo društvo. O tome jasno svjedoči **sv. Pavao** u svojoj Poslanici Rimljanima.

No, mnogi zapažaju kako se i današnji svijet, osobito na Zapadu, nalazi na istoj razini. Zli zavodi ljude materijalizmom, hedonizmom, konzumizmom...obećavajući im raj na ovoj zemlji. Nažalost, mnogi kršćani nisu prepoznali tragičnu laž i lukave zamke Zloga i tako srljaju svakim danom sve dalje u njegov ledeni zagrljaj. Tome uvelike pridonose sredstva društvenoga priopćavanja, koja su često u službi zla i šire ozračje materijalizma, hedonizma, konzumizma... Sotona danas posebno ističe kult seksa, snizujući čovjekovo tijelo na sredstvo grijeha. To je, rekli bismo, redovito djelovanje Sotone, koje nazivamo napastovanje na zlo. Toga ima vrlo mnogo i u najrazličitijim oblicima... Vrlo je raširena i otvorena i drska propaganda raznih sotonskih sadržaja koji izravno i neizravno djeluju na čovjeka, razaraju njegov život i odvode duše u propast.

Ondje gdje je potisnuta vjera, gdje se krnji čistoća, dopušta zločin i nepravednost, izazivaju svađe koje uzrokuju rastave i nastaju nasilja, uvijek sudjeluje Sotona. Djelovanje Sotone i njegovih pristaša obuhvaća cijeli svijet.

Tu su i neprestana napastovanja na oholost, uznositost, zavist na svim razinama i u svim vrstama, na političkom, ekonomskom i diplomatskom području. Zato Isus kaže: *Sav je svijet u rukama zloga,* i nitko mu ne može izbjeći, nego samo onaj tko se trudi živjeti s Isusom po onim sredstvima koja nam on daje – sakramentima, molitvama, postovima i sl. Jedinio taj može pobijediti Sotonu u ovome njegovom redovitom djelovanju i neće upasti u njegova izvanredna djelovanja.

IZVANREDNA DJELOVANJA SOTONE

Potrebno se posebno osvrnuti na tzv. **izvanredno djelovanje Sotone**, koje Bog očito dopušta u nekim posebnim slučajevima.

1. Izravni fizički napadi od Sotone

Poznato je iz životopisa pojedinih velikih ljudi (primjerice sv. Ivana od Križa, svetoga župnika Arškog – Ivana Vianeyja ili nedavno proglašenoga svetim o. Pija iz Pietrelcine) kako su na izvanredan način bili šikanirani od zloga duha. Opisuje kako ih je Sotona bičevao i batinao.

Ima također dobrih svetih duša koje se ozbiljno trude na putu savršenstva, a, s Božjim dopuštenjem, poput Joba, izložene su napadima Sotone. Te su im prouzročene patnje postale sredstvom zadovoljštine, pročišćenja i posvećenja. One služe otkupljenju, jer se patnja, bez obzira na to odakle potječe, pretvara u spasenje ako se prihvaća u vjeri i u velikodušnom duhu žrtve.

No, važno je zapaziti da u svim ovakvim primjerima Sotona nije imao nutarnjeg utjecaja na osobe i zato nije

bilo potrebno nad takvim osobama moliti otkletvene molitve ili pak molitve egzorcizma.

Takve osobe, od Boga izabrane, ostvaruju osobita poslanja i zato jer su potpuno posvećene Božjim planovima postaju iznimna karizmatična sredstva za spasenje svijeta te zbog toga ciljevi sotonskih napada izvanredne snage. Sotona ih napada izravno i uzrokuje im iznimno velika trpljenja želeći im nametnuti strah i odvratiti ih od poslanja uz koje su prionuli. Istodobno je u takvim situacijama prisutno i otajstvo Božje providnosti koja iz takvih stanja može izvući veliko dobro. Bog dopušta Zloduhu izvanredno djelovanje na svete ljude kako bi još jače došla do izražaja Božja snaga u njima.

2. Đavolsko opsjednuće

To je najteži oblik sotonskoga djelovanja na čovjeka. Sotona u takvome slučaju potpuno uzme u posjed čovjekovo tijelo, ali ne i dušu. Čovjek tada djeluje ili govori kako Sotona hoće. U takvoj se situaciji dotični jednostavno ne može oprijeti Zloduhu i zato nije moralno odgovoran za svoje riječi ni za svoje čine. Ovakvo je stanje popraćeno čudnim fenomenima: opsjednuti zna početi govoriti nekim novim jezikom, pokazuje izvanrednu snagu, kida čak željezne lance, otkriva skrivene stvari ili čak tuđe misli... Biblija nam donosi onaj poznati slučaj iz Geraze koji smo već spomenuli.

Iskustvo pokazuje da se Đavao može kod pojedinih osoba služiti njihovim tjelesnim moćima kako hoće: može dignuti tijelo osobe i držati ga dugo u zraku, prenijeti je na bilo koje mjesto posve lako i brzo, govoriti drevne i moderne jezike koje ta osoba ne poznaje, recitirati napamet odlomke iz knjiga koje nije nikada čitala, modificirati fizičke funkcije tijela (probavu, izlučivanja sekreta, krvotok, disanje...).

Osoba znade zauzimati najrazličitije položaje, može lako učiniti pokrete najvještijih akrobata, hodati i trčati zatvorenih očiju, izbjegavajući svaku zapreku, može čak izvrsno svirati, slikati i činiti druge aktivnosti koje nikada nije učila, izvikivati vrlo oštre glasove, prepoznavati stvari iz prošlosti koje su osobi skrivene, čitati tuđe misli i činiti druga čudnovata djela.

Ovdje treba reći kako se u praksi može susresti mnoštvo različitih đavolskih opsjednuća, koja se međusobno razlikuju po težini, intenzitetu i simptomima. I zato nije dobro uzeti jedan primjer pa po njemu prosuđivati sve slučajeve. Ipak, treba reći da su slučajevi potpunoga đavolskog opsjednuća rijetki, no sigurno ih i danas ima. Karakteristično je kod ovakvoga djelovanja Zloduha da opsjednuti energično odbacuje sve što je sveto (blagoslovljeno), vrlo često uz najodvratnije psovke. No, ovdje je vrlo važno napomenuti kako je nužan stalan oprez, jer se Zloduh zna vrlo često pretvarati kako bi zavarao i skrenuo pozornost na nevažno.

Uz opsjednute osobe često su vezana ubojstva i samoubojstva.

3. Đavolska zlostavljanja

Pod ovim podrazumijevamo najrazličitije poteškoće koje mogu imati pojedine osobe, a izazvane su djelovanjem Zloduha. Tu pripadaju razne smetnje i bolesti, od onih manje teških pa do vrlo teških, koje mogu prijeći čak u opsjednuće. U takvim se slučajevima može dogoditi da osoba izgubi svijest ili počne činiti djela ili izgovarati neke riječi za koje nije odgovorna.

Navest ćemo samo neke primjere koje nam donosi Biblija kako bismo bolje shvatili ovakvo djelovanje. U Starome Zavjetu imamo slučaj pravednoga Joba koji nije bio opsjednut od Sotone, ali je bio od njega teško udaren bolešću, u djeci i u svojemu materijalnome posjedu. U Novome Zavjetu karakterističan je slučaj zgrbljene žene te slučaj gluhonijemoga, koje je Isus oslobodio; oni nisu bili pod potpunim opsjednućem Đavla, ali je njegova prisutnost kod njih izazivala teške fizičke smetnje. Spomenimo i slučaj sv. Pavla, koji očito nije bio pod utjecajem Sotone, ali, kako sam donosi, Zli ga je trajno mučio: *I da se zbog uzvišenosti objavâ ne bih uzoholio, dan mi je trn u tijelu, anđeo Sotonin, da me udara da se ne uzoholim* (2 Kor 12, 7).

Već smo spomenuli kako su đavolska opsjednuća vrlo rijetka pojava. No, svećenici u svojoj pastoralnoj praksi vrlo često susreću mnoštvo pojedinaca koje Sotona muči udarajući na njihovo zdravlje, stvarajući probleme na području njihovih materijalnih dobara, uzro-

kujući blokade u njihovim aktivnostima, kao i izazivajući pomutnju u osjećajima. Svećenik se u svojoj pastoralnoj praksi svakodnevno suočava s ovakvim ili sličnim pojavama i nađe se u vrlo nezahvalnoj situaciji kada mora ustvrditi koji je zlokobni uzrok ovakvim pojavama. Drugim riječima, svećenik često mora razlučiti radi li se o sotonskome uzroku ili ne, i kako ga ukloniti.

Radi procjene situacije svećenik uvijek mora imati pred očima činjenicu da je svatko slučaj za sebe, da postoji velika razlika u simptomima te da postoji također i cijeli spektar razlika u težini sotonskih smetnja. Oblici mogu biti vrlo različiti: napad na zdravlje, poteškoće i blokade u poslu, poremećaj na području čovjekovih osjećaja, ozbiljno narušavanje međuljudskih odnosa, jaka srdžba bez razloga, povlačenja i često potpuna izolacija od okoline, suicidne misli...

Ako se đavolska zlostavljanja ne izliječe odmah, po sredstvima koja nam je Gospodin dao, ona se ustrajno nastavljaju, postaju prave i istinske đavolske opsesije, koje svode čovjeka na gotovo životinjsko stanje, razaraju njegov neurovegetativni sustav, san i apetit se gube, a najčešće osoba trajno sve više psihofizički propada.

Spomenuo bih neke primjere osoba koje se trajno kreću po bolnicama i raznim kliničkim odjelima, ali bez uspjeha. U takvim slučajevima svi specijalisti tvrde kako se pacijent stvarno nalazi u posljednjem stupnju bolesti, ali "klinički" ne nalaze ništa. Bolesnik stvarno propada psihički i fiziološki, nikako ne može spavati i trpi od

anoreksije (pomanjkanja apetita, gađenja pred jelom), s trajnim i vrlo snažnim glavoboljama, s neprestanim krvavim proljevima, sa smanjenjem moći gledanja i slušanja (vidi opsjednutoga, gluhonijemoga iz Evanđelja, koji je odmah mogao čuti i govoriti čim ga je Isus oslobodio od Sotone).

4. Đavolske opsesije

U osoba koje imaju ovakve smetnje često se mogu uočiti opsesivne misli, koje su u biti besmislene, ali kojih se nikako ne mogu osloboditi. Takva osoba doživljava u sebi podvojenost. Njezina je volja, doduše, slobodna, ali je u velikoj mjeri pod pritiskom opsesivnih, prisilnih misli. Riječ je o neočekivanim napadima. Ti se napadi uvijek ponavljaju, u vrlo dugom vremenskom razdoblju. Zbog opsesivnih misli udarena osoba živi u trajnom stanju iscrpljenosti, očaja, depresije i s napastima na samoubojstvo. Opsesivne misli tada gotovo redovito utječu i na snove.

Kada se pojave ovakvi problemi, ljudi redovito drže kako takvi fenomeni pripadaju području psihijatrije. Posve razumljivo! No, ima slučajeva u kojima psihološka, psihijatrijska i uopće medicinska nastojanja ne mogu dati nikakvo objašnjenje ni pomoć. Psihijatrija, neurologija, psihologija ni parapsihologija ne mogu protumačiti te fenomene, jer predmeti analize izmiču aparatima i provjeri. To nedvojbeno upućuje na sotonsko djelovanje i njegovu

prisutnost. A tu je znanost bespomoćna. Ovo uočiti i moći ispravno razlikovati može se samo Božjom milošću s kojom svećenik surađuje u intenzivnoj molitvi i dugotrajnoj praksi.

5. Đavolsko uznemirivanje

Ovdje se ne misli na sotonsko djelovanje izravno na čovjeka. Riječ je o đavolskome uznemirivanju koje se očituje na pojedinim mjestima – primjerice, kućama, uredima, trgovinama, poljima..., kao i na različitim predmetima – krevetima, jastucima, lutkama, automobilima i sl., a također i na pojedinim životinjama. Poznati su razni šumovi u pojedinim prostorijama, u svako doba dana i noći; sa svjetlima koja se pojavljuju neovisno o električnom ili danjem svjetlu; sa zvukovima i posve nepoznatim pjesmama; odnošenjem predmeta ili prevrtanjem namještaja i stolica; s madracima koji se pretvaraju u prave krevete od trnja i čavala; s tanjurima, bocama i čašama koje se, iz nerazumljivih razloga, razbijaju na komade, a da ih nitko nije dirnuo; s vratima i prozorima koji se najednom otvaraju ili zatvaraju, iako su bili dobro zatvoreni i bez ikakva utjecaja vjetra; sa stolicama koje se same miču posve slobodno po kući; sa slavinama iz kojih satima teče krv umjesto vode itd. Cijele obitelji mjesecima ne mogu spavati zbog takvih đavolskih uznemirivanja prostora i neobjašnjivo obolijevaju

zbog užasnih strahova i zastrašivanja jer se živci kidaju, javljaju se posve neobične bolesti sa snažnim bolovima koji se pri kliničkoj i psihijatrijskoj analizi ne pokazuju na aparatima.

Sve to mogu izgledati izmišljene pričice, ali egzorcisti, koji se često susreću s ovakvim slučajevima, donose nepobitne činjenice na temelju svojih iskustava.

Origen u svojim spisima spominje kako su se u ovakvim i sličnim slučajevima već od prvih stoljeća kršćanstva provodili egzorcizmi.

6. Potčinjenost Đavlu

Pod ovim se izrazom misli na čovjekov osobni svojevoljni čin kojim netko sklapa ugovor s Đavlom. Poznato je i sklapanje saveza sa Sotonom u krvi. Užasne i ogavne scene događaju se u tzv. crnim misama. I to se danas širi, još uvijek tajno, ali je već vrlo prisutno i u našim gradovima.

NA KOJE NAČINE ČOVJEK UPADA U IZVANREDNA ĐAVOLSKA DJELOVANJA

Za svaku je osobu vrlo važno otkriti na koji se način može upasti u ova izvanredna đavolska djelovanja. Ako to dobro uočimo, onda ćemo moći razumjeti što bi trebalo učiniti u preventivi, tj. u sprječavanju zaplitanja u određeno đavolsko područje, a što će opet, biti vrlo važno glede oslobođenja ukoliko je netko već upao. Ovdje ćemo navesti četiri glavna uzroka:

1. Po Božjemu dopuštenju

Naime, ništa se u svjetskim zbivanjima, kao ni u životu svakoga pojedinca, ne događa slučajno, tj. bez Božjega dopuštenja. Sve je pod njegovim nadzorom: *Ali ni vlas vam s glave neće propasti* (Lk 21, 18). A budući da nam je Bog dao slobodu, on dopušta zlo, ali ga nikada ne želi. No ako i dopusti zlo, on iz zla izvlači dobro, okreće ga na dobro. Sotona, budući da je prvotno Božje stvorenje kao i svi ostali, makar je čisti duh, nikada ništa ne može bez Božjega dopuštenja, koje mu Bog daje, ponekad da nas kazni, ponekad da iskuša našu vjernost Bogu, ponekad da u nama razbudi istinsku vjeru koju smo izgubili svjetovnim životom. Bog može dopustiti

Sotoni da nas napada i muči, ali nam uvijek daje sve milosti da mu se možemo oprijeti. U Svetome pismu Bog nam govori: *Ako hoćeš, možeš držati zapovijedi, u tvojoj je moći da budeš vjeran.* (Sir 15, 15). Na taj nam način daje da iz kušnje izvučemo za sebe krjeposti, odnosno, da se vježbamo u poniznosti, strpljivosti, mrtvljenju...

Zašto Bog, koji je beskrajno veći i moćniji od Sotone, ne spriječi njegovo djelovanje i zašto ga ne zatvori u pakao? Bog nikada svojim stvorovima ne oduzima nezaslužene darove. Mi ih sami možemo izgubiti. Tako ni milost, koju su nekoć izgubili nevjerni anđeli i zatim ljudi zbog zloporabe slobodne volje. Prirodne nadarenosti ostaju sačuvane, unatoč grijehu. Bog svojom tajanstvenom providnošću usmjerava zlo na dobro. I Sotona će jednoga dana morati priznati kako je stalno služio Bogu. Napasti kojima Đavao navodi čovjeka često služe da bi čovjeka učinile opreznijim, revnijim u molitvi te ga približile Bogu. Bog dopušta da čovjek padne kako bi čovjek spoznao svoju grješnost i ništavnost, ali se čovjek ne smije na tome zadržavati, nego se mora kajati, jer je uvrijedio neizmjernu Ljubav i Dobrotu, mora zamrziti grijeh, odreći ga se i boriti se; i tada milost Božja silazi na dušu i uzdiže je k sebi.

Sotona će, nesposoban činiti dobro, na sudnjemu danu morati priznati kako je radio za Božju slavu, kako je dao velik prilog za spas, a time i za proslavu mnogih svetaca, mučenika, djevica i blaženih slavljenika u Nebu.

Tako u životu nekih osoba Bog može dopustiti djelovanje Zloga kako bi kod njih postigao velike duhovne plodove. Zlo je tu imalo svoj cilj, ali Bog je zlo poništio kako bi se ostvario Njegov cilj. Ovo je osobito vidljivo kod karizmatskih osoba, koje Bog posebno odabire za svoju službu, kojima daje mnoge darove (karizme), ali često dopušta da ih snađu teške patnje i izvanredni križevi. Čovjek naših dana, kojega je blagopokojni Sv. Otac Ivan Pavao II. nedavno proglasio svetim, **o. Pijo,** kroz punih 50 godina podnosio je teške probadajuće bolove. Nosio je na tijelu stigme, tj. rane, kakve je imao i naš Gospodin Isus. No, nikome nije padalo na pamet da bi se počeo moliti za o. Pija da mu Bog skine te rane. To je bio posebni Božji zahvat koji je očito imao više ciljeve. Dakako da Sotoni nije bilo u interesu da o. Pijo nosi na tijelu stigme (iako može biti takav slučaj da sam Đavao može proizvesti takve čudesne pojave i zavoditi ljude lažnim misticima).

Imamo za ovo primjer i u Bibliji. Glasoviti patnik Job bio je udaren mnogim mukama i nevoljama i naposljetku najstrašnijom bolešću te je bez dvojbe osoba koja je u ljudskoj povijesti bila najviše napastovana. Knjiga Jobova to ovako opisuje: *Jednoga dana dođu sinovi Božji da stanu pred Gospodina, a među njima pristupi i Satan. Gospodin tad upita Satana: "Odakle dolaziš?" – "Evo prođoh zemljom i obiđoh je", odgovori on. Nato će Gospodin: "Nisi li zapazio slugu mojega Joba? Njemu na zemlji nema ravna. Čovjek je to neporočan i prave-*

dan, boji se Boga i kloni zla!" A Satan odgovori Gospodinu: "Zar se Job uzalud Boga boji? Zar nisi ogradio njega, kuću mu i sav posjed njegov? Blagoslovio si djelo njegovih ruku, stoka mu se namnožila po zemlji. Ali pruži jednom ruku i dirni mu u dobra: u lice će te prokleti! Nek ti bude!" Reče Gospodin Satanu: " Sa svime što ima radi što ti drago; samo ruku svoju na nj ne diži." I Satan ode ispred lica Gospodnjega (Job 1, 6-12).

Ovdje se jasno vidi kako je Gospodin dopustio Sotoni da iskuša vjernoga Božjega slugu Joba. Tada mu je Sotona uništio sve što je posjedovao: zemlju, kuće, stoku, pa čak i sinove i kćeri. No, u svim tim iskušenjima Job ostaje potpuno smiren i govori: *Gol iziđoh iz krila majčina, gol ću se onamo i vratiti. Gospodin dao, Gospodin oduzeo! Blagoslovljeno ime Gospodnje! Uza sve to nije sagriješio Job niti je kakvu ludost protiv Boga izustio.* (Job 1, 21-22).

Tada slijedi drugo Božje dopuštenje: *Jednoga dana dođu opet sinovi Božji da stanu pred Gospodina, a među njima pristupi i Satan. Gospodin tada upita Satana: "Odakle dolaziš?" "Evo prođoh zemljom i obiđoh je", odgovori on. Nato će Gospodin: "Nisi li zapazio slugu mojega Joba? Njemu na zemlji nema ravna. Čovjek je to neporočan i pravedan: boji se Boga i kloni zla! On je još postojan u neporočnosti, pa si me uzalud izazvao da ga upropastim" A Satan odvrati: "Koža za kožu! Sve što čovjek ima dat će za život. Ali pruži ruku, do-*

takni se kosti njegove i mesa: u lice će te prokleti! Nek ti bude!" Reče Gospodin Satanu: "U tvojoj je ruci; život mu samo sačuvaj!" I Satan ode ispred lica Gospodnjega. On udari Joba zlim prištem od tabana do tjemena... Tada mu njegova žena reče: "Zar si još nepostojan u neporočnosti? Prokuni Boga i umri!" Job joj odgovori: "Brbljaš kao luđakinja! Kad od Boga primamo dobro, zar da onda i zlo ne primimo." U svemu tome Job nije sagriješio svojim usnama. (Job 2, 1-10)

Sotona, kojemu je Bog dopustio da kuša Joba, najprije je počeo od njegovih materijalnih dobara, od svega što je posjedovao, pa do onoga najosobnijega, do njegovoga tijela. U svemu tome Gospodin mu je poštedio život. Sve te nevolje i kušnje nisu slomile Joba. Naprotiv, on, prolazeći kroz sve to, još više raste u vjeri i u potpunom oslanjanju na Boga. Sotonske kušnje kroz koje je Job morao proći pomogle su mu da iz njih iziđe potpuno obnovljen na čudesan način.

I Gospodin vrati Joba u prijašnje stanje, jer se založio za svoje prijatelje, pa mu je udvostručio ono što je posjedovao. Tada se vratiše Jobu sva njegova braća i sve njegove sestre, i svi prijašnji znanci, te su jeli s njim kruh u njegovoj kući, žaleći ga i tješeći zbog svih nevolja što ih Gospodin bijaše na nj poslao. Svaki mu darova po jedan srebrnik i po jedan zlatan prsten. Gospodin blagoslovi novo Jobovo stanje još više negoli prijašnje. Blago mu je brojilo četrnaest tisuća ovaca, šest tisuća deva, tisuću jarmova volova i tisuću ma-

garica. Imao je sedam sinova i tri kćeri... Poslije toga Job doživje dob od sto četrdeset godina, i vidje djecu svoju i djecu svoje djece do četvrtoga koljena. Potom umrije Job, star, naživši se života. (Job 42, 10-17).

Proučavajući Bibliju uočit ćemo da Bog često stavlja svoje izabranike na kušnju. Sv. Jakov u svojoj poslanici piše: *Smatrajte potpunom radošću, braćo moja, kad upadnete u razne kušnje, znajući da kušnja vaše vjere stvara postojanost. Samo neka ta postojanost urodi savršenim djelom da budete savršeni i neporočni: bez ikakva nedostataka! ...Neka nitko, kad je napastovan, ne kaže: Bog me napastuje. Bog naime ne može napastovati na zlo, a ni sâm nikoga ne napastuje...* (Jak 1, 2.13). A sv. Pavao piše: *...Bog je vjeran i neće dopustiti da budete kušani preko vaših sila, nego će vam s napastima također dati put izlaska i snagu da ih podnesete.* (2 Kor 10, 13).

Iz do sada rečenoga možemo zaključiti kako Bog ponekad dopušta zlo da bi iz njega izvukao dobro. Takve kušnje nisu još po sebi zlo. Bog, naime, i po krivim crtama piše pravo, ukoliko se čovjek u njega pouzdaje, on i zlo okreće na dobro.

2. Okorjelost u grijehu

Ovdje kao primjer iz Svetoga pisma možemo navesti Judu, koji je na Isusove opetovane pozive ostao tvrd, ogrezao u zlu, sve do samoubojstva.

Osobitu okorjelost u grijehu vidimo na području seksualnih perverzija, kojih danas ima sve više, zatim u raznim vrstama nasilja, alkoholu, drogi, okorjeloj mržnji i nepraštanju, u psovki. Iznimno su teški zločini pobačaja, nevjernosti u brakovima, zbog kojih se sve češće događaju rastave, a zbog njih tada trpi velik broj osoba.

3. Trpljenja od uroka (čaranja)

Kod ovoga sotonskoga djelovanja čovjek nema na sebi krivnje. No, grijeh čini onaj tko čini uroke i onaj tko ih naručuje za neku osobu. Ovo je vrlo sklisko područje i moguće su mnoge prijevare. Zato treba biti vrlo oprezan zbog mogućih podvala, nastranosti, sugestija i slično. No svakako postoje načini po kojima se djelovanjem Sotone mogu drugima činiti uroci; kao, primjerice, raznim činima, vezivanjem, zlim okom, proklinjanjem itd. Neshvatljivo je da postoje među svećenicima oni koji ne vjeruju u uroke. Kako se onda mogu učinkovito boriti za svoje vjernike koji su pogođeni takvim zlima?

Postoje oni koji se čude kako Bog može dopustiti takva zla. Čovjek se svojom slobodom može služiti za dobro, ali i za zlo. Može pomagati drugima, a može im i štetiti, i to često na nepravedne i nasilne načine. Primjerice, čovjek može platiti ubojici da ubije neku osobu. Jednako tako čovjek može platiti nekom čarobnjaku ili vračari da napravi čaroliju protiv neke osobe. No, Bog

je beskrajna ljubav i želi spasenje svakome čovjeku. U svojoj dobroti potiče svakoga posebno da ljubi, prašta i veseli se tuđemu dobru. Ali, Zli ne miruje. U čovjekovu psihu ubacuje misli osude, osvete i mržnje. I, što se događa? Čovjek koji ne moli, koji intenzivno ne živi svoju povezanost s Bogom, koji nije u milosti Božjoj, koji je prepušten sam sebi, teško se može vlastitim snagama suprotstaviti Zlome. Nažalost, Zli ga svlada i čovjek počinje činiti ono što Bog zabranjuje. A Gospodin sve čini kako bi čovjeka potaknuo na obraćenje.

Ipak, treba znati, u svemu tome Bog poštuje ljudsku odluku. Čovjeka je stvorio slobodna i želi do kraja ispoštovati njegovu slobodu. Bog želi da mu se čovjek sam, potpuno slobodno i odgovorno, vrati.

Glede toga možemo reći da Bog pripušta zlo, ali nikada ne ostavlja čovjeka bez dostatno pomoći kako bi se, Božjom snagom, mogao suprotstaviti Zlome.

4. Odlaženje na mjesta ili k osobama koje vračaju

Ovdje ćemo navesti najtipičnije i najučestalije načine koje danas susrećemo, primjerice, aktivno sudjelovanje ili samo pasivnu nazočnost spiritističkim seansama na kojima se prizivaju duhovi, bavljenje različitim magijskim praksama – bilo crnom bilo bijelom magijom, odlaženje raznim vračarima, čarobnjacima, vidovnjacima, nadriiscjeliteljima, bioenergetičarima, radioestezisti-

ma, onima koji gataju – na karte (osobito tarot karte), na dlan, na kristale, na kavu, na visak, na rašlje, astrologija, horoskopi, zatim odlaženje osobama koje se bave i prakticiraju okultizam. Ovdje pripada i sudjelovanje u sotonskim sektama ili sotonskim obredima, koji imaju svoj vrhunac u takozvanim „crnim misama“ Nažalost, danas su sva sredstva društvenoga priopćavanja prepuna upravo ovakvih i sličnih ponuda.

U kino-dvoranama i na televizijskim ekranima danomice nam se serviraju porno filmovi, filmovi strave, užasa i nasilja, stalno se propagira rock glazba, koja kulminira u sotonskom rocku i koja danas ima svoje crkvene samo na stadionima i raznim livadama, nego i u gotovo svim diskotekama.

Sve ove i ovima slične prakse u stalnom su porastu. I. možemo zaključiti: što se više magijske prakse i praznovjerje šire, to vjera proporcionalno sve više pada. Teška je ali istinita tvrdnja kako velika većina crkvenih osoba ne čini ništa da se tome suprotstavi. Potrebno je o tome u našim crkvama znalački i kompetentno govoriti i poučavati vjernike, posebno mlađu populaciju koja iz neznanja i neupućenosti danomice srlja u sotonsko područje, iz kojega je onda vrlo teško naći izlaz. I zato su danas sve đavolske smetnje mnogo raširenije među mladima nego koje desetljeće prije..

ZAŠTO BOG DOPUŠTA DJELOVANJE ZLOG DUHA

Vrlo često, u razgovorima, pojedine osobe koje dolaze tražiti oslobođenje od svojih problema, postavljaju ova ili slična pitanja: Zašto to Bog dopušta? Zašto dopušta da zao duh ruši moju obitelj? Zašto dopušta takve tragedije u našoj obitelji? Zašto ova kušnja ili ovo zlo?

Na ova i slična pitanja nije moguće dati jedinstven odgovor. Postoji više razloga. Možemo ih podijeliti u tri vrste: 1. Kazna za grijehe, 2. Bog nas želi potaknuti na praštanje, 3. Bog nas po tim kušnjama želi osposobiti da budemo stalno budni i jaki u vjeri i pouzdanju u njega.

1. Kazna za grijeh

Čovjek redovito ne upada odjednom u grijeh. Najčešće to biva tako da počne zanemarivati redovite dnevne molitve. Posljedica toga jest mlitavost i mlakost u vjerskome životu. Slijedi, zatim, zanemarivanje redovitoga dolaženja nedjeljom na Sv. misu, sve rijeđa Sv. ispovijed i Sv. pričest, obezvrjeđivanje raznih vjerskih pobožnosti.

No, kada čovjek zanemari i počne propuštati ona sredstva koja hrane vjeru, a koja Gospodin daje preko svoje Crkve svojim vjernicima, tada se neprimjetno, na vrlo lukav način, počne u čovjeka uvlačiti praznovjerje. Naime, kada čovjek više ne vjeruje u pravoga Boga, sve više upada u vjersku indiferentnost i počinje odbacivati svaki oblik religioznosti. Zahvaća ga sve više duh ovoga današnjega racionalizma, koji čovjeka uvjerava da ljudski razum ima riješenja za sve probleme i da će moderna znanost sve riješiti i da zato čovjeku nije potreban Bog. A kada čovjek odbacuje Boga koji je Apsolutno biće, tada zapravo sebe podiže na razinu apsolutnog bića, uvjeravajući sebe kako mu je sve moguće. Znači, sebe pravi bogom i tu je korijen ateizma, bilo da niječe postojanje Boga (teoretski ateizam), bilo da živi i da se ponaša kao da Boga nema i da mu nije u životu potreban (praktični ateizam).

Tu sada čovjek upada u neizbježnu životnu varku, koju mu Zli vrlo vješto nudi: klanjanje krivim bogovima idolima. Čovjek se, umjesto Bogu, počinje klanjati novcu, materijalnom bogatstvu i sve u životu podređuje tome. Nekoga zarobi želja za ugledom, čašću, karijerizmom i tada ne preza ni pred čim kako bi to u životu ostvario. Nekima opet u životu postanu idoli razni sportaši, političari, glumci i tome slično.

Kada čovjek odbaci Boga, tada najčešće sebe stavlja na njegovo mjesto i tako se u njega uvlači sebeljublje, egoizam, a iz toga se životnoga stajališta rađaju razne

nepravde, prijevare, ogovaranja, klevetanja, uvrede, mržnja, zavist, ljubomora... Čovjek tada počinje drugoga držati svojim neprijateljem koji ugrožava njegov život. Takvo stajalište ima utjecaja ne samo na međuljudske odnose, nego su u tome korijenu uzroci bezbrojnim političkim spletkama i zločinima, tolikim socijalnim nepravdama u društvu, iskorištavanju većine ljudi na račun golema bogatstva pojedinaca koji bezskrupulozno iskorištavaju druge.

Iz ovakvih se životnih stajališta vrlo lako upada u potpun relativizam. U životu ništa nije sveto, sve je dopušteno u ime lažne slobode koja u svojoj oholosti i nadutosti ne poznaje Božji autoritet i njegove zapovijedi. U takvome svjetonazoru ruše se sva moralna načela i, dosljedno tome, sve je dopušteno, šire se razne moralne i religijske zablude i vrlo se lako upadne u grijeh protiv Duha Svetoga; naime, protivljenje očitoj istini.

Nažalost, taj se duh krive moralne slobode, jedne opće smetenosti i nesigurnosti uvlači i u Crkvu, čemu znaju doprinositi i razni krivi, nazovi teolozi, koji svojim dvosmislenim teorijama smućuju jednostavne kršćane.

I zatim, danas se sve češće pojavljuje i ono najnegativnije stajalište prema Bogu, a to je sotonizam. Sotona želi sve više uspostaviti svoje kraljevstvo u ovome našemu vremenu. On je sve tako zamislio i isplanirao da on vlada u inteligenciji, pamćenju, volji, u željama i djelima svojih sljedbenika. I, nažalost, ima sve više poklonika.

Ako sve ove činjenice imamo na umu, tada će nam biti shvatljivo kako Gospodin dopušta da osobe koje su napustile Boga i u životu se okrenule od njega budu opsjednute ili posjednute od Đavla, kojega su sami u svojoj slobodi izabrali za svojega "boga" Jer, samo će ih takvo ponižavajuće stanje moći opomenuti i dovesti na pravi put. I mnogima upravo to jest put osvješćenja i susreta sa živim Gospodinom, što tada rezultira promjenom života, tj. obraćenjem. Mnogo ih je koji upravo na takav način nalaze Boga i postaju uvjereni vjernici. Naš narod to zna lijepo izreći: nije svako zlo za zlo!

2. Bog nas želi potaknuti na praštanje

Kroz svoju dugogodišnju praksu, u vrlo mnogo slučajeva, kod osoba u kojih se nedvosmisleno moglo uočiti djelovanje Zloga, u razgovoru sam mogao otkriti da Sotona ima snažnu moć nad čovjekom, a ponekad i nad cijelom obitelji, **zbog mržnje i nepraštanja**. Možda je moja prosudba preoštra, ali iz iskustva znam da su rijetke obitelji koje imaju dobre i sređene odnose sa svim ljudima. Naprotiv, vrlo je mnogo onih čiji su odnosi poremećeni, najčešće zbog imovinskih odnosa, i to u najbližim rodbinskim vezama, kao, primjerice, roditelji i djeca, braća i sestre, rođaci ili, opet, najbliži susjedi.

U drugim su se slučajevima međusobni odnosi poremetili zbog neke uvrede ili neke nepravde koja je nane-

sena nekoj osobi ili cijeloj obitelji. Često uzrok znaju biti svađe i nepopustljivost u ljubomori i zavisti ili neko natjecanje i suparništvo tko će više imati ili tko će biti utjecajniji u društvu.

Sotona je vrlo lukav i dobro poznaje čovjekovu narav, koja je narušena prvim grijehom. On znade prepoznati u ljudima osjetljive i slabe strane njihova karaktera i vrlo zavodljivo probuditi u čovjeku njegov ponos, osjećaje nepopustljivosti, mržnje i osvete, koji tada imaju za posljedicu dugogodišnje poremećaje odnosa među ljudima.

Jasno je: gdje su svađa, mržnja, nepopustljivost i nepraštanje, tu nema Boga. Jer: *Bog je ljubav*. U takvim se situacijama čovjek i nesvjesno otvara zlu; dakle, Sotoni. Tada on vlada, jer su mu ljudi otvorili prostor za njegove manipulacije. Malo je ljudi koji upravo u ovome prepoznaju zamke Zloga, a onda, dakako, ni ne vide mogućnost oslobođenja.

Kada čovjek u životu otvori vrata Zlome, tada Zli počinje njime vladati i tada znaju nastati, u životima ljudi i pojedinih obitelji, nesagledive posljedice koje ih pritišću i opterećuju, tako da ljudi imaju osjećaj da su u začaranom krugu iz kojega ne vide izlaz.

U susretima s osobama kod kojih je temeljni problem mržnja, ili čak osveta, nastojim ljudima posvijestiti da njihovi problemi bitno proizlaze i imaju korijena u nepraštanju i nema oslobođenja ni bilo kakva napretka dok ne dođe do pomirenja.

Na Petrovo pitanje Isusu: *Koliko puta da oprostim svome bratu? Sedam puta?*, Isus odgovara: *Sedamdeset puta sedam*. Drugim riječima; uvijek. **Čovjek je velik u praštanju.**

Prvo je potrebno da čovjek oprosti u srcu. A zatim, uz pomoć Božju, pružiti ruku pomirenja i jednostavno zaboraviti i ne vraćati se više na ono što nas udaljava jedne od drugih i što je bilo uzrokom naših svađa. Tada je potrebno početi graditi međusobne odnose na ljubavi i međusobnom pomirenju. Kad se to dogodi, po djelovanju Božje milosti, tada Zli mora uzmaknuti i napustiti prostore u kojima je on često niz godina vladao i zavodio ljude svojim perfidnim djelovanjem. Takve osobe tada redovito dožive snažno Božje djelovanje, promjenu života, temeljito obraćenje i novi život u vjeri.

3. Budnost u vjeri

Uvijek kada popustimo u vjeri, kada nas zahvati duhovna mlitavost, tada se, dakako, i naša budnost smanji i opet otvaramo prostor Zlome. A on nas tu uvijek čeka. Njegov način djelovanja očituje se u podmuklosti kojom želi izokrenuti čovjekov način gledanja, da zlo vidi kao dobro. To nazivamo njegovim napastovanjem. Za to imamo više primjera u Evanđeljima.

Isus je jednom zgodom rekao svojim apostolima: *Svi ćete se vi sablazniti nada mnom* (Mk 14, 27). Oni su to

zaboravili. Očito je, da su bili budni i da su stalno imali na pameti tu Isusovu opomenu, ne bi bili napustili Isusa kada su ga Židovi uhitili. Bili bi nedvojbeno prisutni u svim trenutcima njegove muke i smrti. No, Evanđelje nas izvješćuje: *Svi su pobjegli.* (Mk 14, 59) i ostavili Isusa samoga.

Isus je također upozorio svoje učenike: *Jedan će me od vas izdati* (Iv 13, 21). Juda je vjerojatno osjetio u sebi da se ta riječ odnosi na njega. Da je bio budan i jak u vjeri, sigurno ne bi izdao svojega Učitelja. U Evanđelju stoji zapisano: *U njega je ušao Sotona* (Iv 13, 27) i, jer nije bio budan i budući da je posustao u vjeri, izgubio je osjećaj moralnoga rasuđivanja i izdao Židovima Isusa za trideset srebrnjaka.

Evanđelje nam donosi i onu zgodu, koju smo već spomenuli, kad je Isus upozorio učenike: *Svi ćete se vi sablazniti nada mnom!* (Mk 14, 27). Tada je Petar rekao Isusu: *Ako se svi sablazne, ja neću* (Mk 14, 29). A Isus mu je rekao: *Prije nego pjetao zapjeva, tri puta ćeš me zatajiti* (Mk 14, 30). I doista se to obistinilo kada su Isusa svezana doveli u dvor velikoga svećenika. Pred slugama i sluškinjama, u strahu za svoj goli život, Petar je tri puta zatajio svojega Učitelja ponavljajući: *Ne znam toga čovjeka* (Mk 14, 71). Da je Petar bio budan i jak u vjeri, upozoren od svojega Učitelja, sigurno ne bi bio ušao u prigodu grijeha, ne bi se bio izložio opasnosti da ga prepoznaju i da kukavički zaniječe svojega Učitelja.

I zato je poslije u svojoj Poslanici, poučen vlastitim iskustvom, dao pouku svima nama: *Budite trijezni i bdijte: vaš protivnik, Đavao, obilazi kao ričući lav, tražeći koga da proždre. Oprite mu se čvrsti u vjeri.* (1 Pt 5,8)

SOTONA I NJEGOVE ZAMKE

Sotona „dariva“ svoje sluge

Ima osoba koje se same predaju Sotoni. Tada on postaje njihov gospodar. Te osobe sklapaju savez s Đavlom, tako da mu se potpuno predaju i izručuju. Taj savez sklapaju tako da oponašaju obred krštenja vlastitom krvlju u ime Sotone. Dakako da te osobe potpadnu pod izravan utjecaj Sotone tako da on postaje njihov gospodar i oni tada, u njegovo ime, provode crnu magiju i često postaju članovima sotonskih sekta, koje se danas, nažalost, sve više šire. Sotona svoje “dariva” vrlo izazovnim, ali otrovnim darovima. Tako se zna dogoditi da neke njegove sluge imaju moć predviđanja budućnosti ili da znaju ljudima pogoditi do u tančine njihovu prošlost. Neki opet dobivaju razne poruke pa mogu ispisivati duge stranice teksta. Neki dobiju moć vidovitosti, čitanja misli, čitanja srdaca i života bilo živih bilo pokojnih osoba. Na taj način Sotona baca svoje blato na prave Kristove proroke, na vjerodostojne vidioce i primatelje poruka od Isusa, Marije i svetaca. Jer, imitirajući Božja djela – djelovanje Duha Svetoga, Zli nastoji unijeti pomutnju kako se ljudi ne bi snašli tko je pravi a tko lažni prorok.

Tu je vrlo važno duhovno iskustvo i dar razlučivanja duhova da bi se moglo razlikovati istinite od neistinitih izvanrednih znakova. Jedan popis takvih znakova, daje primjerce o. Antonio Rogo Marin OP u svojoj knjizi "Teologija Kršćanskog savršenstva" (Teologia della Perfezione Cristiana, Ed. Paoline, na str. 1602), pod naslovom "Što zli može učiniti Božjim dopuštenjem" Evo popisa koji on donosi: 1. uzrokovati fizičke i duhovne vizualne i slušne privide; 2. uzrokovati lažne ekstaze; 3. činiti da tijelo svijetli i da se u srcu osjeća velika toplina; 4. stvarati osjetilne miline; 5. liječiti neobične bolesti prouzročene djelovanjem zloduha, pa i trenutačno; 6. uzrokovati stigme i druge tjelesne i osjetilne mistične pojave kao što su miomirisi i slično.

Ovdje možemo dodati i pojave koje se vrlo često događaju u novije vrijeme; neobični zvučni zapisi, neobične pojave zabilježene na fotografijama (kad nije riječ o retuširanim fotografijama), automatsko pisanje, što je najčešće povezano s tkzv. duhom vodičem. Đavao i okultisti među svim svecima najviše imitiraju i mistificiraju o. Pija. Osobe koje su fanatično posvećene o. Piju traže kako će dobiti stigme, kako steći sposobnost bilokacije i slično, sve kako bi ga što vjernije imitirale. Kada je riječ o takvim pojavama, više pred nama nije Božje djelo, nego krivotvorine kojima se služi Đavao koji želi podmetnuti svoje varalice kao karizmatike, koji onda imitiraju Krista, Gospu i svece.

Zato Crkva drži daleko više do velikoga znaka koji je **svetost, herojsko življenje evanđeoskih krjeposti**, nego do znakova koji mogu biti sumnjiva podrijetla. Stoga se ne smijemo klanjati takvim vidljivim pojavama, u bojazni da se ne poklonimo "Božjemu majmunu" koji čini sve ne bi li ismijao otajstvo Krista i njegove predragocijene Krvi. Pravi je put u razlučivanju takvih pojava, da se osoba koja je izravno povezana s takvom jednom opasnom pojavom podvrgne liječničkim pregledima i uputi na razgovor s iskusnim egzorcistom koji će nad njom moliti.

Tu su također i razni slučajevi religijskih slika i kipova koji znadu puštati „suze ili krv„. Sve to treba dobro prosuditi i razlučiti.

Sotona preko svojih sluga, lažnih proroka, ponekad ističe za prave Kristove proroke da su pravi – sluge Božje, ne bi li ih ljudi odbacili zato što ih lažni proroci "priznaju" Poznat je slučaj koji donose Djela apostolska kad je apostol Pavao boravio u Tijatiri. Naime, stalno je išla za njim jedna ropkinja koja je bila opsjednuta vračarskim duhom i tom je sposobnošću svojim gospodarima pribavljala mnogo novaca. Ta je opsjednuta, idući iza Pavla i drugih, vikala: *Ovi su ljudi sluge najuzvišenijega Boga, oni vam navješćuju put spasenja!* (Dj 16, 17). Dakako, vračara (zli duh) je za Pavlom vikala ne da bi ljude potaknula na spasenje, nego da odbace Pavla i Kristov nauk zbog toga što je ona, za koju se javno znalo da je opsjednuta, "potvrđivala" Pavlovo poslanje od

Boga. Pavla je to ogorčilo te je molitvom istjerao nečistoga duha iz nje (usp. Dj 16, 16-18).

Prisjetimo se da nam Sveto pismo donosi slične primjere u kojima se vidi čudesno Božje djelovanje, ali i sotonsko. Poznato nam je da je Mojsije u ime Božje činio čuda pred faraonom. To su ona poznata egipatska zla. Ali znamo da su i faraonovi čarobnjaci izvodili neka čudesna djela. Zato sam čin čuda, ako ga zasebno promatramo, nije dostatan da zaključimo o kakvome je uzroku riječ. Činjenica je da se zao duh uvijek vješto preruši i da mu je cilj da ga se ne otkrije: *Ta sam se Sotona prerušuje u anđela svjetla* (2 Kor 11, 14). Svojim djelovanjem može potaknuti čovjekova vanjska osjetila, vid, opip, sluh, kao i nutarnje sposobnosti, pamćenje, maštu. Nikakav zid, nikakva blindirana vrata, nikakav čuvar tijela nije kadar zapriječiti utjecaj Sotone na memoriju ili na maštu čovjeka. Ni najčvršća ograda strogoga Karmela nije kadra zapriječiti Demona da preskoči njegove zidove, da preko kojekakvih slika ne ubaci u dušu neke redovnice nesigurnost za njezino zvanje i poticati je da iziđe iz samostanske zajednice. Zato se kaže da je najopasniji „pobožni đavao" Ne postoje mjesta, koliko god bila sveta, na koja se Đavao ne bi mogao ušuljati. Posebno zna, vješto prerušen u pobožno ruho, biti nazočan u svetištima gdje se vjernici skupljaju u velikom broju. Ondje su zavođenja vrlo opasna.

Sotonu treba ispravno procijeniti

Magijske prakse susrećemo kroz cijelu ljudsku povijest i kod svih naroda. U naše su vrijeme nevjerojatno raširene zahvaljujući sredstvima društvenoga priopćavanja, koja ih uporno promiču. I doista, vrlo mnogo ljudi danas pada u zamke Zloga. A mnogi će, pa i vjernici, odmahnuti rukom i podcijeniti svaki govor o sotonskim praksama.

No, ako malo zavirimo u Bibliju, opazit ćemo, iznenađeni, da se u njoj često govori protiv magije i vračara, i u Starome i u Novome Zavjetu. Spomenimo samo neka mjesta: *Nemoj se priučavati na odvratne čine onih naroda. Neka se kod tebe ne nađe nitko tko bi kroz oganj gonio svojega sina ili svoju kćer, tko bi se bavio gatanjem, ćaranjem, vračanjem i čarobnjaštvom* (magija); *nitko tko bi bajao, zazivao duhove i duše predaka ili se obraćao na pokojnike* (spiritističke seanse). *Jer tko god takvo što čini, gadi se Jahvi* (Pnz 18, 9-2). *Ne obraćajte se na zazivače duhova i vračare... oni bi vas opoganili. Ja sam Jahve, Bog vaš* (Lev 19, 31). *Čovjek ili žena koji među vama postanu zazivači duhova ili vračari, neka se kazne smrću, neka se kamenuju i neka njihova krv padne na njih* (Lev 19, 27). *Ne dopuštaj da vračarica živi* (Izl 22, 17).

U Novome Zavjetu naš je Gospodin Isus Krist upozorio kako trebamo biti svjesni velike Đavlove moći te da ga ne izazivamo i da se ne prestanemo boriti protiv

njega. I još više, dao nam je moć da ga izgonimo i učio nas je kako se moramo protiv njega boriti, jer on nas neprekidno rešeta. Isus je čak dopustio da ga Sotona kuša kako bi, između ostaloga, nama pokazao koliko je Zli opak, drzak i uporan. I jasno nas je opomenuo da ne možemo služiti dvojici gospodara te nas pozvao na stalan oprez. On će upozoriti: *Protivnik vaš, đavao, kao ričući lav obilazi tražeći koga da proždre. Oprite mu se stameni u vjeri* (1Pt 5, 8).

Sotona se služi pojedinim ljudima koje čvrsto priveže uza se, a koji mu tada iskazuju čast. Takvima daje moć da mogu raspolagati višim silama, koje su uvijek razorne; na taj ih način stavlja u svoju službu i čini ih svojim robovima. Takve osobe, posredovanjem zlog duha, mogu negativno snažno i razorno djelovati na one ljude koji su u svojemu svakidašnjemu životu odijeljeni od Boga. To su u stvari jadni i nesretni ljudi koji nisu upoznali smisao života, a pogotovo smisao patnje, teškoća, boli i smrti. Oni čeznu za srećom, ali onakvom kakvu predstavlja svijet: blagostanjem, bogatstvom, moći, popularnosti, uživanjem... A Sotona napastuje: *Tebi ću dati svu ovu vlast i slavu njihovu jer meni je dana i kome hoću, dajem je. Ako se dakle pokloniš preda mnom, sve je tvoje* (Lk 4, 6-7).

I što se događa? Ljudi svih vrsta: mladi i stari, obični radnici i visoki intelektualci, muškarci i žene, političari, glumci, športaši, razni znatiželjnici potaknuti radoznalošću i oni pritisnuti osobnim ili obiteljskim psi-

hičkim i fizičkim problemima vrlo često upadaju u područje magije i okultnih praksâ. A ondje ih spremno čekaju dobro pripravljeni i uigrani vračari, astrolozi, gatari, vidovnjaci, iscjelitelji, pranoterapeuti, bioenergetičari, radioestezisti, hipnotizeri i brojni senzitivci – naprosto legija „vrsnih“ tipova. K njima se ide iz najrazličitijih pobuda: neki slučajno, jer se čovjek nađe u takvu okruženju, drugi znatiželjno hoće vidjeti što se ondje događa, neki zbog očajne situacije iz koje ne vide izlaza, a neki, opet, u nadi.

Mnogi na sve to gledaju kao na izmišljotinu, praznovjerje, prijevaru i znatiželju uz koju je vezana vrlo dobra zarada.

No, to nije naivno i bezazleno područje. Magija nije samo neko isprazno bajanje bez ikakva temelja u stvarnosti. Naprotiv, to je vrlo opasno područje gdje se magičari najrazličitijih vrsta obraćaju đavolskim silama kako bi, podređujući se njima, utjecali na tijek događaja, na druge osobe i njihov život, a sebi izvukli neku vremenitu korist. Kod takvih praksa rezultat je uvijek jednak: udaljiti čovjeka od Boga, uvesti ga u grijeh i, naposljetku, pripremiti mu nutarnju smrt.

No Sotonu se ne smije ni precijeniti. On je lukavi lažac koji nas želi uvijek odvući u zabludu i u krajnost. Ako nas više ne može uvjeriti da on ne postoji ili nas uloviti u neku od svojih konkretnih zamka, tada nas pokušava uvjeriti da je on posvuda i kako je sve njegovo. Koristi čovjekovu slabu vjeru i sve njegove slabosti te

mu ubacuje strah. Želi u čovjeku slomiti vjeru u Božju svemoć, ljubav i milosrđe. Tako neki dolaze u situaciju da posvuda vide zlo i stalno o njemu govore. Ali to je također zamka Zloga, jer jedan Božji pogled jači je od svakoga zla i kaplja njegove Krvi može spasiti cijeli svijet.

ODAKLE UTJECAJ SOTONE U ŽIVOTU POJEDINCA

Kada osoba s teškim problemima dođe svećeniku tražiti pomoć, potrebno je, Božjom pomoću, nastojati razlučiti što je njezin temeljni problem i gdje se krije uzrok tome konkretnom temeljnom problemu; potrebno je uvidjeti kada i gdje je problem nastao te odakle je i na koji način zlo ušlo u život dotičnoga pojedinca. Ovo je nužno razlučiti u svakoj konkretnoj situaciji, kako bi se osobi moglo pomoći da se oslobodi i iziđe iz toga začaranoga kruga.

Na temelju dugogodišnje osobne prakse prije svega, zatim surađujući s onima koji su se ovom problematikom bavili te čitajući literaturu s temama s ovoga područja, došao sam do spoznaje da postoji više izvora i više puteva kojima zlo može ući u život čovjeka.

Temeljni problem koji muči neku osobu, a koji se poslije transformira i umnaža mnoge poteškoće, ima svoj temeljni uzrok, koji se može nalaziti u:

- **obiteljskom stablu**
- **duševnim ranama**
- **osobnim grijesima**
- **sotonskim praksama.**

Bitno je znati da su sva ova četiri područja uzročno-posljedično povezana, kako se svojim utjecajem isprepliću u životu pojedinca i da postojanje problema na jednom području omogućuje lakše prodiranje zla u drugo područje.

1. Obiteljsko stablo

Svatko je, bez dvojbe, osobno odgovoran pred Bogom za svoja djela. To je jasno vidljivo iz mnogih biblijskih poruka. No, Biblija donosi i ovakav tekst: *Bog milosrdan i milostiv, spor na srdžbu, bogat ljubavlju i vjernošću, iskazuje milost tisućama, podnosi opačine, grijeh i prijestup, ali krivca nekažnjena ne ostavlja, nego kažnjava opačinu otaca na djeci – čak na unučadi do trećega i četvrtoga koljena.* (Izl 34, 6-7). Naime, ako su naši pretci – roditelji, djedovi ili pradjedovi počinjali u svojemu životu pojedina zla, tada prokletstvo na svojevrstan način prelazi i na njihovo potomstvo, jer mi smo duhovno svi povezani kao karike u lancu; i što je krvna veza jača, to je utjecaj snažniji. Kao što se prenose razne fizičke bolesti (tzv. hereditarna opterećenja), jednako se, na svoj način, prenosi i ono duhovno. To, kao posebno teško opterećenje, može doći do izražaja ako se naši pretci nisu pokajali za svoje grijehe. Osobito je mučno ako se u obitelji dogodilo neko ubojstvo ili samoubojstvo, ako je netko umro naglom smrću,

ako je bio član nekih zločinačkih partija, stranki i ideologija (npr. fašističke ili komunističke), ako se ne zna za grob nekoga od naših predaka, ako su se im se događali neki bizarni događaji kao što su stravične smrti male djece i sl., ako je netko od naših predaka svoj život posvetio Bogu pa pogazio zavjete ili otpao od Crkve, zatim ako je netko učinio preljub, bludničenje, namjeran pobačaj, teške krađe, kockanje, ovisnosti o alkoholu, drogi i sl. Vrlo se snažno mogu osjetiti na potomcima posljedice grijeha mržnje i nepraštanja. Ljudi koji su ušli u takvo zlo, a nisu se pokajali, ne samo da su uvelike opteretili sebe, nego su svojim potomcima ostavili teško nasljedstvo koje ih toliko opterećuje da vrlo teško nalaze izlaz iz takve situacije. Osobito je važno spomenuti slučajeve gdje su se pretci bavili raznim magijskim i okultnim praksama. U životu tih ljudi može se osjetiti vrlo intenzivno djelovanje Sotone, njegovu moć i njegov snažan utjecaj.

Treba, dakle, znati da postoji negativno duhovno naslijeđe koje dobivamo od naših predaka i koje jednostavno ulazi u naš život u trenutku začeća. Zato je osobito bitno srediti svoje račune s Bogom kako bismo spasili dušu i kako ne bismo bili zapreka miru u životu naših potomaka.

Našim pretcima trebamo praštati, za njihove duše često srcem moliti i živjeti sve što nam je majka Crkva dala kao sredstva spasenja.

2. Duševne rane

Temeljni problem osobe koja se obratila svećeniku za pomoć može se nalaziti u nekoj njezinoj duševnoj (emocionalnoj) rani. Traume koje proživljavamo od samoga trenutka začeća pa dalje vrlo negativno utječu na naš cijeli život. Osobito su teške te traume i duboko potisnute kad se dogode do treće-četvrte godine života. Naime, naš je duh isti u trenutku začeća i sada, i on vidi i zna, a duša osjeća, svu bol koja joj se nanosi, ali u prenatalnom razdoblju života i u ranom djetinjstvu ne možemo racionalizirati što nam se događa i nemoćni smo braniti se.

Kada osoba doživi tešku traumu u tome nježnom razdoblju života, njezina duša biva pogođena. Dijete je povrijeđeno grijehom; ali to nije njegov grijeh, nego grijeh osobe koja ga je povrijedila. Otada ono postaje emocionalno bolesno. Osjećaji koji dominiraju osobom koja je zadobila tešku duševnu ranu obično su: osjećaj odbačenosti, osjećaj krivnje, osjećaj manje vrijednosti ili osjećaj straha. To su najčešći temeljni problemi koji rađaju nove konkretne probleme pa čak i na tjelesnome području. Tako svoj uzrok u temeljnoj emocionalnoj rani mogu imati mnoga psihosomatska oboljenja, zatim astma, alergije, migrene...

Na prvi pogled reklo bi se da emocionalne rane nemaju svoj temeljni uzrok u utjecaju Zloga. Ali to nije točno. Imaju. Temeljna je rana nastala kao posljedica

nečijega tuđega čina grijeha nad osobom koja je ranjena, a na grijeh uvijek navodi Sotona. Zato, kada imamo osobu kojoj je temeljni uzrok problema u emocionalnoj rani, dok molimo za emocionalno ozdravljenje te osobe, treba moliti i za duhovno oslobođenje te Božje praštanje osobi koja je počinila grijeh ranjavajući je. Treba također moliti da osoba koja je ranjena oprosti onome tko ju je ranio.

Duševne ili emocionalne rane uvijek su jače što je osoba koja nam ih je nanijela po krvi bliža (otac, majka, brat...). Tako se često dogodi da, moleći za majku, ozdravi dijete, ili, da bi ozdravila majka, treba moliti za ozdravljenje i oslobođenje njezinoga oca ili čak supruga i sl.

Osoba može zadobiti emocionalne rane u kasnijem razdoblju života. One mogu biti vrlo teške, ali obično nisu tako duboko potisnute u podsvijest kao kada ih zadobijemo u ranom razdoblju života. I ove rane mogu biti izazvane tuđim grijehom (primjerice silovanjem, nazočenjem teškim zločinima i sl.); odgovornost žrtve može biti u onoj mjeri u kojoj je počinila grijeh propusta, nerazboritosti itd.

Problem s osobama čiji je temeljni uzrok poteškoća u duševnoj rani jest u tome što obično prođu mnoge okultne prakse dok dođu svećeniku, pa je tada cijela situacija još teža. Kod njih Sotona može, dakle, biti i uzrok temeljnoga problema i zapreka otkrivanju i ozdravljanju od toga temeljnoga uzroka svih problema.

Osobe koje imaju tešku duševnu ranu često napada duh mržnje i nepraštanja te ih toliko zaposjedne da im razara život i tjera ih u težak grijeh prema sebi i prema drugima. Emocionalno ozdravljenje i oslobođenje takve osobe dolazi kad se osoba istinski odluči za Boga i duboko i iskreno oprosti onome tko ju je ranio. Treba reći i to da psihijatrija i medicina ovdje imaju vrlo male učinke. To je područje našega života u kojemu Sotona, uglavnom po nečijem tuđem grijehu, ima utjecaj na nas. Tu situaciju i sve što je s njom povezano treba predati Isusu te u Njemu zavoljeti sebe i one koji su nas povrijedili.

3. Osobni grijesi

Najčešći uzrok Sotoninog utjecaja na čovjeka jesu njegovi osobni grijesi. Osobni grijesi uključuju svjesnu i svojevoljnu odluku neke osobe protiv Boga. Imaju različitu težinu, a mogu se počiniti mišlju, riječju, djelom i propustom. Najteži su obično grijesi djelom, jer je djelo uvijek završen čin. No treba reći da stvarnu težinu svakoga našega osobnoga grijeha poznaje samo Bog.

Kada govorimo o grijehu kao izvoru sotonskoga utjecaja u životu čovjeka, jasno je da je svaki osobni grijeh odluka protiv Boga, a za Sotonu. Dakle, u trenutku kada je čovjek pristao počiniti grijeh, odlučio se za Sotonu i već je u tome trenutku Zli ušao u njegov život

i u određenoj mjeri dobio vlast nad njime. Taj grijeh može biti tako razoran da poslije otkrivamo kako je on temeljni uzrok svih naših problema. Osobu koja nastavlja živjeti u tome grijehu još jače napada svaki pogibeljni virus zla i ona sve češće podliježe napasti. A grijeh, koji je bolest duha, širi se dalje pa zbog njega obolijeva duša, a čak i tijelo.

S obzirom na tematiku ove knjige, ovdje ćemo se posebno osvrnuti na grijehe protiv prve Božje zapovijedi, grijehe idolopoklonstva. Znamo da, na kraju, kršenje prve Božje zapovijedi uključuje kršenje svih Božjih zapovijedi. A i Sotona to zna. Zna da je, ako nagovori čovjeka da kaže Bogu NE i odluči se za njega, Đavla, uspio manje-više u svemu ostalome. Naime, **Zli je otac laži, tužitelj braće i ubojica ljudi, i jasno je kamo ide život čovjeka koji se njemu poklonio**. Zato on čini sve kako bi čovjeka naveo na ovaj grijeh i, da bi to ostvario, zna se prerušiti i u anđela svjetla (usp. 2 Kor 11, 14).

Čovjek našega stoljeća živi u okruženju u kojemu se svaki autoritet odrekao Boga ili okrenuo otvoreno protiv njega, ili, s druge strane, u okruženju u kojemu nema ni autoriteta ni odgovornosti, u kojemu je sve dopušteno. A ova dva zla, nažalost, izvrsno nadopunjuju jedno drugoga.

Mlade se ljude danas vrlo često zavodi grijehom seksualnosti, uvjeravajući ih kako su predbračni odnosi nešto sasvim prirodno i kako samozadovoljavanje čovjeka smiruje i kanalizira njegovu energiju i napetost.

Koliko se zlo širi među mladima preko besramnih časopisa koje, nažalost, u obitelj donose sami roditelji i time upropaštavaju svoju djecu! Mlade se uvjerava kako ih alkohol i droga oslobađaju od tjeskoba i trauma. Zli im se nudi preko magije i raznih okultnih praksa. U te prakse počinju ulaziti manje-više svjesno, čineći teški grijeh idolopoklonstva. Kada poslije njihovi problemi doista postanu teškima, obraćaju se raznim nadriiscjeliteljima ili ulaze u razne sekte, umjesto da se obrate Bogu i službenicima Crkve. Zlo na zlo, kako kaže poslovica, ali znamo da Sotona Sotonu ne može izgoniti.

Svaki grijeh, a posebno onaj u kojemu leži temeljni uzrok svih naših kasnijih problema, treba duboko okajati, ispovjediti se, odreći se grijeha, dati zadovoljštinu za uvredu Bogu i utjecati se velikome Božjemu milosrđu. Samo se tako čovjek oslobađa sotonskoga utjecaja, koji je po osobnome grijehu ušao u njegov život. Najopasnije, pogibeljno, jest kada čovjek ustrajava u grijehu, kada hoće griješiti, praveći od jednoga određenoga grijeha ili od mnogo grijeha svoje odvratne bogove. Treba porušiti svaki idol i na prvo mjesto u životu staviti pravoga Boga, Trojedinoga Boga, koji nam se objavio u Isusu Kristu, našemu Gospodinu.

4. Sotonske prakse

Ovo je vrlo opsežno područje, o kojemu je mnogo napisano, ali koje nije nikada do kraja proučeno. Kako

Zli nastoji sve zamaskirati i zamrsiti, ponekad je vrlo teško definirati što je što i što kamo pripada u njegovim rabotama. Sluge Sotone često se bave različitim okultnim praksama, a ono što čine nerijetko zamataju u, navodno, znanstveno dokazive formule, a sve to, opet, uviju u lažnu i zlonamjernu dobrohotnost.

OKULTIZAM I MAGIJA

Ovdje želim dotaknuti jedno golemo područje gdje Sotona, osobito u ovo naše vrijeme, bere obilnu žetvu.

Sama riječ „okultizam" dolazi od latinske riječi „occultus", što znači skriven, tajan, mračan. Prema tome, okultizam bi bio pokušaj ući u tajanstveni mračni svijet nepoznatih sila. Taj tajanstveni svijet zapravo su pojave u prirodi čiji se okultni uzrok ne može znanstveno dokazati. Obično ljudi koji se bave znanošću izbjegavaju izraz okultizam pa više rabe pojam parapsihološki fenomeni – kojima se bavi parapsihologija. To su, zapravo, pojave u prirodi čiji se uzrok ne može objasniti do sada poznatim prirodnim zakonima.

Čovjeka je oduvijek zanimalo područje okultnoga, tj. tajnovitoga. Posebno je želio zaviriti iza zavjese koja skriva njegovu budućnost. Da bi u tome uspio, pritjecao je raznim okultnim, magijskim praksama, kao što su, primjerice, proricanje budućnosti, gatanje iz kave, dlana, karata, posebno tarot karata, radoznalom čitanju horoskopa u dnevnim novinama, čitanju astroloških časopisa i brojne literature koja se danas nudi s područja okultizma i magije, korištenju sanjalice, bavljenju viskom (radioestezija), zazivanju duhova (spiritizam)...

Nažalost, moramo s velikom zabrinutošću ustvrditi kako danas naša djeca i mladež sve više prihvaćaju i prak-

ticiraju vračanje, vračarske kultove, čarobne formule. fantastične kultne postupke, astrologiju, ji-jing, jogu. trnscendentalnu meditaciju, zen-budizam, judo, karate. kabalu, akupunkturu, kiropraktiku, reiki, paragnoziju. mantiku, psihometriju, psihoskopiju, hiromantiju, kartomantiju, kristalomantiju, astromantiju, rabdomantiju, irimantiju i druge vrste magijskih praksa.

Mnogi, jer je to danas trend, ulaze u razne sekte kao što su: hare-Krišna, sljedbenici Saibabe, mahariši, svjedoci Jehove, kvekeri, mormoni – crkva Isusa Krista svetaca posljednjih dana, adventisti sedmog dana, novoapostolska crkva, the Christian Science - kršćanska znanost, bahaisti, Kristova općina, pentekostalci itd.

Po svojoj morbidnosti i snažnom đavolskom djelovanju posebno se ističu sotonske sekte.

Mlade sve više oduševljava new-age, koji djeluje vrlo široko i vrlo organizirano, pokušavajući stvoriti novi svjetski poredak. On je, zapravo, vješta sotonska mješavina kršćanstva i gore navedenih sekta; pod tom krinkom djeluje vrlo konkretno na svim područjima života, o kojima čovjek danas nužno ovisi (kulturi, obrazovanju, medicini, ekonomiji, politici...).

Velik je broj knjiga i časopisa koji se bave okultnim praksama i izdaju se u velikim nakladama, a neki i tajno. U njima se poučava i upućuje ljude kako mogu i sami ući u taj opasni svijet okultizma i magije.

Statistike nam donose da se u današnje vrijeme dvadeset milijuna Europljana učestalo bavi okultizmom. U

Njemačkoj ima više od tri milijuna poklonika okultizma, a uz njih još pet do deset milijuna simpatizera okultnih učenja. Podatci iz Amerike govore kako se broj Amerikanaca koji se bave vradžbinama i magijom procjenjuje na najmanje deset milijuna. Među njima su mnogi visokoobrazovani ljudi. Prema tome, područjem okultnog i magijskog ne bave se samo takozvani „primitivni narodi", nego u velikoj mjeri i zapadni kulturni krug.

Ovdje treba jasno istaknuti kako se pod pojmom magija ne misli na ono što na pozornicama izvode pojedini iluzionisti (mađioničari – "hokus-pokus"), odjeveni u lijepa odijela, izvlačeći bijele kuniće iz crnih šešira. Nije, dakle, riječ o spretnosti prstiju, nego o paranormalnim moćima, koje uvijek imaju izvor u djelovanju okultnih, demonskih sila, iza kojih se krije nitko drugi nego **Sotona**.

Na područje okultnoga i magijskoga neki ulaze iz radoznalosti, drugi jer je to danas u trendu... Većina njih će reći kako to ne uzimaju ozbiljno pa misle da im to ne može štetiti. No, Sotona „okultne igre" uzima ozbiljno. I moramo se ne znam po koji put ponovno uvjeriti kako on svaku ruku koja mu se pruža prije ili kasnije uzima u svoj čelični stisak i više je tako lako ne pušta. Jer, tko posegne za vatrom, taj će se opeći – vjerovao on u razorno djelovanje vatre ili ne, to je nebitno.

Takvim i sličnim postupcima čovjek otvara vrata zlim silama, bilo svjesno ili nesvjesno, i neprimjetno biva ozračen negativnim silama Zloga, iz čega onda proizla-

ze najrazličitiji problemi i vrlo često ozbiljni poremećaji na fizičkoj i psihičkoj razini. Mnogi se tada počinju tužiti kako ih progoni čest osjećaj straha, doživljavaju neku neobičnu zatvorenost u sebe, bijeg od ljudi, preveliku mržnju i nemogućnost opraštanja nekoj osobi, dekoncentracije – posebno u molitvi, sumnje, nepovjerenje, osvetoljubivost, razne tjeskobe, velike i nepodnošljive napetosti u obitelji, prisilne misli na samoubojstvo, padanje u bezvoljnost i besciljnost života, osjećaj trajnog nemira i more u snovima. Neki počinju čuti u sebi prisilne glasove. Drugi opet moraju raditi neke prisilne radnje koje ne bi htjeli. Mnogi osjećaju duševne, a ponekad i fizičke smetnje, ne mogu se osloboditi nekoga poroka, misle kako imaju bioenergiju u sebi, razgovaraju s duhovima te im se pričinja kako dobivaju neke neobične spoznaje s drugih svjetova... sve to, a da ne znaju što se to, zapravo, s njima događa. To su samo neki pokazatelji koji nedvojbeno govore o negativnom utjecaju zlog duha na čovjeka.

Kod krštenih osoba osobito se zapaža stalan poremećaj u komunikaciji s Bogom. Nastaju teškoće u molitvi i čitanju Svetoga pisma, zastoj i izrazita blokada u duhovnome rastu, ozbiljna sumnja u spasenje, bogohulne misli, nedostatak duhovnoga razlučivanja, smanjenje vjere i radosti, sve veća nezainteresiranost i udaljavanje od Isusa Krista i njegova Evanđelja.

Osobe koje su se bavile okultnim praksama i magijom vrlo često osjećaju probleme na moralnom i

psihičkom području: znaju zapasti u depresiju, agresivnost, imaju osjećaj zarobljenosti, a na seksualnom području doživljavaju razne perverzije i zastranjenja te neprirodnu prisilnu seksualnost.

Kada se ljudi nađu u ovakvome okruženju zla normalno je da počinju tražiti pomoć. No, zanimljivo je da, kao po nekom pravilu, redovito idu na pogrešna mjesta. Najčešće idu raznim vračarima, gatarama, vidovnjacima, iscjeliteljima, astrolozima, bioenergetičarima, radioestezistima... A svi se oni, opet, bave magijskim praksama, što, zapravo, znači sotonskim poslom. Takvi se znaju često zaštititi svetim slikama i kipovima, koje drže u svojoj kući, kako bi uvjerili nepoučene vjernike da oni rade s nekom božjom snagom. To je samo paravan iza kojega skrivaju svoju magijsku podvalu.

Primjera radi, došla mi je u ruke posjetnica neke iscjeliteljice. Na jednoj strani slika Presvetoga Trojstva, lik Oca i Sina i Duha Svetoga, s tekstom: Slava Ocu i Sinu i Duhu Svetome, a na drugoj naslov: Iscjeliteljske ruke (liječenje na daljinu) – skidanje uroka i – proricanje sudbine (tarot karte). Slijedi ime osobe i njezini telefonski brojevi: tri u jednom, a tri telefonska broja u drugom gradu i mobitel. Očito je, jedna vrlo razgranata aktivnost. Osoba koja mi je dala tu posjetnicu bila je kod te iscjeliteljice i rekla mi je kako dotična vrlo skupo naplaćuje svoje usluge. Eto, tako se zavodi ljude! A sredstva društvenoga priopćavanja: dnevne novine, razne publikacije, pojedine radio i televizijske emisije prepu-

ne su laskavih ponuda i primamljivih reklama upravo iz toga okultnoga i magijskoga područja. I mnogi u svojim teškoćama i mučnim životnim prilikama traže rješenja na toj strani.

No, znamo: *ne može Sotona Sotonu izgoniti* (usp. Mk 3, 23). Zato: čovjeku koji traži pomoć na ovoj strani poslije biva još gore. Ne samo da nije doživio oslobođenje, nego se takvom magijskom praksom još jače zabetonirao u zlo. Mnogi su to na vlastitoj koži iskusili.

• Crna magija ili vračanje

Ova zlokobna praksa ima za cilj usmjeriti sotonsko zlo protiv neke osobe preko magijskih formula i obreda, koji su uvijek okultni, tajnoviti, katkada vrlo spleteni, a u kojima se zaziva Sotona. Da bi vračar mogao utjecati na neku određenu osobu, u pravilu uvijek traži od te osobe nešto njezino, kao: kosu, nokte, kožu, jedan dio, najčešće, intimnoga rublja, fotografiju... Zatim svojoj žrtvi sugerira neka pravila postupanja koja mora strogo provesti kako bi se postigao uspjeh; primjerice, pohoditi sedam crkava, zapaliti svijeću na određeni način, posipati prah, otići na groblje te stavljati ili donositi određene predmete s groba, nositi neke predmete kao „zaštitu“ na sebi ili ih stavljati na određena mjesta, konzumirati određenu hranu ili napitke.

Mnogo su mi puta došle jadne i preplašene majke koje su svoju djecu nosile nekim vračarima koji su im dali određene predmete da ih stave na svoju djecu. To na prvi pogled može izgledati naivno i beznačajno. No, vidjelo se i otkrilo kako je takva praksa imala zlokobne učinke, jer su to bila prava sotonska zlodjela.

Magijska astrologija poznaje i razne magijske predmete koje pripremaju pojedini vračari, kao: pentakole, hamajlije, talismane. I, kada pojedine osobe dožive zlu sudbinu – događaju im se nesreće, neshvaćene su u obitelji ili u društvu, trpe od manjka ljubavi, siromaštva, prati ih strah i raznovrsne fobije – onda su sretne ako mogu od pojedinih vračara dobiti takve predmete kao „zaštitu“, uvjerene kako će ih to osloboditi od njihovih nevolja. I vrlo su radosne da mogu platiti visoku cijenu kako bi dobile te predmete koji im donose „sreću“ Ali, uporaba i nošenje tih i takvih predmeta ima velik negativan naboj, koji poslije snažno šteti, ne samo njima nego često i svim članovima obitelji u čijoj se kući takvi predmeti nalaze.

U magiji su poznati i magijski napitci, koji izazivaju sugestiju ili đavolsko mučenje u onima koji to progutaju. Priprema ih vračar zazivajući zlokobne duhove. Takav se napitak tajno umiješa u hranu ili piće. Posebno je poznat tzv. „ljubavni napitak“, koji može nametnuti strašan vez snagom sotonskih sila.

Kod vračanja je, dakle, karakteristično to da osoba sama ide vračaru i traži „pomoć“, a on joj savjetuje neka

učini određene radnje i koristi se određenim predmetima, obećavajući joj da će tako postići svoj cilj.

Ovdje bih želio jasno naglasiti: ako čovjek stupi na područje neprijatelja i uđe u njegov krug, on pada pod njegovu vlast i utjecaj, makar to činio naivno, iz neznanja i bez neke zlobe. Sotona tada ima izvjesno suvlasništvo u tome čovjeku i ne napušta ga tako lako. Čovjek je postao ozračen silama Zloga i ulazi u začarani krug, iz kojega ga može osloboditi jedino svemoguća ruka Božja. Jer **Zli je jači od čovjeka**. Čovjek je u takvim situacijama posve nemoćan i osjeća kako njime upravlja neka sila kojoj se ne može oduprijeti. No, **Bog je neizmjerno jači od Zloga**. I zato je Bog jedini siguran put spasa i oslobođenja.

- **Uroci (čini) ili čaranje**

Postoji klasična definicija koja glasi: čaranje ili vračanje jest "umijeće da se našteti drugim osobama preko Đavla"

Danas je, možemo slobodno ustvrditi, upravo poplava osoba koje se bave ovakvim negativnim praksama. U taj se krug ubrajaju razni kartomanti, hiromanti, vračari, vještice, sekte crne magije, sotonske sekte, negromanti, gataoci i sve one osobe koje na jedan ili drugi način imaju nešto sa sotonskim djelovanjem. I u Starome i u Novome zavjetu nalazimo izričite osude ovakvih

praksa: *Ne vršite nikakvu vrst gatanja ili magije...; ne obraćajte se vračarima niti gataocima; nemojte ih pitati za savjet da se ne okaljate preko njih* (Lev zak 19, 26. 31). *Ako neki čovjek ili žena među vama, bude vršio vračanje ili gatanje mora biti stavljen na smrt; bit će kamenovan i njihova će krv pasti na njih* (Lev zak 20, 27). *Kada uđeš u zemlju koju će ti Gospodin Bog dati, nemoj naučiti vršiti gnusobe naroda koje tamo obitavaju. Neka se u tebi ne nađe koji žrtvuje prolazeći kroz oganj svojega sina ili svoju kćerku, niti tko vrši gatanje ili čaranje ili proricanje (po letu ptica) ili magiju; niti tko vrši čarolije, niti tko savjetuje duhove ili gataoce, nitko tko pita mrtve, jer tko čini te stvari gnusoba je pred Bogom; zbog ovih gnusoba, Gosodin Bog tvoj izbacuje te narode ispred tebe. Ti ćeš biti neokaljan pred Gospodinom tvojim Bogom, jer narodi čiju zemlju ćeš ti zauzeti slušaju gataoce i bajače, a tebi to nije dopustio Gospodin Bog tvoj* (Pnz 18, 9-14).

To je najčešći način kako se preko određenih predmeta, koji se ponude Sotoni da on u njih utisne svoju zlobnu moć, želi naštetiti drugoj osobi. Dakle, koristi se određeni materijal sa svrhom da se nekome našteti. Sotona često oponaša Boga. To se i ovdje može opaziti. Svaki sakrament, naime, ima određenu materiju, tvar (krštenje – voda...). Tako i kod uroka – Sotona se koristi materijom, ali sa zlom namjerom, da našteti.

Postoje pravi, autentični uroci, po kojima zloduh svojim djelovanjem uzrokuje zlo. Takve uroke čine oso-

be koje koje su ušle u savez sa Sotonom. Takve osobe žive od mržnje, zavisti, prepredenosti, baš kao i zlodusi. To je važno reći jer mnogi, pa i svećenici, danas ne vjeruju da uroci postoje.

Donosim jedan istiniti slučaj. Marini (naravno, ime je izmišljeno) već je tri godine bivalo vrlo mučno, ali samo noću. Čim bi ušla u spavaću sobu, izgubila bi svijest. Počela bi teško disati, gušiti se, postala bi jako uznemirena, imala bi jaki podražaj na povraćanje, glava bi je počela nepodnošljivo boljeti, a na kraju bi pala u nesvijest. Majka bi zvala službu Hitne pomoći, ali čim bi je dovezli u bolnicu svaka bi mučnina nestala. Liječnici bi uvijek iznova utvrdili da je posve zdrava. Vratila bi se kući i opet bi sve počelo po starom čim bi krenula u spavaću sobu, a osobito kada glavu položi na jastuk. Tako bi je sve boljelo da ne bi mogla zaspati ni na trenutak, ni malo predahnuti. Bila je kod različitih specijalista, koji su više puta radili pretrage nakon kojih bi svaki put zaključili da je možda riječ o epileptičkim napadima. Ali snimke mozga i druge pretrage to nikada nisu potvrdile.

Jednoga dana je jedna obiteljska prijateljica predložila da se Marina obrati jednom egzorcisti.Poslije prva tri egzorcizma i blagoslova kuće ništa se nije poboljšalo. Napadi su se ponavljali. Egzorcist je Marini savjetovao da što iskrenije živi kršćanski, da kuću škropi blagoslovljenom vodom. Osim toga, savjetovao joj je da sve jastuke u kući raspore. Nije želio da Marina bude povrijeđena kaže li da se raspori samo njezin jastuk. Sumnjao je

da se u Marininu jastuku nalazi urok. Svi jastuci bili su normalni, samo u Marininom jastuku bio je komad crnoga sukna za pokojnika. Bio je dug i širok koliko i jastuk, a na sebi je imao prišivena mnoga pera u obliku pogrebnog vijenca. Egzorcist joj je savjetovao da jastuk poškropi blagoslovljenom vodom i da ga zatim spali.

Nakon što je to učinjeno, mučnine su prestale. Marina je počela normalno spavati. Prošlo je više mjeseci odkako je jastuk spaljen. Marini je bilo dobro. Ponovno se počela baviti svojim redovitim poslovima, osjeća se odmorenom, živi uzornim kršćanskim životom, a u njezinu se obitelj, nakon svih kušnji, vratila vedrina. Nakana je bila ta da ta crna tkanina koja je magijom unesena u jastuk malo po malo Marinu dovede do očaja i napokon do smrti. Otkrilo se da u susjedstvu postoji obitelj koja je iz čiste mržnje i zavisti naručila urok kojim se trebala izazvati smrt cijele obitelji, ali je Marina postala jedinom žrtvom.

Demonsko djelovanje može biti usmjereno i na čovjekovo materijalno okruženje, osobito predmete i mjesta, preko kojih se opet želi utjecati na čovjeka. Nerijetko bivaju pogođene kuće.Razna pomagala, namještaj, svjetiljke i drugi predmeti u kući bivaju uništeni. Čuju se udarci i buka, bez vidljiva uzroka. Pomagala za rad koja su savršeno funkcionirala najednom neobjašnjivo prestaju funkcionirati ili budu posve uništena. Zavjese najednom počnu gorjeti ili se, primjerice, na zidu pojavi mrlja crne boje. Prostorije u kojima nema nikakvih do-

toka vode budu poplavljene. Znadu se dogoditi neobjašnjivi događaji; primjerice, posjedi kojima cvjeta posao odjednom neobjašnjivo propadaju; cijela stada stoke ugibaju, urod biva uništen, polja pogađaju neobjašnjive nejezde kukaca... Stručnjaci su u susretu s takvim pojavama nemoćni. No, poslije molitve protiv demonskog napastovanja i upotrebe sakramentala: vode i soli za egzorcizam, nestanu.

- **Vradžbine trovanja**

Ovo se može dogoditi tako da osoba kojoj se želi nauditi pojede hranu ili popije napitak u koji su umiješani uroci. Uroci mogu biti od najrazličitijih sastojaka: mrtvačkih kostiju, menstrualne krvi, raznih prašaka – najčešće crnih, izgorjelih dijelova životinja – posebno srca, neke posebne trave i slično. Ne ovisi urok toliko o materijalu, nego prije svega o volji i mržnji onoga koji želi djelovanjem Sotone nauditi drugoj osobi. Postoje posebne tajnovite formule koje vračari izgovaraju dok pripremaju takve ogavne mješavine. I zato osoba koja je na taj način pogođena ima razne smetnje. Najčešće doživljava karakteristične bolove u želudcu, od kojih se oslobađa jedino molitvom te mnogim povraćanjem, pri čemu napadnuti može izbaciti najneobičnije stvari.

• **Vradžbine zaljubljivanja**

Njima se želi postići da jedna osoba zamrzi drugu, ili, pak, da se u nju zaljubi. To ovisi o nakani naručitelja.

Postoji i drugi način da se učine zlokobnima određeni predmeti koji pripadaju osobi kojoj se želi nauditi; primjerice, fotografije, razni dijelovi odjeće ili neke druge njezine stvari. Ili se čak mogu učiniti zlokobnima neki likovi koji predstavljaju dotičnu osobu: lutke, životinje, a ponekad čak i žive osobe istoga spola i dobi. Ovdje je postupak takav da se nad određenim medijem čine zle radnje koje se žele nanijeti određenoj osobi. Tako se, primjerice, za vrijeme takvoga sotonskoga obreda zabadaju pribadače oko glave neke lutke koja predstavlja osobu kojoj se želi nauditi. Tada se dogodi da osoba kojoj je to namijenjeno osjeća vrlo teške bolove u glavi. Ili se, opet, ubadaju igle, čavli, noževi u dijelove tijela lutke koja predstavlja osobu koju se želi napasti. I, stvarno, ta nesretna žrtva osjeća strašne bolove upravo na tim mjestima. A do oslobađanja dolazi molitvom Crkve te kad se iz lutke izvade ti predmeti i završi taj sotonski obred.

• **Vradžbine raspadanja**

To je vradžbina usmrćenja. Izvodi se tako da se začarani predmet zakopa u zemlju uz kuću dotične osobe

kojoj se želi nauditi. Kako se taj predmet postupno pretvara u prah, tako u dotičnoj osobi postupno nastaje bolest i ta vradžbina rezultira posvemašnjim psihosomatskim iscrpljenjem, koje polako ali sigurno dovodi do smrti. Nikakav liječnik ni specijalist ne uspijeva otkriti uzrok takvoj bolesti. Čak ni najsuvremeniji aparati ni vrhunska analiza ne mogu otkriti nikakve simptome takvoga stanja bolesnika. Naprotiv, rezultat svih mogućih pretraga jest taj da je osoba klinički potpuno zdrava, a bolesnik se jednostavno troši, gasne i naposljetku umire. To je nedvojbeno jedna od najstrašnijih vradžbina, koja je, nažalost, sve češća.

Postoje uroci učinjeni povezivanjem, sa svrhom da se našteti djetetu u majčinoj utrobi. Vežu se kosom ili vrpcama različitih boja pojedini dijelovi tijela lutke koja predstavlja dijete u majčinoj utrobi kojemu se želi naškoditi. Cilj je da se na tim dijelovima tijela dijete rodi izobličeno ili da se ti dijelovi tijela normalno ne razviju. Često to zna biti usmjereno na djetetov mentalni razvoj, pa dijete poslije trpi od smetnja u učenju, u radu, u normalnom ponašanju.

Postoje uroci, koji su česti, a nabačeni su po neobičnim predmetima koji se znaju naći, primjerice, u jastucima, madracima... Ti predmeti mogu biti: komadići drva ili željeza, grumeni krvi, gusto zapletena kosa žene ili djeteta, obojene i zauzlane vrpce, konopci puni uzlova i slično. Kad se otvori madrac ili jastuk, ponekad se ovi predmeti ne pokažu odmah. No, kad se ta mjesta po-

škrope blagoslovljenom vodom ili se u njih stavi blagoslovljena slika Gospe, a posebno križ, odjednom se pokažu najneobičniji predmeti.

- **Vradžbina prijenosa**

Đavolsko djelovanje uroka ponekad može biti usmjereno na to da se supružnici ili zaručnici ili pak prijatelji jednostavno rastave. Susreo sam u svojoj praksi više slučajeva kad su se zaručnici doista voljeli i jedno drugo željeli, ali odjednom, bez ikakva razloga, nisu više mogli biti zajedno i rastavili su se.

Ponekad se događa, primjerice, da se djevojka zaljubi u zaručnika svoje najbolje prijateljice. Da bi ostvarila svoj naum i pridobila toga mladića, pođe k osobi koja se bavi urocima i čarima te putem magije realizira svoj plan. Dakako da je to bio strašan brak. Iako se nikako nisu mogli prihvatiti, muž nije uspio napustiti ženu. Živjeli su zajedno, ali doista kao u paklu.

Događa se i to da se brak zasnuje bez ljubavi i protiv volje mladenaca; bila je to volja roditelja ili nekih drugih osoba koje su urokom postigle da osobe čine ono što ne bi htjele, a osvijeste se tek kada povratak bez teških posljedica postane nemogućim. Ovo je pakao od života, koji samo Krv Kristova može prekinuti.

U slučaju uroka, osoba koja je žrtva ne zna što joj je učinjeno ili ju se pod prijevarom dovede k osobi koja čini uroke. Žrtva, dakle, ne mora imati problem i izriči-

to tražiti „pomoć“, nego druga osoba, iz zlobe i pakosti, odlazi čarobnjaku da on, različitim činima i predmetima, nametne zlo osobi koju ova mrzi. Često se osoba koja želi nekome napakostiti sama bavi čaranjem i nabacuje uroke; na to je tjera njezina mržnja.

U slučajevima kad se ljudi nađu pogođenima magijskim djelovanjem i zbog toga imaju teške posljedice, traže izlaz iz takve situacije; no, kao u pravilu, Zli ih ponovno dovede svojim slugama vračarima. A oni ih tada zavode, tvrdeći kako se bave **bijelom magijom**. Po njima, bijela magija skida uroke. Tako vračari pogođenim osobama iznuđuju novac uvlačeći ih u još veća zla. Svojim sotonskim praksama mogu postići čak to da bolesnik privremeno ozdravi; no, njegovo zlo prijeđe, primjerice, na ženu, djecu, roditelje, braću i slično. Ovo se zlo može očitovati kao tvrdokoran otpad od vjere, nepopravljivo grješno stanje, česte prometne nesreće, depresije, strahovi, samoubojstva...

Kako postupiti s nađenim ili dobivenim magijskim predmetima

Sve takve stvari treba poškropiti blagoslovljenom vodom i spaliti ih, ne u kući nego vani, negdje na otvorenom prostoru. Pepeo, željezne predmete i sve predmete koji se ne mogu spaliti, nakon što su prošli kroz vatru, baciti nekamo gdje teče voda, najbolje u potok, u

rijeku, u more ili u kontejner za otpad koji se spaljuje. Nije dobro baciti u zahod svoje kuće, jer se može dogoditi da se začepe odvodi i poplavi kuća. Kod uništavanja začaranih predmeta kroz vatru važno je sve pratiti molitvom i zazivati zaštitu presvete Krvi Isusove i poslije svega oprati ruke blagoslovljenom vodom.

Spomenuo bih ovdje da se gotovo po svim našim mjestima mogu naći „vrlo pobožne osobe", bilo muškarci bilo žene, koje „redovito vidimo u crkvama", a koje za sebe drže da skidaju uroke, razne vražbine ili zlo oko. Takve će osobe dati pogođenima uz medaljicu ili križ još i neki predmet kao „crvene roščiće", „vučje zube" ili neke smotuljke i savjetovati im da ih nose uza se kao zaštitu. Ti predmeti, doduše, nisu napunjeni negativnostima po magijskim obredima koje obavljaju redovito vračari, ali su ipak povezani sa Sotonom po grijehu praznovjerja. To također treba spaliti. I, umjesto tim osobama, treba doći svećeniku.

- **Spiritizam (zazivanje duhova)**

Jedna od najopasnijih magijskih praksa nedvojbeno je spiritizam. To je, zapravo, pokušaj da se stupi u dodir s duhovima pokojnika ili, pak, s višim duhovima. Sastoji se od zazivanja skrivenih sila i nikada nije od Boga, nego uvijek od pakla. On je sredstvo da se na zemlji proširi carstvo kneza tame. Stoga su oni koji su mu podlegli

pridruženi sotonskoj crkvi. Ova je praksa poznata u svim kulturama i narodima. U spiritizmu je uvijek nazočna osoba, tzv. medij, koja je posrednik između duhova i ljudi. Medij pruža svoj glas, pokrete, pisanje... duhu od kojega se traži da se očituje. **Ti su duhovi uvijek đavli.** I zato se može dogoditi da ti zli duhovi zaposjednu nekoga od nazočnih. Crkva je uvijek osuđivala spiritističke seanse i sudjelovanje, pa i samu nazočnost njima. Nikada se ne može nešto dobro naučiti pitajući Sotonu za savjet.

Ali ova praksa, kao i sve ono što je tajnovito, okultno, privlači čovjeka i izaziva njegovu radoznalost. Zato se događa da već djeca u osnovnoj školi, pa i srednjoškolska i studentska mladež vrlo često upadaju u iskušenje da u skupinama pokušavaju zazivati duhove. Dakako da to čine i odrasli. Poznato mi je da jedna skupina intelektualaca, dakle visoko obrazovanih ljudi s fakultetskim diplomama, redovito upriličuje spiritističke seanse.

Iz moga dugogodišnjega iskustva došao sam do sigurnoga zaključka da svi oni koji su se bavili spiritizmom, kao po pravilu, doživljavaju napast crnih i suicidnih misli, tj. prije ili kasnije, u određenim kriznim situacijama, pomišljaju na samoubojstvo, a mnogi ga i počine. Sotona najviše likuje kada žrtvi koja mu se približila i koja je ušla u njegov začarani krug oduzme smisao za život i dovede je na rub da ne vidi više nikakva izlaza. U tako teškom depresivnom stanju čovjek lako digne ruku

na svoj život. Sve češći suicidi u posljednje vrijeme u nas u mnogim su slučajevima izazvani spiritističkim i drugim sličnim magijskim, okultnim praksama. A uz to se pojavljuju i mnoge druge negativne posljedice ovakvih praksa kao: psihofizičko uništavanje, moralno i religiozno propadanje, nesanice, uzrujanost i teške mőre u snovima, teški strahovi.

Može se dogoditi da zao duh ostane u određenom prostoru gdje se spiritiziralo i da stalno opsjeda osobe koje su nazočile spiritističkoj seansi. Često, kada idu u krevet i ugase svjetlo, Zloduh dolazi i pravi teške smetnje tako da osoba izludi od straha.

Postavljaju se pitanja: Je li uopće moguće dozvati duhove? Zar se uvijek na spiritističkim seansama pojavljuju samo zli duhovi? Mnogi ova pitanja postavljaju imajući u vidu primjer koji nam donosi Biblija kad se Šaul, izraelski kralj, obratio jednoj ženi-mediju i zapovjedio joj: *Daj mi vračaj pomoću duha i dozovi mi onoga koga ti reknem* (1 Sam 28,8). I, doista se pokazao prorok Samuel koji je umro mnogo prije. Bog je očito dopustio ovu iznimku. Ali je vrlo važno zapaziti krik i zaprepaštenje medija, kao i oštar ukor Samuela: *Zašto si pomutio moj mir dozivajući me gore?* (1 Sam 28,15). Mrtve moramo poštovati, a ne ih uznemirivati. Ovo je jedan jedini primjer koji nam donosi Biblija i zato ga ovdje donosim doista kao iznimku. Naši pokojnici trebaju od nas molitve za oslobođenje iz čistilišnih muka i to je jedino što mi za njih možemo učiniti; a Bog nikako

ne dopušta da ih koristimo za bilo kakve naše zemaljske planove.

Ovdje bih htio posebno skrenuti pozornost svojim kolegama svećenicima da dobro otvore oči, jer je situacija u kojoj živimo upravo impregnirana najraznovrsnijim oblicima sotonizma. Ljudi se oko nas jednostavno guše u zlu, a čini se kao da mi to uopće ne opažamo, jer uglavnom ostajemo nezainteresirani i nepokretni. A zlokobni duhovi intenzivno rade svoj posao i kod toga imaju uvijek onaj jedini i krajnji cilj – žrtvu odijeliti od Boga, navesti je na grijeh, uvesti u tjeskobu, u depresiju, u otuđenje, u očaj. A ipak, svećenik je po sakramentu Sv. reda jedini pozvan i opunomoćen da se Kristovom snagom i njegovom pomoći može učinkovito boriti i svladati zlo te osloboditi čovjeka od sotonskoga utjecaja. Ljudi to s pravom od nas očekuju. Ako ih mi ne prihvatimo i ne razumijemo, ako nemamo za njih razumijevanja i ne nađemo vremena da im pomognemo, snosimo pred Bogom veliku odgovornost za njihove stranputice. Pritisnuti zlom koje je uvijek jače od čovjeka, oni tada traže pomoć na sve strane. Najčešće se obraćaju vračarima, raznim iscjeliteljima, vidovnjacima i njima sličnima, koji tada magijskim putem, a to znači raznim sotonskim praksama, ljude ne oslobađaju, nego ih, naprotiv, još jače stegnu u začarani krug iz kojega ne vide izlaza. Nažalost, u svojoj se praksi svakoga dana susrećem s ovakvim i sličnim primjerima.

- **Proklinjanje**

Ovo je jedan od vrlo opasnih načina kako se nekome može nanijeti zlo. U kletvi i proklinjanju izražava se želja da se drugome dogodi zlo. A jasno je da je izvor zla u Sotoni. Ako je kletva izrečena s pravom zloćom, a osobito ako postoji krvna veza između onoga koji proklinje i proklinjanoga, mogu se događati strašne posljedice. U svojoj sam praksi vidio da su najteže posljedice bile kada su roditelji proklinjali vlastitu djecu ili, pak, djedovi i bake unučad. Prokletstva su imala vrlo teške posljedice kad su se odnosila na životnu sreću i uspjeh u životu.

Osobito veliku težinu imaju proklinjanja koja se izriču u posebnim prilikama; primjerice, na dan vjenčanja. Posljedice takvih proklinjanja mogu biti najrazličitije: stalne bolesti koje čovjeka prate u životu, čovjek može cijeli život doživljavati nevjerojatne teškoće na poslu, nesreće u ženidbi, bolesti na djeci... To je zato jer su roditelji povezani sa svojom djecom krvnom vezom, a i autoritetom. Neke majke proklinju svoju djecu iz loše navike. Šalju svoju djecu k Vragu, a da to ozbiljno ne misle. No, zao duh sluša; i čim mu netko odškrine vrata, on spremno ulazi i poslije toga teško izlazi. A i sam naš Gospodin je rekao: *Ja vam kažem da će ljudi za svaku nekorisnu riječ što je izreknu odgovarati na Dan sudnji. Tvoje će te riječi opravdati, tvoje će te riječi osuditi* (Mt 12, 36-37).

• **Sotonizam**

Ljudska izopačenost, posebno u novije vrijeme, kao da nema granica. Tako susrećemo sve veći broj ljudi koji se profesionalno bave crnom magijom, spiritizmom i sotonskim kultovima te na taj način žele predati svoju „poruku“ ljudima. U tome, dakako, veliku ulogu igra beskrupulozna zarada.

Najvećim sotonistom dvadesetoga stoljeća mnogi drže magičara Aleistera Crowleyja (1875. – 1947.). On je sebe držao Antikristom i zato je sebe nazvao „Velikom Zvijeri 666", "Zvijeri Bezdana" (usp. Otk 11, 7). Bio je uvjeren da ga okultne, magijske sile s nadljudskim znanjem i sposobnostima žele upotrijebiti kao komunikacijski kanal s čovječanstvom. Ovako je opisao cilj svojega poslanja: "pokrenuti okultne sile koje će potkraj ovoga stoljeća kulminirati u prosvjetljenju svih ljudi."

Pod njegovim se utjecajem poslije razvio cijeli mračni svijet tajanstvenih obreda i tajnih okultnih loža, u kojima se prakticiraju crna magija, klanjanje Đavlu i čudna žrtvovanja koja su išla sve do žrtvovanja ljudi. Svojim je utjecajem zarazio mnoštvo ljudi i tako ih stavio pod utjecaj Zloga. Njegove se knjige još i danas prodaju na desetke tisuća.

Sveto pismo vrlo jasno govori o otpadu ljudi od Boga u razdoblju koje prethodi Isusovu ponovnom dolasku na ovaj svijet. *Neka vas nitko ne zavede ni na koji način.*

Jer ako prije ne dođe onaj otpad, i ne otkrije se Čovjek bezakonja, Sin propasti, Protivnik, onaj koji uzdiže sebe protiv svega što se zove Bog ili svetinja, dotle da i u Božji hram zasjedne gradeći se Bogom... (2 Sol 2, 3-5). *Kao u dane Noine, tako će biti i dolazak Sina Čovječjega. Kao što su u dane one – prije potopa – jeli i pili, ženili se i udavali do dana kad Noa uđe u korablju i ništa nisu ni slutili dok ne dođe potop i sve odnije – tako će biti i dolazak Sina Čovječjega* (Mt 24, 37-40). Otpad o kojemu govori Sveto pismo vezan je uz prevlast bezakonja, tj. otpad od Božjega poretka: *Razmahat će se bezakonje i ohladnjeti ljubav mnogih* (Mt 24, 12). Ako bacimo pogled na situaciju u današnjemu svijetu, neizbježno ćemo morati ustvrditi kako se to već odavno događa, čak kod mnogih koji sebe nazivaju kršćanima. Samo svjedočanstvo istinskih vjernika i djelovanje Duha Svetoga još zadržava konačnu katastrofu. (usp. Otk 9, 20-21).

Zar se ne opaža sve veća tvrdoća srca kod mnogih u odnosu prema Bogu i njegovoj Riječi? Ljude njihova „prosvijetljenost“ i znanstvena i filozofska dostignuća sprječavaju da se obrate Bogu. Njihova ih oholost blokira da ne vide pravu Istinu.

Dakako da onda upadaju u drugu krajnost pa se počinju klanjati omiljenim idolima: **zlatnim idolima** – svojoj ekonomskoj moći, **mjedenim idolima** – tehnici i naoružanju, **kamenim idolima** – silnim građevinama. To je ono u što polažu svoje pouzdanje.

Bludnost, krađe i ubojstva raširili su se posvuda i postali su naša svakidašnja stvarnost. Predbračni i izvanbračni spolni odnosi drže se posve normalnom pojavom. Val pornografije toliko nas je zapljusnuo da više nema časopisa niti ijedne atraktivne reklame bez pornografskih scena. A američki nas tisak izvješćuje kako se u SAD-u svake 23 minute počini jedno ubojstvo, svakih 75 sekunda razbojnički napad i svakih 10 sekunda provala.

Klanjanje demonima i magija dostigli su danas strašan razmjer.

Nećemo ovdje toliko govoriti o klanjanju duhu vremena, ideologijama i idolima. Ovdje se prije svega misli na duhovnu katastrofu koja se u naše dane svom silinom sručila na čovječanstvo u apokaliptičkim razmjerima. Iz dana u dan sve više raste zanimanje za okultne znanosti i za parapsihologiju. U Sjedinjenim Američkim Državama više od stotinu koledža nudi mladima tečajeve iz parapsihologije. A da ne govorimo upravo o poplavi literature s područja astrologije, magije i čaranja. Milijuni mladih ljudi u svijetu ulaze godišnje u najrazličitije sekte čija vjerovanja imaju magijski karakter.

U posljednje vrijeme Đavlovo djelovanje doseglo je iznimno velike razmjere.Nije pogođen samo pojedinac, nego po pojedincu i cijelo društvo, narodi i države. Sotona se stalno očituje, njegovu prisutnost možemo osjetiti u smrtonosnim ratovima, zlostavljanjima, pomoru nerođenih, različitim oblicima sotonizma, nestanku savjesnosti i moralnog osjećaja kojim se razlikuje dobro i zlo,

sve snažnije pobune protiv Boga, religije, morala, istine, dostojanstva, zakona, reda, razumjevanja. Sve se to može vidjeti ne samo u društvenom, gospodarskom i političkom životu, nego i u svijetu kulture i književnosti, umjetnosti i zabave.

A i sama moderna teologija, sve više usmjerena racionalistički, materijalistički i ovostrano, na svoj način pridonijela je bujanju okultizma, što je u biti paradoksalno. To je oštroumno uočio **Os Guinness** kada je napisao: „Kršćanstvo, koje je okultne pojave počelo držati nepostojećima, izgubilo je svoje središnje mjesto između skeptika koji su nijekali postojanje tih pojava i onih koji su ih otvoreno i potpuno prihvaćali. Tako je svatko tko je tražio duhovnu dimenziju – a nije je mogao naći u Crkvi – posegnuo za okultizmom. Ironično je da su teolozi koji su se ravnodušno uljuljali u racionalizam svoje teologije, posljednji koji vjeruju u takve stvari."

A ugledni teolog **Peter Bayerhaus**, spoznavajući ovu demonsku invaziju koja svakim danom sve više buja posljednjih godina dvadesetoga stoljeća, izrijekom zahtijeva da:

1. val okultizma u različitim oblicima i sa sotonskom pozadinom ne smijemo držati bezazlenim;
2. valu okultizma moramo suprotstaviti najveću budnost u vlastitom duhovnom životu;
3. s obzirom na val okultizma istinski kršćani trebaju još savjesnije spoznati svoj poziv da u duhovnoj borbi stanu na stranu svjetla.

• Sotonizam u rock glazbi

Netko će se, vjerojatno začuđen, zapitati: Zar je moguće da Zli može i preko glazbe djelovati na ljude? Nije li to ipak pretjerano tvrditi?

Iz prethodnoga je izlaganja doista evidentno kako je, osobito posljednjih godina prošlog i početkom ovoga stoljeća, sotonizam postao zabrinjavajuća pojava koja se brzo širi u cijelome svijetu. Posebno mladi ljudi kojima je život prazan, bez jasnih ideala, koji u svojoj dosadi uvijek tragaju za nečim novim, željni avantura, upravo u okultnom pronalaze najzanimljivije područje za svoje neostvarene ambicije. Sotona izvanredno poznaje psihologiju mladoga čovjeka koji sve ustaljene vrijednosti dovodi u pitanje. Zato potiče u mladome naraštaju želju i nagon da sve što je do sada bilo nedodirljivo i ljudima sveto odbaci ili izokrene. Tako i Euharistiju, koja je vrhunski čin naše vjere, želi ismijati i na najvulgarniji način obeščastiti. Poznate su u sotonizmu tzv. „crne mise“ koje, nažalost, i na našemu prostoru imaju poklonike. I tamo postoji “oltar”, na kojemu se provodi ogavan obred. Kod te se „mise“ recitiraju određene molitve, ali potpuno izokrenute. Sudionici se obraćaju Sotoni i veličaju ga kao svojega boga. Vrhunac crne mise jest „pričest“, dakako, s ukradenim hostijama, koje se onda pomiješaju s krvlju žrtvovane životinje koju nazočni piju. Taj sotonski čin popraćen je seksualnim orgijama, jer se od njih očekuje magijska snaga. Ako žena u takvom aktu

začme, ona je dužna to dijete tajno roditi i žrtvovati ga Sotoni. Sotonisti drže da je takva žrtva nevina djeteta ono što Sotona najviše želi. I da bi umilostivili Zloga, na takvim tajnim seansama žrtvuju životinje, a ponekad čak i ljude, napose djecu. Poznata je činjenica da među umjetnicima, posebno glazbenicima, postoji sklonost bavljenju crnom magijom, spiritizmom i sotonskim kultovima. Ovo osobito dolazi do izražaja u novije doba u hard-rocku i heavy-metalu, što ima svoju primjenu na rock-scenama. Posebno je misteriozan nepoznati, zakulisni, život raznih rock-izvođača.

Poslije 1969. godine, kada je proglašeno „vrijeme klanjanja Đavlu“, s osnutkom prve sotonske crkve u San Franciscu, počinju se snažno razvijati i širiti okultizam i sotonski kult upravo preko rock-scene. Početak se veže uz engleski sastav Black Sabbath (Crna Subota). Oni su, preko okultnog i magije, spiritizma i sotonizma, s posebnim tekstovima, postali preteče bendova mlade heavy-metal generacije. Velik su uspjeh imali kod maloljetne publike, sa šokatnim tekstovima poput: „Oduzmi si život, on postaje jeftin; ubij nekog, nitko neće plakati. Sloboda je tvoja, učini samo svoju dužnost, želimo samo tvoju dušu.“

Utemeljitelj prve službene sotonske crkve u Sjedinjenim Američkim Državama i oduševljeni štovatelj Đavla Anton Szandor LaVeya 1968. izjavljuje: „Masa koja pristaje uz Zloga iskrivljuje Očenaš, unosi u nj bestidnosti i gazi Kristov križ nogama ili ga vješa naglavačke.“

Na omotnici LP-ploče „Reflection – Black Sabbath" piše: „Odmah na prvoj LP-ploči prizvali su Sotonu – koji je odmah doista i došao. Obećao im je uspjehe u cijelome svijetu. Zato moraju svake godine svirati na veliki sabat (Veliku subotu)" I jedna i druga strana do danas to provodi. Na omotima LP-ploča pojavljuje se poznati i zloglasni broj 666, broj Antikrista (usp. Otk 13, 18), koji se, zajedno s mrtvačkom glavom i prekriženim kostima, pojavljuje na nekim majicama kluba obožavatelja kao znak otvorena pristanka uz sotonizam. U nekim svojim pjesmama Sotonu nazivaju „gospodar ovoga svijeta."

Poznati kršćanski stručnjak za rock-glazbu u Sjedinjenim Američkim Državama piše: "Bio sam šokiran kad sam otkrio da zabrinjavajuće velik broj mladih ljudi koji vjeruju u Krista kupuju i slušaju albume Black-Sabbatha iako znaju da je ta grupa naklonjena Sotoni."

Druga u svijetu vrlo poznata rock-grupa su Rolling Stonesi. Kako preko njih Zli djeluje, možemo vidjeti po onome što se dogodilo 6. prosinca 1969. na jednom zapuštenom automobilskom trkalištu u blizini San Francisca. Ondje su Stonesi održavali svoj rock-festival. Bilo je nazočno više od 300.000 posjetitelja. Kad su nastupili s pjesmom „Carol", nekoliko se mladih ljudi svuklo do gola i dopuzalo do pozornice, to je glavni "oltar", i ondje su se htjeli prinijeti kao žrtve. Redari grupe Hell's Angels (Anđeli pakla), koji su bili zaduženi za održavanje reda, počeli su ih najokrutnije tući, kao da ih neka nadnaravna sila tjera. A ti mladi ljudi-žrtve ne samo da su

prihvatili bol i okrutnost, nego su zahtijevali da ih još užasnije tuku. A kad su Stonesi zasvirali „Sympathy for the Devil"(Simpatija za Vraga), redari su, ne birajući, počeli udarati po slušateljima. Krvava tučnjava pred pozornicom više se nije mogla zaustaviti, koncert je bio potpuno izvan nadzora. Dogodila su se tri usmrćenja, zabilježeno je dvadeset teških nezgoda, a bilo je vrlo mnogo ozlijeđenih. Jedan od nazočnih svojim se automobilom, vozeći velikom brzinom, zabio u mnoštvo i ubio dvoje ljudi. Opijen LSD-om, jedan se mladić utopio u kanalu, a drugi, čije je noge zahvatila vatra, s teškim je opeklinama odvezen u bolnicu. Dvadesetak liječnika i šest psihijatra do iznemoglosti je obrađivalo narkomane, preuranjene porode, ozljede od tučnjave. Eto rječita primjera kako Sotona može preko sotonskih rock-grupa užasno negativno djelovati na mase. To se uvijek događa kada se preko rock-glazbe potiču sotonizam, samoubojstva, raznovrsna nasilja, uzimanje droga i alkohola, neuredna seksualnost, mržnja prema drugima, drskost, pornografija, krađa, egoizam, rasizam, anarhizam, fanatizam i mnoštvo drugih nastranosti. Zapravo, kad god glazba i nečije pjevanje vode čovjeka preko granica normalnoga ljudskoga ponašanja i uzrokuju vandalizam, takve pjesme i takva glazba vode čovjeka prema paklu.

Izjave koje često daju pojedini članovi rock-skupina najbjelodanije pokazuju u čijem se ozračju kreću. Tako, primjerice, Glen Bertan, pjevač i bas gitarist death-metal skupine Deicide kaže: „Vjerujem samo u nekoliko

stvari: Mrzi sve, ubij svoje neprijatelje, mrzi svoje suparnike, želi smrt svakome tko ti se suprotstavlja, misli samo o sebi i vjeruj samo sebi! Dok sam bio dječak, prisiljavali su me da idem u crkvu, ali sam se tome uvijek opirao; sve što je crkveno i kršćansko, gadilo mi se. Trule kršćane, primjerice, smeta to što imam izraziti sotonistički image i utisnut sotonistički križ na čelu. Učinio sam to iz jednostavnog razloga – jer mi se sviđa. Nitko mi nije rekao da to moram napraviti, ali ako u životu želiš nešto dokazati, možeš to napraviti i putem znaka koji poslije nosiš cijeli život. Vjerujem li u Boga ili Sotonu? Činjenica je da je Bog prognao Sotonu s neba na zemlju da zagospodari svijetom. Za mene je Sotona jednako bog kao što je i Jahve Bog."

Anton LaVeya, otac prve sotonske crkve i njezin prvi veliki svećenik, razvio je vlastitu filozofiju suvremenoga sotonizma, svojih Devet sotonskih izjava, koje je suprotstavio biblijskim zapovijedima.

Kada mladi ljudi prihvate sotonske norme ponašanja, tada nije nikakvo čudo da svakoga dana do nas dolaze alarmantne vijesti o orgijama na grobovima, o obeščašćivanju grobova, o ljudskim i životinjskim žrtvama, o silovanju – koje je u posljednje vrijeme sve češće, o izazivanju požara u crkvama i o međusobnim obrednim ubojstvima.

Glazba ima silan utjecaj na čovjeka. To je već odavno poznato. A neki oblici glazbe mogu izazvati stanje transa ili stvoriti ozračje koje pogoduje djelovanju de-

monskih duhova. Glazba može izmijeniti ljudska raspoloženja, a upravo je to ono što magija i okultizam žele postići. Osobe u transu često se ponašaju agresivno ili pak izvode seksualne radnje koje u normalnom stanju ne bi mogle učiniti. Čovjek je, naime, u transu psihički bespomoćan i zato se tada u velikoj mjeri može na nj utjecati.

Na rock-koncertima i po mnogim disco-klubovima zavijajući zvuci gitara koje se elektronski pojačavaju i grozničavo udaranje bubnjeva od kojih se tresu živci omogućuju rock i beat-glazbenicima da mladež pretvore u urlajuće nakaze. Jedan je liječnik rekao: „Gubi se tada kontrola nad tjelesnim funkcijama. Stanje zanosa koje prate trzaji udara kao kod epilepsije, urlanje, ugrizanje, smijeh, mokrenje i trganje odjeće doživljava se kao sreća i zadovoljstvo."

Bob Larson, koji je prije nego što je povjerovao u Isusa Krista i sam bio aktivni rock-glazbenik, bio je duboko zabrinut zbog zastrašujućih činjenica koje je otkrio u svojim istraživanjima: „Sotona zna da, ako u ove posljednje dane prije Isusova ponovnog dolaska želi biti djelotvoran, mora zadobiti nadzor nad mladima. Sotona se koristi hard-rockom kako bi masovno ovladao tom generacijom. Vlastitim sam očima gledao kako mlade pri plesanju uz rock-glazbu opsjedaju demoni. To se osobito moglo opaziti kod djevojaka. Čovjek bi od mlade dame očekivao da će kod plesa donekle sačuvati pristojnost; ali ipak sam promatrao kako mlade djevojke zapadaju u

grčevito trzanje – što se moglo protumačiti samo kao manifestacija demonskoga djelovanja. Zahvatio bi me strah kad bih vidio da se takve stvari događaju dok bi plesale uz moju glazbu."

Spoznavši sve ovo, na kraju treba zaključiti da su preglasna glazba, praćena ritmom koji zaglušuje, i neprestani „naboj" mirisa, mraka, izmjene boja i svjetla koje para poput munje, mnogobrojni slušatelji koji sugestivno utječu jedni na druge – da su sve to oznake rock-koncerta i disco-klubova, gdje Sotona u opojnim stanjima zamagljenosti razuma obilno bere svoje žrtve.

• Bestidnost u odijevanju

- Pa zar i preko odijevanja Zloduh može utjecati na ljude? – pitat će mnogi.

Sasvim je sigurno, a i praksa nam svakodnevno to potvrđuje, da način odijevanja može biti izazovan i u određenom smislu prigoda kako Sotona na „moderan, suvremen i rafiniran" način uvodi čovjeka u grijeh.

Način odijevanja odaje uvelike čovjekov ukus, ali i njegova moralna stajališta.

Lijepo, ukusno, pa i moderno se obući, nije po sebi loše. Naprotiv, to odaje profinjenost osobe i njezin istančan osjećaj za lijepo. To uopće nije upitno. Ukusna klasika uvijek se može prilagoditi raznim prigodama i situacijama suvremena života. I dok je tako, sve je u redu i nema problema.

No, osobito je ženski svijet uvelike podložan egzibicionističkom načinu odijevanja, pod utjecajem mode koja je danas u trendu, a koja se lansira vrlo rasprostranjenim utjecajem mas-medija. Time se želi stvoriti opće mišljenje kako i na tome području vlada potpuna sloboda, bez obzira na kršćanska moralna načela – tko na to danas još uopće gleda?! Prema suvremenome shvaćanju, koje nam se stalno i uporno nameće, nema toga što bi bilo neprirodno ili ružno, a pogotovo ne grješno. Bestidnost u oblačenju ide za tim da probudi u osobi drugoga spola tjelesne požude i seksualni nagon.

Psihološka analiza takvih ponašanja govori kako je riječ o vrlo nesigurnim i nestabilnim osobama, koje nemaju dostatno samopouzdanja i zato, barem na taj način, žele probuditi i pridobiti tuđu pozornost. Besramno otkrivanje grudi, pupka i ostalih dijelova tijela svjedoči da više ne postoji ono što pripada našoj intimi.

Današnje se „moderne" djevojke sve češće viđaju u rublju, a ne u odjeći; s dubokim dekolteom, s prorezom na suknji koji seže gotovo do struka, u minicama, u kratkim hlačama... I nije rijetkost da se tako odjevena djevojka pojavi i u crkvi, na Euharistiji, i da takva čak pristupi na Sv. pričest, iako na mnogim crkvenim vratima postoji znak koji jasno upozorava da je nečedno odjevenim osobama zabranjen ulaz u crkvu. U papinoj bazilici Sv. Petra u Rimu, a i po mnogim drugim crkvama, nalazi se čuvar koji upozorava i priječi da se na sveta mjesta ulazi nepristojno odjeven.

To ne znači da se u crkvu mora ući u zastarjeloj maminoj haljini koja na djevojci stoji kao na vješalici. Ima sigurno vrlo mnogo načina da se djevojka odjene ukusno i da joj istodobno to lijepo stoji i sve bude pristojno.

Vjerojatno će mnoge djevojke, koje ovo budu čitale, reći kako one redovito ne misle na zlo, nego jednostavno žele djelovati mlade i lijepe na moderan način. I to je istina. Ali, jesu li svjesne što drugi misle i kakve misli i želje one pobuđuju u onima koji ih promatraju tako odjevene. Treba imati onu finu otmjenost i poniznost u odijevanju, i ne praviti od sebe izlog koji svatko od znatiželjnika može razgledati kako i kada to želi. Svaka bi kršćanski usmjerena djevojka trebala pronaći vlastiti stil odijevanja koji će joj pomoći da se na svakome mjestu i u svakoj prilici ugodno osjeća. U protivnom, mora biti svjesna da svatko tko je s požudom ili lošim primislima bilo gdje – na cesti, u tramvaju, u autobusu... pogleda, uzima djelić njezina mira, njezine nevine duše. Ona, možda, ne misli na zlo, ali nikako ne bi smjela druge navoditi da misle na zlo.

Možda bi bilo dobro kada bi se naše djevojke upitale kako bi se odjenula Blažena Djevica Marija kada bi ona bila djevojka njihova vremena. Bilo bi to zasigurno nešto suvremeno, ali ne upadno, nešto što ističe ljepotu žene kao osobe, a ne dijelove njezina tijela. Umjereno i pristojno, a to svi nekako u sebi znamo odrediti.

Nažalost, o ovome se prestalo govoriti na vjeronauku, kao i u propovijedima. A trebalo bi neprestano pouča-

vati mlade kako bi zauzeli pravilno moralno stajalište, ukazati im do čega sve može doći ako se to zanemari. Naši bi mladi trebali svojim životom biti svjedoci Isusa Krista. Ali postavljam pitanje: Tko će vjerovati svjedokinji koja napola obnažena šeće ulicama i čak tako odjevena dolazi i u crkvu?

U ovo bi trebali svi, počevši od roditelja pa preko vjeroučitelja do svećenika, s ljubavlju upućivati mlade. Jer, Zli ovdje vrlo lukavo, masovno i svakodnevno, uvlači duše u svoje otrovne zamke i bere obilne plodove. I posebno likuje kada to čini s mladim ljudima, koji su nositelji života.

KAKO SE OSLOBODITI UTJECAJA SOTONE

Poslije opsežnoga prikaza i nabrajanja najraznovrsnijih zamki kojima se Sotona služi u svojemu lukavom zavođenju ljudi, normalno je da se pitamo: Ima li izlaza? Ovo pitanje postavljaju posebno oni koji su, svjesno ili nesvjesno, ušli u područje zlog duha i tako postali ozračeni negativnim, demonskim silama. A takvih je danas mnogo. To su ljudi koji u svojemu biću osjećaju da se nalaze u začaranom krugu i stalno tapkaju na istome mjestu. Što god poduzmu, ne pomaže. Imaju osjećaj da neka jača sila njima upravlja, kojoj se nikako ne mogu oduprijeti niti je se osloboditi. Takvi lutaju na sve strane tražeći pomoć i izlaz. Na moja vrata svakodnevno, a, vjerujem, i na vrata mnogih svećenika, dolaze mnogi u svojim mukama i tjeskobama tražeći oslobođenje. Upravo takvima, a i mnogim drugima koji se nađu u bezizlaznim prilikama i često upadaju u malodušje i očaj, upravljena je ova knjiga.

Prvo što bih htio posebno naglasiti jest činjenica da je Sotona jači od čovjeka. Kada mu se čovjek približi i uđe u njegovo područje – to su mnogi iskusili u svojemu životu – tada osjeti da je bespomoćan. Nema nikakve mogućnosti da se vlastitim silama odupre zlu.

Ali, treba jasno istaknuti i dobro uočiti drugu vrlo važnu istinu: **Bog je neizmjerno jači od Sotone!** I tu je, zapravo, jedina mogućnost i jedini izlaz iz začaranoga kruga zla. Samo je Božanska sila sposobna pobijediti ga, jedino je Božansko svjetlo, svjetlo Duha Svetoga, sposobno razotkriti njegove spletke i njegovo rovarenje. On nam ništa ne može nauditi ako se tijesno povežemo s Gospodinom. Moramo čvrsto vjerovati da Božjom milošću možemo uvijek Sotonu pobijediti. Bog je naša pomoć i naše uporište.

O tome nam jasno govori Katekizam Katoličke Crkve: *Ipak Sotonina moć nije beskonačna. On je samo stvorenje, moćno zato što je čisti duh, ali ipak samo stvorenje: on ne može spriječiti izgradnju Kraljevstva Božjega. Iako Sotona u svijetu djeluje mržnjom protiv Boga i njegova Kraljevstva u Isusu Kristu i premda njegovo djelovanje, za svakog čovjeka i za društvo, prouzročuje teške štete - duhovne, a posebno i fizičke naravi božanska providnost dopušta to djelovanje, snažno i blago upravljajući ljudskom i svjetskom povješću. To Božansko pripuštanje đavolskog djelovanja velika je tajna, ali, mi znamo da onima koji ljube Boga sve pomaže na dobro.* (Rim 8, 28) KKK t. 395.

David je u ime Božje kamenom i praćkom pobijedio golemoga Golijata. I mi ćemo u ime Božje i Njegove presvete Majke pobijediti moć Zloga.

Isus Krist jedini osloboditelj i ozdravitelj

Pozorno čitajući evanđelja, doći ćemo do zaključka da se većina Isusovih prispodoba odnosi na njegovu službu ozdravljanja.

Odmah poslije Krštenja na Jordanu Isus u snazi Duha počinje svoje javno djelovanje. On sam javno svjedoči kako se na njemu ispunja Izajino proroštvo. On je taj koji je poslan od Boga ozdravljati bolesne i na slobodu pustiti one koje je tlačio Đavao. (usp. Lk 4, 18).

Ivan Krstitelj, želeći se uvjeriti je li Isus obećani Mesija, šalje svoje učenike Isusu da ga upitaju je li On Onaj koji ima doći. Iako im odgovori: *POĐITE I JAVITE IVANU ŠTO STE ČULI I VIDJELI: SLIJEPI PROGLEDAJU, HROMI HODE, GUBAVI SE ČISTE, GLUHI ČUJU, MRTVI USTAJU, SIROMASIMA SE NAVJEŠĆUJE EVANĐELJE.* (Mt 11, 5).

Sv. Luka nas izvješćuje:

Isus siđe s njima i zaustavi se na ravnu. I silno mnoštvo njegovih učenika i silno mnoštvo naroda iz cijele Judeje i Jeruzalema, iz primorja tirskog i sidonskog nagrnuše da ga slušaju i da OZDRAVE OD SVOJIH BOLESTI. I ozdravljali su oni koje su mučili nečisti dusi. Svo je to mnoštvo tražilo da ga se dotakne JER JE SNAGA IZLAZILA IZ NJEGA I SVE OZDRAVLJALA. (Lk 6, 17-19).

A evanđelist Marko donosi:

I on ozdravi bolesnike - a bijahu mnogi i razne im bolesti - i zloduhe mnoge izagna (Mk 1, 34a).

Isus poziva i svoje učenike da i oni nastave činiti isto ono što je on činio: povjerava im službu ozdravljanja i oslobađanja:

i dade im vlast nad nečistim dusima: da ih izgone i da liječe svaku bolest i svaku nemoć. (vidi Lk 10, 1-8)

Tu istu vlast i snagu ozdravljanja bolesnih i izgona nečistih duhova dao je i sedamdeset dvojici učenika. (vidi Lk 10, 1-8).

Poznata je ona zgoda koju opisuje Matej u svojemu evanđelju, kako je jedan otac doveo svojega sina koji je bio padavičar, a zapravo opsjednut nečistim duhom, Isusovim učenicima da ga izliječe. Budući da ga oni nisu mogli izliječiti, Isus zpovijedi zloduhu te on iziđe iz dječaka i dječak u tren ozdravi. Tada učenici upitaše Isusa: *Zašto ga mi ne mogosmo izagnati?* Isus im odvrati: *Zbog vaše malovjernosti. Zaista, kažem vam, ako imadnete vjere koliko je zrno gorušičino te reknete ovoj gori: „Premjesti se odavde onamo!„ premjestit će se I NIŠTA VAM NEĆE BITI NEMOGUĆE... Ovaj se rod ničim drugim ne može izagnati osim molitvom i postom.* (usp. Mt 17, 20-21; Mk 9, 29)

I evanđelja nam svjedoče da su apostoli i učenici još za vrijeme Isusova javnoga djelovanja započeli poslanje: *Vratiše se zatim sedamdeset dvojica radosni govoreći: „Gospodine i zlodusi nam se pokoravaju na tvoje ime!„* (Lk 10, 17).

A poslije svojega uskrsnuća mnogima koji vjeruju dao je moć da ozdravljaju bolesne i izgone zloduhe: *A*

ovi će znakovi pratiti one koji uzvjeruju: u ime će Moje izganjati zloduhe na nemoćnike će ruke polagati, i bit će im dobro (Mk 16, 17-18).

Imajući u vidu navedene biblijske tekstove, nedvojbeno možemo zaključiti da je Isus obavljao službu ozdravljanja i oslobađanja i da je tu službu povjerio svojim učenicima. Zato je teško razumjeti zašto danas Isusovi učenici - biskupi i svećenici - s određenom zadrškom i jednim neshvatljivim nepovjerenjem, ne daju važnost ovoj danas tako prevažnoj i potrebnoj službi u Crkvi. Onda je posve razumljivo da mnogi koji nisu našli prihvaćanje i razumjevanje kod svojih duhovnih pastira odlaze zavodljivim, ali vrlo opasnim, nadriiscjediteljima, koji se bave ezoterijom i raznim magijskim, a to znači sotonskim praksama, i ulaze još dublje u ralje Zloga koji ih zarobljava i uništava.

Mogu iz svojega osobnog iskustva posvjedočiti da su se mnoga oslobođenja i ozdravljenja dogodila na seminarima i duhovnim obnovama koje sam vodio kroz mojih dvadesetpet godina u službi oslobađanja. No, mogu sa sigurnošću potvrditi da se još veći broj ozdravljenja i oslobađanja, duhovnih i tjelesnih, dogodio tijekom Sv. mise i klanjanja pred Presvetim Oltarskim Sakramentom, nego kada smo mi svećenici polagali ruke na nemoćnike. Čuda se u Lurdu događaju tijekom euharistijske procesije. To je razumljivo jer je Euharistija sakrament koji ozdravlja. Onome koji se nedostojno pričešćuje, primanje Sv. pričesti je na sud i osudu (usp. 1 Kor 11, 29), ali

onome koji se dostojno pričešćuje donosi zdravlje duše i tijela. Prije Sv. pričesti svi molimo: *Gospodine, nisam dostojan da uniđeš pod krov moj, nego samo reci riječ i ozdravit će duša moja!*

No, treba reći i to da Isus ozdravlja i preko pomazanih sluga po darovima vjere i ozdravljanja. I danas ima u Crkvi, kao što je bilo i kroz cijelu njezinu povijest, mnogo pomazanih ljudi kojima je Gospodin udijelio darovane karizme ozdravljenja. Ali opet jasno treba reći da preko tih svojih sluga sam Isus djeluje, pomaže, ozdravlja i oslobađa.

Ovdje je važno prisjetiti se onoga događaja kod hramskih vrata u Jeruzalemu kada je doživio ozdravljenje onaj hromi prosjak. Nazočni su pomislili da su to učenici Petar i Ivan. Tada se Petar uspravi i obrati im se ovim riječima: *Izraelci, što se ovome čudite? Ili, što nas gledate kao da smo svojom snagom ili pobožnošću postigli da ovaj prohoda? Bog Abrahamov, Izakov, Jakovljeljev, Bog otaca naših, proslavi slugu svojega Isusa kojega vi predadoste i kojega se odrekoste pred Pilatom kad već bijaše odlučio pustiti ga. Vi se odrekoste Sveca i Pravednika, a izmoliste da vam se daruje ubojica. Začetnika života ubiste. Ali Bog ga uskrisi od mrtvih, čemu smo mi svjedoci.*

I po vjeri u njegovo ime, to je ime dalo snagu onomu kojega gledate i poznate: vjera u Njega vratila je ovome potpuno zdravlje naočigled vas sviju. (Dj 3, 12-16)

Zato je vrlo važno uočiti i dobro zapamtiti: kada ljudi ozdravljaju - preko molitve i polaganja ruka pomazanih službenika, ISUS JE TAJ KOJI OZDRAVLJA.

Praktične upute i savjeti

Što je, dakle, činiti osobi koja je ušla u područje Zloga i ne vidi izlaza?

Moj je savjet: obvezno potražiti iskusnoga svećenika koji će vam pomoći da s Božjom pomoći i snagom iziđete iz tih okova. Isus *dozva dvanaestoricu te ih poče slati dva po dva dajući im vlast nad nečistim dusima* (Mk 6, 7). A oni *otišavši, propovijedali su obraćenje, izgonili mnoge zloduhe i mnoge su nemoćnike mazali uljem i oni su ozdravljali* (Mk 6, 12). Tu istu ovlast imaju i danas svećenici. Dakako, uz pretpostavku da svećenik vjeruje u svoje svećeništvo, a to znači u ovlasti koje mu je Gospodin dao. Ovdje ne mislim na obavljanje službe egzorcizma. To su krajnji slučajevi i tu službu može obavljati samo i jedino svećenik koji za to ima izričito dopuštenje od svojega biskupa. Ali takvih slučajeva ima doista malo. Iskusni i uvaženi egzorcisti drže da su od svih onih kod kojih se prepoznaje očito djelovanje zlog duha, samo 2% vrlo teški slučajevi klasična opsjednuća, gdje je onda jedino učinkovita služba egzorcizma. Sve ostale slučajeve može bez poteškoća rješavati svaki svećenik. Dobri papa Ivan XXIII. posebno je isticao lik Arškoga

župnika – **sv. Ivana Vianneyja**, koji je mnoge duše oteo iz sotonskih okova iako nije bio egzorcist niti je ikada u životu provodio egzorcizme. Svaki svećenik ima na raspolaganju mnoga sredstva kojima bi se trebao služiti u oslobađanju duša iz sotonskih zamki.

Potrebna je vjera, povjerenje u Isusa Krista koji je pobijedio Sotonu i razorio njegovo kraljevstvo. Isus Krist je i danas isti. Pred njegovim križem bježe sve neprijateljske sile. Snagom Njegova Imena, ako imamo jaku vjeru, mora se udaljiti svaki zao utjecaj i svaka sotonska prisutnost. Tu je i Bezgrješna Djevica, pobjednica nad Sotonom. Ona je uvijek spremna čuvati, zaštititi i podržati u zemaljskoj borbi protiv bilo kakve vrste sotonskog utjecaja. Trajno nam je na raspolaganju pomoć i zagovor Sv. Mihovila i svih anđela i svetaca.

Sotonska moć i njegov zlobni utjecaj na ljude dolaze do izražaja onda kada se čovjek udalji od Boga. Mnogi su to iskusili u svojemu životu. Redovito se događa da čovjek prvo počne zapuštati i zanemarivati svakodnevnu molitvu, da počne zanemarivati nedjeljnu dužnost dolaženja na Sv. misu, da zapusti redovito ispovijedanje, da popušta, polako i neprimjetno, napastima i iskušenjima... I odjednom, a da ni sam nije dostatno svjestan, upadne pod utjecaj Zloga koji ga vješto uplete u svoje mreže, zamrači mu razum, oslabi volju i čovjek je u tome stanju potpuno nemoćan za borbu protiv zla. Za takvoga čovjeka treba najprije početi moliti da mu Gospodin ojača vjeru i da mu po daru vjere otvori oči duha, kako bi postao svjestan stanja u kojemu se nalazi.

Takvome preporučam da i sam počne moliti iskreno i iz dubine svojega srca. Može to izreći ovim ili sličnim riječima: ***Isuse, moj Gospodine, imaj samilosti prema meni. Žao mi je zbog svih grijeha koje sam počinio. Žao mi je zbog svih grijeha koje sam počinio. Mrzim sve svoje grijehe i grješne prigode. Ljubezno te molim da mi sve oprostiš. Operi me u svojoj dragocjenoj Krvi. Moj Gospodine i moj Bože, smiluj se meni, grješniku. Moja duša čezne i žeđa za tvojim Svetim Duhom. Ispuni me svojim Duhom tako snažno da budem pročišćen, ozdravljen i spašen. Hvala ti, Isuse; slavim te, Isuse!***

Ako osjećaš mržnju ili neprijateljstvo prema bilo kome, nastoj mu dok moliš opraštati.

Što poduzeti u ovim i sličnim slučajevima?

Egzorcisti preporučaju sljedeća sredstva: sakrament Sv. ispovijedi i Sv. pričesti, a u nekim slučajevima i sakrament Bolesničkoga pomazanja, čine pokore i obraćenja, kao i razne molitve za fizičko i psihičko oslobođenje. Posebno, i to uvijek na prvome mjestu, ističu **sakrament Sv. ispovijedi**. Njega se Sotona najviše plaši, jer u njemu neposredno djeluje "predragocjena Krv Isusova", koja pere i čisti od svakoga grijeha i koja onda postaje siguran oklop – zaštita protiv paklenoga neprijatelja.

U većini slučajeva vrlo je važna **životna Sv. ispovijed**. Nužno je u Božjemu svjetlu sagledati cijeli svoj život, učiniti, s Božjom pomoću, temeljitu reviziju svojega života. To može ići samo kroz iskrenu molitvu

uz svjetlo Duha Svetoga koji čovjeku otkriva i raskrinkava sve skrivene i zamaskirane zamke Zloga. Na kraju knjige nalazi se vrlo iscrpan predložak ispita savjesti koji će svakome tko želi upoznati svoje stvarno stanje i razotkriti u svojemu životu zamke Zloga, pomoći da u dobroj i valjanoj životnoj Sv. ispovijedi rastereti dušu od grijeha, pomiri se s Bogom i zadobije nutarnji mir. Tada čovjek neizbježno dolazi do životnoga raskrižja, do točke u svojemu životnome hodu na kojoj se mora opredijeliti i donijeti životnu odluku.

Želi li, dakle, izići i osloboditi se vlasti Zloga, nužno je da ga se odlučno i neopozivo odrekne. Treba se odreći njega, njegovoga zavođenja, njegovih laskavih ponuda i svake „pomoći" koja bi mogla doći preko utjecaja Zloga. Svoje potpuno povjerenje treba predati Gospodinu, sasvim se predati u Njegove ruke i svjesno povjeriti svoj život Njemu da ga On vodi i njime upravlja. Prihvati Isusa kao Gospodina. Znaj da spasenje ne možeš pronaći nigdje osim u Imenu Isusovu. *Spasenja nema ni po jednom drugom, jer je pod nebom to jedino ime dano ljudima po kojemu nam se treba spasiti.* (Dj 4,12)

Kolebljivost i neodlučnost zao duh će brzo iskoristiti i vratiti čovjeka u još teže stanje. *Ne možete služiti dvojici gospodara* (Mt 6, 24). *Nitko tko stavi ruku na plug pa se obazire natrag, nije prikladan za kraljevstvo Božje* (Lk 9, 62).

A zatim sakrament **Sv. pričesti**, u kojemu primamo Kristovo Tijelo i njegovu Krv, koji nam daju njegov život

i njegovu snagu protiv svakoga napadaja zlog duha. Tada, zapravo, živimo od Isusa koji je naš jedini Otkupitelj i Spasitelj, koji je došao na ovaj svijet upravo da *razori djela Sotonska*.

Sv. misa je, u stvari, posadašnjenje Kristove žrtve, po kojoj je Sotona pobijeđen. Primajući Krista u Sv. pričesti, primamo Onoga koji je razorio sotonsku vladavinu, Onoga čija je moć neizmjerna i koji nas najučinkovitije štiti od svih navala Zloga. Pred Njim je Sotona posve nemoćan. Zato se preporuča osobama koje su se oslobodile negativnog utjecaja Zloga da, po mogućnosti, i više puta tjedno sudjeluju aktivno u euharistijskoj gozbi i često primaju Krista u Sv. pričesti.

Poslije temeljita odreknuća od zla i definitivnoga prekida sa svim sotonskim praksama te dobro obavljene Sv. ispovijedi Bog čovjeka po svojemu Sinu Isusu Kristu pere od svakoga grijeha i vraća ga ponovno u stanje prijateljstva s Bogom.

Tada će svećenik nad dotičnom osobom izmoliti **molitvu otklinjanja** iz liturgijskoga obrednika „Red pristupanja odraslih u Kršćanstvo", od broja 113 do 118, da ga Gospodin, po molitvi Crkve, oslobodi od negativnih utjecaja Zloga koji su proželi čovjeka, najčešće po magijskim praksama kojima se u životu bavio.

Postoje i **blagoslovine**. To su razne, bilo javne bilo privatne, molitve koje se mogu djelotvorno upotrebljavati u raznim psihičkim ili fizičkim poteškoćama. Crkva je izdala posebnu knjigu "Blagoslovi" Taj obrednik

sadrži skup najraznovrsnijih blagoslovnih molitava koje nisu sakramenti, ali ako ih se u vjeri moli i ako je onaj za koga se moli istinski obraćen i vjeruje da će mu Gospodin po toj molitvi udijeliti oslobođenje, tada takve molitve, koje je Crkva propisala, imaju uvijek svoj učinak.

Postoje i **molitve oslobađanja**. Naime, treba Zloduha odstraniti. Ovdje želim istaknuti jedan bitan uvjet za ovu molitvu. Treba ovo svjesno činiti **u Isusovo Ime**. Dakle, traži se vjera u Isusovu moć, jer *nema uistinu pod nebom drugog imena dana ljudima po kojemu se možemo spasiti* (Dj 4, 12). Prema tome, vlast oslobađanja dolazi izravno od Isusa Krista. A Gospodin u toj molitvi najviše gleda na vjeru, na vjeru onoga koji moli molitve oslobađanja, ali i na vjeru osobe za koju se moli, kao i na vjeru rodbine i prijatelja koji se mole za dotičnu osobu. Podsjećam na čudesno ozdravljenje uzetoga, kako nam donosi Evanđelje. Nositelji su spustili uzetoga kroz krov pred Isusa. A Isus, *vidjevši njihovu vjeru*, učini čudo (usp. Lk 5, 20).

Poslije oslobođenja od vlasti Zloduha, silno je važno nastaviti **život u milosti**. A to znači, nastojati živjeti u vjernosti Kristu i neprestano se boriti protiv zamka Zloga koji će pokušavati na sve načine ponovno zarobiti čovjeka. Nužno je da čovjek bude svjestan kako u svakome trenutku, uz pomoć Božju, treba reći **Kristu DA**, a **Sotoni NE**.

Ovo je tek početak puta. Ne smije se nikako na ovome stati. Jer, što se događa: *Kad nečisti duh iziđe iz*

čovjeka, luta bezvodnim mjestima tražeći spokoja, ali ne nalazi! Tada rekne: "Vratit ću se u kuću odakle iziđoh." I došavši, nađe je praznu, pometenu i uređenu. Tada ode i uzme sa sobom sedam drugih duhova, gorih od sebe, te uđu i nastane se ondje. Na kraju bude s onim čovjekom gore nego na početku (Mt 12, 43-46). Dakle, ne smije se ostaviti duša prazna. Ona je poslije dobre Sv. ispovijedi čista. Ali to nije dostatno. Tada treba početi ustrajno **moliti**, svaki dan, svjesni da sami ne možemo ništa protiv Zloga. Jedini je Gospodin naša snaga i naša moćna zaštita protiv Sotone.

Zato je potrebno čvrsto odlučiti i odvojiti vrijeme za osobnu molitvu. Bilo bi najbolje kada bismo mogli svakoga dana u isto vrijeme ući u zajedništvo s Gospodinom po iskrenoj molitvi. Nastoj da molitva postane dio tvojega bića. Kao što gledaš i žeđaš za hranom i vodom u određeno vrijeme dana, tako žeđaj i za dnevnom molitvom.

Osobito je važno u svojim se molitvama utjecati Krvi Kristovoj da nas ona zaštiti od svih negativnih utjecaja Sotone. Veliku moć i zaštitu osjetit ćemo uvijek kada se stavimo u Bezgrješno Srce naše nebeske Majke. Marija je u stalnom neprijateljstvu s Đavlom: *Neprijateljstvo ja zamećem između tebe i žene* (Post 3, 15). Ona će mu naposljetku satrti glavu. Njezino će Srce trijumfirati slaveći pobjedu nad Sotonom. A kada nas zao duh počne opet zavoditi i kada upadnemo u napast da ponovno posustanemo, osobitu pomoć dobivamo po molitvi sv. Mihovilu arkanđelu, poglavici nebeskih duhova koji je Lucifera i njegove sluge strovalio u bezdan pakla.

Ako si iskreno odlučio slijediti Isusa, trebaš svakoga dana odvojiti nešto vremena za čitanje Svetoga pisma. Božja Riječ je, naime svjetiljka života i svjetlo našemu putu (Ps 119, 105) Sv. Augustin je znao reći da je nepoznavanje Svetoga pisma nepoznavanje samoga Gospodina. Jer, očito, Isusa možemo ljubiti samo ako ga poznajemo.

Silno je važna i vrlo uspješna zajednička molitva u obitelji. Stara je izreka da obitelj koja moli zajedno, ostaje zajedno. A nedostatak zajedničke molitve često je razlog mnogim rastavama i sukobima u obitelji. Naime, muž i žena koji su potpuno različiti po karakteru i temperamentu ostat će zajedno samo uz Božju pomoć.

Ako se u obitelji njeguje obiteljska molitva, tu će djeca rasti u zdravom ozračju i u pravom kršćanskom duhu. Posebno se preporuča zajednička molitva Krunice, jer upravo Krunica čini jezgru obiteljske molitve.

Da bih čovjek mogao rasti i napredovati u duhovnom pogledu, osobito se preporuča ulazak u neku molitvenu zajednicu. A molitvena zajednica sastaje se tjedno na zajedničku molitvu, što silno pomaže članovima da sve više rastu u Božjoj ljubavi i u služenju bližnjima.

Odstrani iz svoje kuće svako loše štivo, videokasete s lošim i često sablažnjivim sadržajem, lošu glazbu. Zapravo, spali sve loše stvari iz svoje kuće koje bi mogle tvoju djecu odvući od Božjega puta. Ne daj nikome prigodu za grijeh. Ozbiljno pripazi na uporabu televizije i interneta. Možeš ih rabiti, ali nemoj ih zlorabiti.

Izaberi svojega redovitoga duhovnika, svećenika, koji je iskusan u duhovnom životu., koji ti može pomoći i dati upute u konkretnoj situaciji tvojega života. Duhovniku se trebaš potpuno otvoriti, bez straha i predrasuda, u uvjerenju da ti njegov savjet može pomoći da napreduješ u kreposnom životu. Dobro je da se kod njega redovito ispovjedaš, da može pratiti tvoj duhovni razvoj i dati ti uvijek prave savjete.

Nastoj se aktivno uključiti u život svoje župne zajednice. Djelotvorno sudjelovanje u župnim aktivnostima pomoći će ti da rasteš u zrelosti i u kršćanskoj svetosti. Možda sudjelovanje u evangelizacijskim aktivnostima, uključenje u pjevački zbor, posjet starijim osobama u župi, bolesnicima, zatočenicima i slično.

Čovjekov duh, koji je negativnim praksama oslabljen, mora se postupno ojačati **žrtvom, odricanjem, postom**. To su vrlo plodonosna sredstva u našemu duhovnome rastu. Nažalost, danas je govor o tim stvarnostima postao čudan i neshvatljiv suvremenom čovjeku. Uživalački mentalitet, koji je dobrano ušao u nas, stvorio je od nas mekušce koji žele udovoljiti svakoj svojoj želji, a svako odricanje postaje promašen govor koji današnji, posebno mladi, čovjek ne razumije. Zato zao duh ima vrlo velik utjecaj na današnje ljude. A Isus vrlo jasno govori kada je riječ o težim utjecajima sotonskih sila na čovjeka: *Ovaj se rod ničim drugim ne može izagnati, osim molitvom i postom* (Mk 9, 29). Oni koji su ovo ozbiljno shvatili i počeli u životu provoditi, osjetili su istinitost i učinkovitost ovih Isusovih savjeta.

U kršćanskoj duhovnosti poznati su **zavjeti**. Naime, kada tražimo neku milost u Gospodina, on nas tada provjerava. Želi vidjeti kolika je naša vjera. A vjera se provjerava kroz djela. Sveti Jakov će u svojoj poslanici reći: *Što koristi, braćo moja, ako tko rekne da ima vjeru, a djela nema?... Tako i vjera: ako nema djela, mrtva je u sebi... Jer kao što je tijelo bez duha mrtvo, tako je i vjera bez djela mrtva* (Jak 2, 14, 17, 26). Bog nas stalno testira i gleda što smo spremni učiniti. Svaki, pa i najmanji, čin naše ljubavi i našega velikodušna predanja Gospodin silno cijeni i preobilno nagrađuje. On se ne da nadići u svojoj velikodušnosti. Svaki naš i najmanji dar, učinjen iz ljubavi prema njemu ili bližnjemu, on stostruko nagrađuje. *Dajite i dat će vam se: mjera dobra, nabijena, natresena, preobilna dat će se u krilo vaše jer mjerom kojom mjerite, vama će se zauzvrat mjeriti* (Lk 6, 38).

Ovdje bih želio spomenuti jedan poseban vid kršćanske pobožnosti – **hodočašća**. Ona su bila česta u starome Božjemu narodu Izraelu. Ali i u novome Božjemu narodu, u Crkvi Kristovoj, hodočašća također zauzimaju istaknuto mjesto. Sveti otac **Ivan Pavao II.** u svojoj buli najave Velikoga jubileja 2000. godine, **„Otajstvo utjelovljenja“**, posebno ističe upravo hodočašća, podsjećajući svakoga čovjeka da je njegov život ovdje na zemlji putovanje. Na hodočašćima se vjernik vježba u djelotvornoj askezi, u sebi pobuđuje iskreno kajanje zbog svojih slabosti, dublje spoznaje svoju grješnost, mnoge stranputi-

ce i zavođenja. Tada se kod mnogih, koji iskreno hodočaste, događa nutarnja promjena i obnova srca. Hodočasnik bdjenjem, molitvom, postom korača putem kršćanskoga savršenstva (usp. „Otajstvo utjelovljenja“ br. 7).

Katolička crkva nam pruža još jedan izvanredan način pomoći u našemu kršćanskom usavršavanju: to su **oprosti**. Naš nebeski Otac, koji je pun milosrđa, dolazi ususret svojom ljubavlju, koja se očituje u oproštenju naših grijeha u sakramentu pomirenja. Tu se Bog naginje nad svaku našu slabost i prima je u zagrljaj svojega milosrđa. Naime, po sakramentu pomirenja snagom Kristove žrtve zadobivamo milost pomirenja i dobivamo oprost koji nam Bog daje, što rezultira stvarnom promjenom i obnovom vlastita života. Dakle, dobivamo oprost od „vječne kazne“, ali u posebnim danima i prilikama koje određuje Crkva Bog nas u svojoj ljubavi oslobađa i „vremenite kazne“ koju smo zaslužili svojim grijesima, a koju bismo morali otrpjeti, bilo ovdje na zemlji bilo u čistilištu, kako bismo mogli jednoga dana ući u puninu zajedništva s Bogom i s braćom.

Bog je izvor svakoga blagoslova. Od njega dolazi svako dobro. Još u davnim vremenima Bog je bio dopustio ljudima, napose patrijarsima, kraljevima, svećenicima, levitima, roditeljima, da u Njegovo Ime blagoslivljaju druge ljude.

Crkva Kristova to isto čini, u prvome redu slaveći i blagoslivljajući Boga zbog njegovih darova i suzbijanja vlasti Zloga u svijetu. Crkva blagoslivlja ljude, stvari i

mjesta. **Blagoslovi Crkve** u stvari su liturgijski čini u kojima po propisanim molitvama, u vjeri Crkve, silazi blagoslov po čovjeku, ali ne od čovjeka. Crkva je izdala službenu liturgijsku knjigu „Blagoslovi“, u kojoj se nalazi obilno bogatstvo blagoslovnih molitava koje su dane da se njima službenici Crkve, a i Kristovi vjernici laici, služe. Blagoslovi nisu sakramenti, nego ih nazivamo sakramentalima, a utoliko su djelotvorniji ukoliko je vjera snažnija. Ako nema vjere, njihova upotreba nema djelotvornosti. Drugi vatikanski sabor, a i **Kanonsko pravo** (Kan. 1166), definira ih *svetim znakovima kojima se, po nekoj sličnosti na sakramente, označuju i dobivaju učinci nadasve duhovni po prošnji Crkve.* Tko se njima u vjeri služi, postiže često iznenađujuće učinke. Mnogo se puta blagoslovima mogu potpuno udaljiti sotonske varke ili razotkriti sotonska djela.

Hvale vrijedan jest običaj da vjernici s poštovanjem uzimaju u svoje kuće blagoslovljenu vodu s kojom se služe tako da u vjeri zaštićuju sebe, svoju djecu, prostore u kojima žive i svoju djelatnost. Mnogi vjernici traže blagoslov za pojedine nabožne predmete, primjerice križeve, slike, svijeće, krunice, medaljice i slično, vjerujući da ih po tome blagoslovu Gospodin čuva od svih zlih i negativnih utjecaja.

Ponekad će biti potrebno učiniti poseban blagoslov prostora, stanova, kuća... u kojima su se obavljali sotonski čini, posebno spiritističke seanse, sotonski kultovi ili bilo kakve okultne i magijske prakse. Magijske

predmete koje su pojedini vračari i njima slične osobe davali kao „zaštite", hamajlije, likove pojedinih poganskih božanstava, magijske i okultne knjige... kao i razne znakove praznovjerja za koje mnogi misle da im donose sreću (znakovi horoskopa, potkove, djetelinu s četiri lista, sloniće, kitove...) treba poškropiti blagoslovljenom vodom i spaliti, tako da se poništi svaki sotonski utjecaj. Za to vrijeme treba moliti i, dakako, sve ovo treba činiti u vjeri, uvijek svjesni da je **Bog gospodar svega** i da pred njegovim blagoslovom moraju ustuknuti svaki negativni utjecaj i svako sotonsko zavođenje.

Egzorcizam

Već je rečeno kako postoje vrlo teški slučajevi sotonskoga djelovanja na pojedine osobe, koje nazivamo opsjednućem. Egzorcizam je službena molitva Crkve, koju može obavljati samo svećenik, ovlašten od svojega biskupa, a ima svrhu osloboditi opsjednutoga. Prije toga treba donijeti ispravnu dijagnozu radi li se o sotonskom utjecaju, o sotonskim smetnjama ili o stvarnoj prisutnosti Zloga u dotičnoj osobi.

Rimski obrednik donosi tri simptoma opsjednuća: govoriti nepoznatim jezicima, posjedovati nadljudsku snagu i spoznavati skrivene stvari.

Većina egzorcista tvrdi kako je malen broj pravih, klasičnih opsjednuća.

Ovdje donosimo slučaj koji je ispričao jedan egzorcist. Riječ je o jednoj obitelji koju čine supružnici s troje djece. Suprug je liječnik koji je prije bio vrlo pobožan, a zatim desetak godina napustio Crkvu. Suprugin je otac dvadesetpet godina živio sa svojom tajnicom koja je bila članica Sotonističke sekte, gdje su se održavale crne mise. Supruga nikada nije bila praktična vjernica. Na Pepelnicu je otišla u crkvu i iz nje izišla natečenih i bolnih očiju i lica osutoga ljuskicama.

U njihovoj kući koja je obnovljena i lijepo uređena počele su se primjećivati neobične pojave. Na ormarima i drugim visokim komadima pokućstva, kao i ladicama, nalazili su papire od torti, sladoleda i slične stvari. Nemoguće je da bi djeca to činila. Više puta se napuhao pod, čak i na višim katovima što je nemoguće u danim okolnostima. Zid bi neke sobe kao napuknuo i odatle bi izlazila voda, a zatim bi se pukotina zatvorila. Električni su se aparati često kvarili. Pozvali bi električara i sve bi normalno radilo. Čim bi električar otišao, uređaji opet ne bi radili. Električna bi se ograda ujutro kada ukućani odlaze iz kuće normalno dala otvoriti. Poslije toga više je ne bi mogli zatvoriti pa bi cijeloga dana stala otvorena. Kada bi se navečer ukućani vratili kući, mogli bi je ponovno normalno zatvoriti. Na dnu ormara nalazili bi pobacanu robu s vješalice. Na nutarnjim stjenkama ormara nalazili su kaplje krvi. Danju i noću svi bi često čuli sad teške a sad lake korake. Znali su čuti i druge zvukove: kao da netko vuče papir ili kao da se sad na

jednoj a sad na drugoj strani kuće kotrljaju ping-pong loptice ili kugle za bilijar. Telefon je više puta sam birao brojeve. Televizor bi se noću sam palio i gasio. Radijatori bi se sami palili čak i ljeti. Palili bi se sami u jutro a gasili navečer, tako da bi u kući nastajala nepodnošljiva vrućina. I nikako se nije moglo naći rješenja.

Sve to nije bilo dostatno. Suprug i supruga više puta bi čuli glasove i razgovore djece i rođaka kada njih nije bilo u kući. Najmlađi, četverogodišnji, sin noću je često plakao, vikao, udarao mamu i gurao je od sebe vičući: “Ne ću tebe, hoću svoju mamu!” To se ponavljalo često. Više puta su znali među dječjim igračkama na podu nalaziti kuglice ljudskog izmeta. Navečer bi bilo sve čisto, a ujutro bi se pojavile te odvratnosti. Supružnici su se počeli često svađati bez ikakva povoda. Najstarije dijete je odbijalo ići u crkvu.

Popis je dug raznih čudnih stvari na koje egzorcisti nailaze u svojemu poslu. Ta majka je imala snažne napasti na samoubojstvo, osobito dok bi vozila automobil. Tada bi joj se kao jedini izlaz nametalo da skrene s ceste i ubije se.

Gospođa je pošla jednom svećeniku koji nije imao dopuštenje da moli egzorcizam. No, stanje supruge se još više pogoršalo. Naposljetku je došla pravom egzorcisti. Čim je izgovorio riječi: “U ime Oca” pala je u trans. Ispružena na podu kao mrtva, kesila se, pokušavala povraćati, očne su joj se loptice preokrenule tako da se vidjela samo bjeloočnica. Četiri osobe pomagale su eg-

zorcisti dok je ona imala nasilne reakcije. Vikala je, zviždala, odbijala egzorciziranu vodu. Kada je egzorcist položio ruku na trbuh, on se napuhao, postao tvrd i činilo se kao da je unutra neka lopta veličine šake koja se pomicala. Egzorcist je tražio da zloduh kaže svoje ime. Gospođa je pokušavala izgovoriti, ali nije uspijevala. Poslije se počela kotrljati i previjati po tlu. Bacila je na pod jednog snažnog čovjeka koji ju je držao za stopala. Naposljetku su se čule uobičajene zloduhove izjave: "Ne idem, ne, ona je moja..." Poslije sat i četvrt došla je k sebi, a molitva Mariji pomogla joj je da se oporavi.

Egzorcist je poučio da koristi, ona i njezini ukućani, sakramentale (egzorciziranu vodu, sol i ulje). Posebno ju je upozorio da se vrati kršćanskom životu i molitvi, ona i cijela obitelj. Egzorcist koji je ispripovijedio ovaj slučaj, uvjeren je da mnoga uznemirivanja u njihovoj kući potječu od nje, njezinoga supruga i od njezinoga oca koji vodi tako neuredan život. Ai je uvjeren da je poslije egzorcizma cijela obitelj na dobrome putu.

To je samo jedan od mnogobrojnih sliučajeva koje susreću egzorcisti u svojoj praksi.

Kod obavljanja egzorcizama traži se u prvome redu vjera egzorciste, a i vjera onoga za koga se moli. Koriste i molitve njegove obitelji. Preporuča se da se posebno moli zajednica klauzurnih sestara, a i cijela župna zajednica i pojedine molitvene skupine. Kod egzorcizma vrlo mnogo pomaže uporaba odgovarajućih blagoslovina – blagoslovljene vode, ulja, soli. Osobito je važna molitva

Krunice. Riječ Božja ima izvanredno veliku djelotvornost. Egzorcist mora biti ponizna osoba, čovjek intenzivne molitve i posta. Ali i egzorcist je samo čovjek, kojemu mi trebamo pomoći po molitvama i pokorama. I on se, kao i mi, mora neprestano osobno boriti protiv Sotone i njegovih utjecaja, jer se njemu, koji po molitvi egzorcizma oslobađa ljude od sotonskoga opsjednuća, Sotona često na najrazličitije načine osvećuje.

Trebamo biti svjesni, kada egzorcist egzorcizira opsjednutu osobu, da to **sam Krist po svojoj Crkvi egzorcizira**: naime, sveti službenik to čini u Ime Isusa koji je rekao: *U moje ćete ime izgoniti đavle* (Mk 16, 17). Crkva uvijek u Ime Isusovo djeluje ("in persona Christi"). Dakle, **snaga je u Imenu Isusovu**. U Njegovo su Ime apostoli i toliki sveci kroz povijest Crkve liječili bolesne, uskrisivali mrtve, izgonili đavle. Ime Isusovo jest najjača snaga koju Crkva posjeduje kako bi uvijek pobijedila u borbi protiv "snaga tame"

Crkva nikada nije prestala podsjećati svoje vjernike na potrebu borbe protiv Sotone. Kršćani su, naime, *u svijetu, ali ne pripadaju svijetu* (Iv 17, 11.14.16), nego ***Kristu koji ih je otkupio od gospodstva Sotone.*** U svemu ovome trebamo imati pred očima odlomak sv. Pavla koji nas priprema na paklensku borbu za duhovni boj: *Ubuduće jačajte se u Gospodinu i u silnoj snazi njegovoj. Obucite svu opremu Božju da se mognete oduprijeti lukavstvima đavlovim. Jer nije nam se boriti protiv krvi i mesa, nego protiv Vrhovništva, protiv Vlasti, protiv*

upravljača ovoga mračnog svijeta, protiv zlih duhova po nebesima. Zbog toga posegnite za svom spremom Božjom da uzmognete odoljeti u dan zli i održati se, kada sve nadvladate. Držite se, dakle! Opašite bedra istinom, obucite oklop pravednosti, potpašite noge spremnošću za evanđelje mira. U svemu imajte uza se štit vjere. Njime ćete moći ugasiti ognjene strijele zloga. Uzmite i kacigu spasenja i mač Duha, to jest Riječ Božju. Svakovrsnom se molitvom i prošnjom u svakoj prigodi u Duhu molite. Poradi toga i bdijte sa svom ustrajnošću i molitvom (Ef 6, 10-19).

Svaka bi biskupija trebala imati svojega službenog egzorcista. Nažalost, rijetke ga imaju. Jedan je egzorcist vrlo mudro primijetio: *Đavao nikada ne odustaje od svoje djelatnosti, dok sluge Gospodnje spavaju, kako nam govori prispodoba o dobrom sjemenu i kukolju.* Važno bi bilo da se u odgovornima u Crkvi probudi osjetljivost za ovaj, sve aktualniji, problem, a na temelju zdrave nauke koju nam prenose Sveto pismo, Predaja i Crkveno učiteljstvo, te posebno posljednji pape.

Kristovi službenici – svećenici, imaju silno odgovornu službu u Crkvi. Evo kako **mons. Andrea Gemma**, biskup Isernia-Venafro, svojim pastoralnim pismom od 29. lipnja 1992. potiče svoje svećenike: ***Vjerujem da je dio svećeničke službe saslušati svu braću s velikom strpljivošću.*** *Sve mora biti podloženo zdravom rasuđivanju duhova, posebno sa strane pastira;* ***ali se nikad, nikad, nikad prema duši u patnji, makar nesvjesno mučena od Zloga*** *– nije li to njegov zanat? –* ***ne smije postupati površno, umanjujući njezine probleme ili, što je gore, odbijajući da ju se sasluša.*** *Tako nije postupao Isus! Ne znaju li sveti službenici da upravo njihova indiferentnost često prisiljava jednostavne i nepoučene da se obrate vračarima i vješticama, ili drugim krivim praksama, koje su, jao, povlašteno sredstvo za djelovanje Đavla i za njegovu pobjedu? Nemojte posustati držati daleko od njih svoje vjernike!*

Sotona, koji gnjevno radi, upotrebljava svoj pokvareni utjecaj da ošteti duše i tijela, a pritom ne nailazi ni na kakav otpor. Jedna od najvažnijih svećeničkih dužnosničkih djelatnosti jest smrskati zlokobno djelovanje Đavla svim raspoloživim sredstvima te mu na svaki način ograničiti slobodu i suzbiti ga. No, što vrijedi ta moć kojom su obdareni svećenici ako je ne koriste u svrhe za koje im je dana?

Neke su osobe u Crkvi obdarene posebnim darovima – **karizmama** – koje im Gospodin daje kako bi se On njima služio na slavu svoju, a za spasenje duša. Tako neki imaju poseban dar – **karizmu oslobađanja** od đavolskih smetnja ili prisutnosti. To je rijedak dar. Nekima daje **karizmu razlučivanja duhova**. Tko ima te karizme, ima pravo i dužnost upotrebljavati ih; a biskupu pripada da takve osobe provjeri i odredi njihovu službu.

Takve se osobe sigurno prepoznaju **po molitvenom žaru, vjeri, ljubavi, uravnoteženosti, po molitvama koje se temelje na Božjoj riječi i u upotrebi su Crkve, po besplatnom zauzimanju za pogođene osobe** – *Besplatno primiste, besplatno dajte!* (Mt 10, 8), **po poniznosti** (tko ističe da ima karizmu, znači da je zapravo nema), *po njihovim ćete ih plodovima prepoznati* (Mt 7, 16) – **po životu u skladu s Evanđeljem**.

Završna riječ autora

Široko područje sotonskih zamki i njegovih negativnih djelovanja ljudi ne uviđaju. Zato mnogi i nesvjesno postaju žrtvama raznih okultnih praksa, iz radoznalosti ili iz pomodarstva ili, pak, zbog teškog fizičkog, a najviše psihičkog stanja u kojemu se nalaze.

Treba naglasiti i krizu vjere koja stvara tamu, a u tami se ne vide jasno predmeti u životnome prostoru. Kriza vjere dolazi zbog nedostatka nutarnjega života, bez kojega nema stvaralačkoga djelovanja. Tko ne živi u milosti, ne može ostvariti ništa dobro.

Spoznavajući to stanje u dodiru s ljudima koji traže pomoć, već sam odavno u svojemu svećeničkome radu osjetio poticaj da bi trebalo nešto konkretno poduzeti glede temeljite pouke naših odraslih vjernika. Počeo sam održavati duhovne obnove po mnogim župama moje nadbiskupije, sa svim uzrastima, ali i na području domovinske Crkve. Imao sam i nekoliko obnova za naše iseljenike u Sjedinjenim Američkim Državama, Australiji, Kanadi i po Europi. Mogao sam zapaziti da ljudi vrlo rado sudjeluju na duhovnim obnovama, da im je način održavanja vrlo prihvatljiv i da su mnogi doživjeli osobno obraćenje, oslobođenje od tolikih trauma i duševnih rana, promijenili život i krenuli u budućnost novim putem. Držim da je to jedan od uspjelih načina reevangelizacije, koju toliko ističe i preporuča Sveti Otac Ivan Pavao II.

Kakva je struktura takve duhovne obnove, koje se teme izlažu, na koji se način provodi oslobađanje ljudi iz zamki Zloga, izložio sam u jednom intervjuu koji sam dao na radiju za naše hrvatske iseljenike u Kanadi, u gradu Windsoru. Donosim ga u cijelosti na kraju knjige, kao prijedlog i poticaj za pastoralni rad u našim župama.

RAZGOVOR O DUHOVNOJ OBNOVI

Hrvatska župa
Sv. Franje Asiškoga

WINDSOR - ONTARIO

razgovor vodila

č. s. Gracia Kutleša

1. Danas razgovaramo s mons. Milivojem Bolobanićem, voditeljem duhovne obnove u našoj župi. Zbog interesa koji je pobudila duhovna obnova među hrvatskim vjernicima u našoj župi, zamolili bismo Vas za jedan razgovor o duhovnoj obnovi, kako bi većina naših vjernika, a posebno oni koji nisu imali prilike sudjelovati, mogli barem donekle doživjeti nešto od onoga što se ovih dana događalo u našoj crkvi. Možda biste nam za početak mogli objasniti ukratko: što je to duhovna obnova i kome je ona potrebna?

Naš Sv. Otac, Ivan Pavao II., u svojemu pastirskome pismu „**Nadolaskom trećega tisućljeća**", pozvao je cijeli katolički svijet da se pripravi na dolazak Velikoga jubileja, 2000 godina od rođenja Isusa Krista. U tu je svrhu odredio da ove tri posljednje godine ovoga stoljeća, koje nas dijele od toga jubileja, budu neposredna priprava na taj značajani događaj. Tako je prošla godina bila posvećena Isusu Kristu, Spasitelju i Otkupitelju čovjeka.Ova godina, koju smo započeli prvom nedjeljom Adventa, posvećena je Duhu Svetome, a sljedeća će godina, 1999., biti posvećena Bogu Ocu – Prvoj Božanskoj osobi. Duhov-na obnova u biti znači evangelizaciju odraslih. Drugim riječima, to znači: odrasloga vjernika dovesti do obraćenja, do svjesnog i odgovornog prihvaćanja svojega krštenja, tj. pomoći mu da u životu napravi temeljit zaokret i da se neopozivo opredijeli za Isusa Krista koji će za njega postati Put, Istina i Život. Sveti Otac

drži da je ovakva duhovna obnova potrebna svim odraslim vjernicima u Crkvi, jer mnogi nisu imali prilike u životu se osobno, kao zreli ljudi, susresti s Isusom Kristom i donijeti takvu neopozivu odluku; naime, nisu doživjeli susret sa živim Bogom.

S druge, pak, strane, ima sve više vjernika koje razdiru vjerske sumnje, koji više ne vide smisao svojega života, koji lutaju po bespućima tražeći pravi put, kojima je život postao jednoličan i dosadan, koji su na ovaj ili onaj način ogorčeni i ojađeni u životu ili su odbačeni, bezvoljni i frustrirani, koji osjećaju razne traume i nutarnje blokade, koji su upali u teške ovisnosti, koji su zarobljeni grijehom i žele se osloboditi, i naposljetku– koji su pritisnuti teškim životnim problemima. Svima takvima, a svi se na ovaj ili onaj način možemo u ovome pronaći i prepoznati, rekao bih: duhovna je obnova potrebna svakome odraslome čovjeku.

2. Koji način ili koju metodu ste izabrali za ovu duhovnu obnovu po kojoj ste željeli ostvariti ovo što ste rekli?

Prije svega, izabrao sam neke osnovne teme za koje sam držao da su temeljne i bitne za ozbiljno i osobno doživljavanje vjere. U tu sam svrhu, prema tim temama, spremio **predavanja** i nastojao da to bude izneseno na jednostavan i svima razumljiv i prihvatljiv način. No, to je samo jedan dio puta. Drugo što mi se čini i najvažnije

na duhovnoj obnovi jest **meditativna molitva**, tj. mogućnost da svaki sudionik duhovne obnove ostvari osobni susret sa živim Bogom, s Isusom Kristom. Jer, upravo se u tome osobnome susretu događaju čudesne stvari. Tada na poseban način djeluje Duh Sveti. On je onaj nevidljivi, ali stvarni djelatnik koji omogućuje svakome iskrenom i dobronamjernom sudioniku da osobno doživi živoga Boga, da u Božjemu svjetlu zađe dublje u svoje biće i da spozna svoje stanje, svoja pozitivna i negativna iskustva, svoje želje i čežnje, svoje strahove i nezadovoljstva, svoju vjeru i nevjeru. I tek tada, kada čovjek upozna svoje stanje i prihvati do kraja sebe takvoga kakav jest, može uz pomoć Božju doći do osobnoga iskustva vjere. Dakle, u svemu tome pomažu predavanja, tj. iznošenje pojedinih istina. No, drugi korak, koji držim još bitnijim na duhovnoj obnovi, jest meditativna molitva, koja čovjeka dovodi do osobnog obraćenja.

3. Biste li nam mogli sada ukratko progovoriti o glavnim temama koje ste odabrali na duhovnoj obnovi?

Prva tema koju sam obradio bila je **grijeh**, grijeh kao tajna zla u svijetu i u životu. Mislim da je to temelj problema, od čega se mora poći. Jer svaki čovjek osjeća i ima u svojemu životu duboko iskustvo zla. Svi znamo da trebamo činiti dobro, a ipak činimo zlo. Odakle to prokletstvo koje nas stalno prati? Nitko na to nema odgovora. Odgovor nam daje Biblija. Prekid odnosa s Bo-

gom dogodio se u praskozorje ljudske povijesti. Čovjek se otkinuo od svojega izvora; zao duh, Sotona, ga je zaveo, a čovjek je tako Sotoni predao svoje gospodstvo nad svijetom koje mu je Bog Stvoritelj bio dao. Od tada grijeh u čovjeku rađa osjećaje krivnje i straha. Od tada je čovjek postao rob grijeha, a Sotona ga i dalje vrlo lukavo navodi na zlo. To svaki čovjek u svojemu životu doživljava. Zlo se uvuklo u čovjekovo srce; ono je zatrovano zlom. Sotona je jači od čovjeka i čovjek mu se ne može nikako svojom vlastitom snagom oduprijeti.

4. Ima li ipak izlaza iz te teške i mračne situacije?

Kao što sam rekao, jedino iz Biblije možemo saznati odgovor odakle zlo i kako ga se možemo osloboditi. Grijeh je proizveo u čovjeku strah i u biti jedno nepovjerenje u Boga. Jedini koji je u ljudskoj povijesti do kraja, potpuno i savršeno povjerovao Bogu bio je Isus Krist iz Nazareta. On je, vjerujući svojemu Ocu, otišao čak u smrt siguran da ga Bog neće ostaviti u smrti. I zato, Isusovo uskrsnuće jest snažan dokaz da Bog ljubi i spašava čovjeka od svakoga zla, čak i od smrti, ako mu do kraja povjeruje. Stoga je druga tema koju sam obradio bila: **Isus Krist i otkupljenje**. Tu sam pokušao prikazati Isusa kao najvećega Učitelja u povijesti čovječanstva, ali ne samo kao onoga koji je divno govorio, nego još više koji je na djelu pokazao da je jači od zla i Sotone, čak i od smrti i koji je toliko ljubio nas jadne, zavedene i grješne

ljude da je, iz ljubavi prema svome Nebeskome Ocu, vlastitom smrću na križu otkupio čovjeka od vlasti grijeha i omogućio svima nama izlaz u slobodu i novi život u punini. Isus Krist iz Nazareta najveći je dokaz koliko Bog ljubi čovjeka. Bog nas ljubi, jer je on dobar, a ne jer smo mi dobri; i ništa drugo ne traži od nas, nego jedino da mu dopustimo da nas ljubi i spasi.

5. Lijepo ste to rekli: Isus Krist je jedini Spasitelj i Otkupitelj čovjeka. Ali kako jadan i grješan čovjek može doći do Isusa Krista i primiti sve ono što nam je On ostvario?

Sasvim je logično da ste postavili to pitanje. Isus Krist nam sam daje odgovor: *Obratite se i vjerujte Evanđelju*. Dakle, dva su koraka da bismo dobili sve ono što nam je Isus donio, obećao i ostvario: obraćenje i vjera. Zato je sljedeće predavanje na duhovnoj obnovi imalo naslov: **„Obraćenje kao temeljno opredjeljenje čovjeka"** Tu sam pokušao protumačiti da je obraćenje, u stvari, napuštanje onoga uzaludnoga pokušaja da mi sami odlučujemo o svojoj sudbini, i potpuno prepuštanje Bogu da On vodi naš život. A to znači, u životu se do kraja prepustiti Bogu, odnosno, staviti Boga na prvo mjesto u svojemu životu i raskinuti s nepovjerenjem koje smo u sebi imali prema Bogu. To, u stvari, znači prozrijeti i raskrinkati zamke zlog duha, Sotone, koji nas uvijek primamljivo zavodi i koji nam uvijek laže i stalno nam ne-

što obećava, a, u stvari, zavodi i uništava čovjeka, njegov život i njegovu sreću. Stoga obratiti se znači prekinuti svaku svjesnu suradnju sa Sotonom i njegovim ponudama, a Boga staviti na prvo mjesto da nam On bude prvi i najvažniji kako više ne bismo bili robovi zla i grijeha, nego da imamo život u punini. U životu čovjeka postoje samo dvije temeljne mogućnosti: život ili smrt. Obratiti se znači: **Izabrati život!**

6. To je istina što ste rekli. Ali to nije lako. Rekla bih da je to čak nemoguće čovjeku. Kako to konkretno u životu postići?

Dobro ste zapazili da to prelazi ljudske sile i sposobnosti. Za to se traži vjera. Kao što je vjera nužna da bi čovjek mogao normalno funkcionirati i da bi bio stalno otvoren prema budućnosti, tako isto i da bi mogao potpuno prepustiti svoj život Bogu, tj. da bi se mogao obratiti. Zato je na duhovnoj obnovi slijedila tema: **„Vjera kao izlazak iz smrti i grijeha u život“** Tu sam nastojao pokazati što, u stvari, znači prava vjera u životu čovjeka. Vjera ne znači samo vjerovati da Bog postoji ili vjerovati da se u Svetome pismu nalazi nešto što je Bog rekao. Vjerovati znači daleko više. Vjerovati znači: imati povjerenja u Boga, u životu se potpuno osloniti na Njega, staviti se u Božje ruke, potpuno izručiti svoj život Isusu Kristu, prepustiti da On vodi tvoj život, osloniti

se na Boga i onda kada se čini da sve oko tebe propada, vjerovati da ćeš živjeti i onda kada vidiš da umireš, vjerovati i onda kada izgleda da sve gubiš.

7. Ali ni vjera nije nešto što bi čovjek mogao postići i ostvariti vlastitim silama i sposobnostima.

Lijepo ste to rekli. Vjera je prije svega Božji dar. To je dar Duha Svetoga. A budući da je dar, ne može se kupiti, ne može se iznuditi. Bog ga daje besplatno, iz svoje dobrote i darežljivosti. A daje ga onima koji ga žele, koji su otvoreni tome daru. Zato i kažemo da se taj dar može izmoliti. Zato je nova tema duhovne obnove bila: **„Molitva kao stalno drugovanje i susretanje s Bogom"** Pokušali smo najprije spoznati da je molitva razgovor s Bogom. A za razgovor se traže dvije strane: čovjek i Bog. Stoga molitva nije samo naš govor Bogu, nego prije svega slušanje i osluškivanje Božjega govora nama. A da bi čovjek mogao čuti Božji govor, mora biti **sabran i skoncentriran**. To znači, biti svjestan samoga sebe, biti kod kuće. Upravo na toj sabranosti i koncentraciji nastojali smo raditi kroz cijelu duhovnu obnovu kako bi svi sudionici bili osposobljeni čuti Božji govor. Zato je kroz meditativnu, spontanu molitvu Bog jačao i snažio vjeru sudionika duhovne obnove. Daljnji uvjet za uspješnu molitvu, uz sabranost, bila je spremnost da sudionici **oproste** svima koji nešto protiv njih imaju. Mržnja, neprijateljstvo, osvete, često su velika zapreka u nama

da naše molitve nisu uslišane. U svakoj našoj molitvi treba tražiti da se ispuni volja Božja. Bog, naime, najbolje zna što je za naše dobro. Isus nas je sam poučio da u molitvi tražimo najprije kraljevstvo Božje, a obećao je da će nam tada sve ostalo dati. Moliti se može naučiti jedino moleći, ustrajno i strpljivo, svaki dan, tako da nas Bog kroz molitvu neprekidno mijenja na bolje. **Moliti, jednostavno rečeno, znači - živjeti.**

8. Sve ovo što ste nam do sada rekli divno je i predstavlja ideal koji bi trebao čovjek u životu ostvariti. Ja vas želim sada malo provokativno pitati: Je li se što ostvarilo u životu onih koji su sudjelovali na duhovnoj obnovi?

Bile bi ovo doista samo lijepe riječi i prazna obećanja ako se ništa od ovoga ne bi ostvarilo. Poslije svih dosadašnjih predavanja i zajedničkih razmišljanja sudionici su došli do sigurnog uvjerenja kako ovaj svijet stoji u Božjoj ruci i kako je Isusu Kristu predana vlast nad svijetom i svim stvorenjem. On je jedina snaga svijeta koja može riješiti sve naše probleme. I sada, poslije ovih ozbiljnih razmišljanja, svaki je sudionik bio postavljen pred temeljno raskrižje života, gdje se morao opredijeliti: ili za Boga, za Isusa Krista, ili za Sotonu. Drugoga izbora nema. Dakle, napraviti temeljni izbor u životu. Koliko mogu vidjeti iz razgovora s pojedinim sudionicima duhovne obnove, kao i iz njihovih ispovijedi, stekao

sam uvjerenje da su mnogi ovo shvatili vrlo ozbiljno i neopozivo, **s dubokim se uvjerenjem opredijelili u životu za Isusa Krista i izabrali ga za svojega Vođu i Učitelja**.

9. Vjerojatno je uz ovo temeljno opredjeljenje trebalo još nešto učiniti?

Svakako. Drugi korak je bio: **odlučno iz svojega života izbaciti sve idole ili krive bogove**, koji su do tada ljudima bili važniji nego pravi Bog. No, svakako je trebalo sudionike poučiti da sami vide i spoznaju koji su to u njihovom životu krivi i lažni bogovi. To može biti neka osoba koja čovjeka zarobljuje, može biti posao, neka stvar ili neka opasna praksa. A može biti utjecaj nekih zlih, demonskih sila. Današnji suvremeni čovjek, potican raznim primamljivim ponudama i reklamama koje mu se nude putem televizije, radija i tiska, sve se više zanima za literaturu s područja okultnoga, tajnovitoga. Zato rado čita horoskope, u želji da nešto sazna o svojoj budućnosti, sklon je gatanju na kavu, karte, dlan, na visak i ostale načine ne bi li i na taj način otkrio nešto od budućih događaja koji će mu se eventualno dogoditi. Mnogi se bave različitim magijskim praksama i čitaju literaturu s toga područja koja ih uvodi u tajnovite radnje crne i bijele magije. Kod nekih je rašireno zazivanje duhova pokojnika, tzv. spiritizam, šire se danas sve više nove sekte koje žele pridobiti što više sljedbenika, zato dijele svoje

knjige i časopise, posebno istočnjačke religije, kao harikrišna, zen-budizam, transcendentalna meditacija, danas moderan new-age, pa razne negativne sekte kao što su sotonske sekte u kojima se umjesto Krista jasno časti Sotona i njemu se prikazuju čak ljudske žrtve i sklapa se s njime savez u krvi. Budući da ljudi sve više dolaze, na ovaj ili onaj način, u doticaj s ovim sotonskim praksama, najčešće padaju u bezvoljnost i besciljnost života. Često imaju crne misli, napast na samoubojstvo, osjećaju u sebi stalan nemir i česte more u snovima, počinju mrziti druge i sebe, hvata ih strah, osjećaju kao da je netko drugi u njima, ne mogu se osloboditi poroka i ne mogu se nikako sabrati u molitvi. I tada, želeći se osloboditi svih tih negativnih posljedica, traže pomoć na sve strane. A najčešće idu k onima koji ih još više uvaljuju u zlo, a to su opet razni vračari, gatari, nadriiscjelitelji, bioenergetičari, radioestezisti i njima slični, koji se jednako bave raznim okultnim, a to, na kraju, znači sotonskim praksama i poslovima. Nažalost, naši ljudi, uglavnom nepoučeni, jer im nitko nije nikada o tome govorio, upadaju u ovo idolopoklonstvo, tj. klanjaju se krivim bogovima. A mi znamo da je prva Božja zapovijed: „**Ja sam Gospodin**..." Prema tome, tko se ovakvim ili sličnim praksama bavi, on i ne znajući upada u područje zlog duha, Sotone, koji od tada ima određeno suvlasništvo u životu dotičnoga čovjeka i muči ga na najrazličitije načine. Sve ovo i još mnogo toga s ovoga okultnog područja moći će biti i često jest velika zapreka da čo-

vjek može nesmetano i s velikim povjerenjem krenuti u životu Isusovim putem. Zato smo na duhovnoj obnovi tražili da se sudionici odlučno odreknu Sotone, svih djela njegovih koje smo sada naveli i svega sjaja njegovog kojim nas on lažno primamljuje i zavodi. Poslije toga se molila **molitva oslobođenja**: da Isus, koji je izvor spasenja za sve ljude, a on je isti onda kad je bio na zemlji i sada, po svojemu božanskome djelovanju, snagom svoje muke i Krvi koju je za nas prolio, spasi i oslobodi svakoga sudionika duhovne obnove od svih negativnih posljedica djelovanja zlog duha. I, doista su se ljudi poslije toga osjetili slobodnima.

10. A što je s osobnim grijesima koje su ljudi u svojemu životu svjesno počinili?

Dakako da je i o tome trebalo govoriti. To je bio sljedeći korak u konkretnom ostvarenju oslobođenja i spasenja sudionika duhovne obnove. Dana je mogućnost da mogu svi, koji to još nisu u životu učinili, napraviti temeljitu ispovijed svojega života, a to znači da ispovijede sve grijehe cijeloga svojega života, bez obzira jesu li ih već ispovjedili, posebno one grijehe koje, možda, nisu imali hrabrosti nikada do sada ispovjediti. Mogu reći da je bilo doista divnih, iskrenih, životnih ispovijedi, poslije kojih su se ljudi osjetili obnovljeni, čisti, novi, pomireni s Bogom i braćom ljudima, sa sigurnošću da od sada mogu započeti čist život, bez opterećenja prošlosti.

11. Ljudi često osjećaju u životu na svojoj psihi razne traume, rane, koje ih podsjećaju na mnogo toga negativnoga što se nekada dogodilo u njihovu životu. I zbog toga znaju trpjeti. Je li se i na tome planu nešto dogodilo?

Dobro ste primijetili. Čovjek i poslije dobre ispovijedi ponekad doživljava u sebi neku nemoć da iskreno i do kraja vjeruje, ima osjećaj razdvojenosti u sebi, osjeća na duši neke rane, ožiljke, a uzroci i korijeni tih stanja često su čovjeku nepoznati i najčešće skriveni u podsvijesti, odakle upravljaju mnogim našim reakcijama i prema ljudima i prema Bogu, a da toga uopće nismo svjesni. Ima mnogo toga što smo naslijedili od svojih predaka, a neke su nam se stvari dogodile u ranom djetinjstvu, čega se više uopće ne sjećamo. Isus je došao spasiti cijeloga čovjeka. Prema tome, mi vjerujemo da nas Gospodin želi izliječiti i osloboditi od svih naših nutarnjih ožiljaka i rana koje u sebi nosimo. Zato smo na kraju duhovne obnove imali jednu vrlo važnu molitvu koja se naziva **Molitva za nutarnje iscjeljenje**. To je ujedno bio i posljednji korak u praktičnoj provedbi našega oslobođenja. Moglo se jasno zamijetiti, po licima sudionika duhovne obnove i po njihovim osobnim svjedočanstvima, da je Gospodin doista bio ne samo prisutan nego i vrlo djelatan u životima svih onih koji su mu u vjeri i povjerenju otvorili svoja srca.

Hvala Vam od srca, monsinjore, za Vaš iscrpan prikaz i analizu duhovne obnove. Vjerujem da će ovaj razgovor s Vama mnoge sudionike podsjetiti na ono što su doživjeli na duhovnoj obnovi, a onima koji su bili spriječeni sudjelovati, pomoći će da i na ovaj način nešto dožive. Hvala Vam što ste se spremno odazvali i što ste se dali Bogu da budete sredstvo u njegovim rukama za obnovu naše župe. Neka vas Gospodin nagradi.

Molitve za duševno i tjelesno ozdravljenje

ZNAK KRIŽA

U ime † Oca † i Sina † i Duha Svetoga. Amen!

OČE NAŠ

Oče naš, koji jesi na nebesima,
sveti se ime tvoje!
Dođi kraljevstvo tvoje!
Budi volja tvoja,
kako na nebu, tako i na zemlji!
Kruh naš svagdanji daj nam danas!
I otpusti nam duge naše,
kako i mi otpuštamo dužnicima našim!
I ne uvedi nas u napast,
nego izbavi nas od zla! Amen!

ZDRAVO MARIJO

Zdravo, Marijo, milosti puna,
Gospodin s tobom,
blagoslovljena ti među ženama
i blagoslovljen Plod utrobe tvoje, Isus!
Sveta Marijo, Majko Božja,
moli za nas grješnike
sada i na času smrti naše! Amen!

SLAVA OCU

Slava Ocu i Sinu i Duhu Svetome!
Kako bijaše na početku
tako i sada i vazda
i u vijeke vjekova! Amen!

APOSTOLSKO VJEROVANJE

Vjerujem u Boga, Oca svemogućega,
stvoritelja neba i zemlje,
i u Isusa Krista, Sina Njegova
jedinoga, Gospodina našega,
koji je začet po Duhu Svetome,
rođen od Marije Djevice,
mučen pod Poncijem Pilatom,
raspet, umro i pokopan,
sašao nad pakao,
treći dan uskrsnuo od mrtvih,
uzašao na nebesa,
sjedi s desnu Boga Oca svemogućega;
odonud će doći suditi žive i mrtve.
Vjerujem u Duha Svetoga,
svetu Crkvu katoličku,
općinstvo svetih,
oproštenje grijeha,
uskrsnuće tijela
i život vječni. Amen!

ANĐEOSKI POZDRAV

Anđeo Gospodnji navijestio Mariji,
i Ona je začela po Duhu Svetome.

Zdravo, Marijo

Evo službenice Gospodnje,
neka mi bude po riječi tvojoj.

Zdravo, Marijo

I Riječ je Tijelom postala,
i prebivala među nama.

Zdravo, Marijo

Moli za nas, sveta Bogorodice,
da dostojni postanemo obećanja Kristovih!

Pomolimo se: Milost svoju, molimo te, Gospodine, ulij u duše naše da mi, koji smo po Anđelovom navještenju spoznali utjelovljenje Krista, Sina tvojega, po muci njegovoj i križu k slavi uskrsnuća privedeni budemo. Po istome Kristu, Gospodinu našemu. Amen.

KRALJICE NEBA

U uskrsno vrijeme, tj. od Velike subote navečer do uoči svetkovine Presvetoga Trojstva, umjesto Anđeo Gospodnji, moli se stojeći:

Kraljice Neba, raduj se; aleluja,
jer koga si bila dostojna nositi; aleluja.

Uskrsnu kako je rekao; aleluja,
moli Boga za nas; aleluja.

Veseli se i raduj, Djevice Marijo; aleluja.
jer uskrsnu Gospodin uistinu; aleluja!

Pomolimo se: Bože, koji si se udostojio razveseliti svijet uskrsnućem svojega Sina, Gospodina našega Isusa Krista, daj, molimo te, da po njegovoj Majci, Djevici Mariji, postignemo radost vječnoga života. Po istome Kristu, Gospodinu našemu. Amen.

LITANIJE PRESVETOME TROJSTVU

Gospodine, smiluj se!
Kriste, smiluj se!
Gospodine, smiluj se!
Kriste, čuj nas!
Kriste, usliši nas!

smiluj nam se!

Oče Nebeski, Bože,
Sine, Otkupitelju svijeta, Bože,
Duše Sveti, Bože,
Sveto Trojstvo, jedan Bože,
Bože jedini u naravi,
Bože u tri Osobe,
Bože, Oče, Sine i Duše Sveti,
Bože Sine, ljubezni Otkupitelju,
Bože Duše Sveti, oživljavajući Tješitelju,
Neizmjerni sveti Bože,
Sveti jaki, sveti neumrli Bože,
Bože, kojega nebesa nad nebesima ne mogu obuhvatiti,

Bože, u kojemu, iz kojega i po kojemu je sve,
Bože, u kojemu živimo i jesmo,
Bože, koji jesi, koji bijaše i koji ćeš po sve vijeke
biti,
Bože, koji otvaraš svoju ruku i obasipaš sve što
živi svojim blagoslovom,

Milostivo budi, *oprosti nam, Presveto Trojstvo!*
Milostivo budi, *usliši nas, Presveto Trojstvo!*

oslobodi nas, Presveto Trojstvo!

Od svakoga zla,
Od svakoga grijeha,
Od oholosti i pretvaranja,
Od neumjerenosti i grješne sklonosti ka
zemaljskim dobrima,
Od nevjere i krivovjerja,
Od lijenosti u tvojoj službi,
Od svake nečistoće u mislima, riječima i djelima,
Po svojoj neizmjernoj svemoći,
Po bogatstvu svoje dobrote i ljubavi,
Po neizmjernome svojemu milosrđu i strpljenju,
Na dan sudnji,

tebe molimo, usliši nas!

Mi grješnici,
Da se tebi, Presveto Trojstvo, jedinome klanjamo,
Da tebi vjerno služimo za života svojega,

tebe molimo, usliši nas!

Da nikada ne obeščastimo tvojega svetoga Imena,
Da svetkujemo tebi posvećene dane s dostojnom pobožnosti,
Da iskazujemo svojim roditeljima i poglavarima štovanje i ljubav,
Da ne naštetimo nijednome čovjeku ni na duši ni na tijelu,
Da nikoga ne varamo ni tuđa dobra ne prisvajamo,
Da očuvamo svoje srce od svake nedopuštene misli i želje,
Da ne okaljamo svojega tijela nijednim grješnim djelom,
Da bližnjega ne osuđujemo i ničim ne naštetimo njegovu dobru,
Da tebe, Trojedini Bože, ljubimo nadasve, a bližnjega kao sami sebe,
Da nikada ne preziremo obilja tvoje dobrote, ljubavi i strpljivosti,
Da se u muci i križu pouzdajemo u tvoju svetu providnost,
Da se uvijek posvećujemo živoj, svetoj i Bogu ugodnoj žrtvi,
Presveto Trojstvo,

Jaganjče Božji, koji oduzimaš grijehe svijeta,
oprosti nam, Gospodine!

Jaganjče Božji, koji oduzimaš grijehe svijeta,
usliši nas, Gospodine!
Jaganjče Božji, koji oduzimaš grijehe svijeta,
smiluj nam se, Gospodine!

Kriste, čuj nas!
Kriste, usliši nas!
Gospodine, smiluj se!
Oče naš ...

Pomolimo se: Svemogući vječni Bože, koji si nama, svojim slugama, udijelio milost da u svjetlu prave vjere veličanstvo Vječnoga Trojstva spoznamo i u tome se veličanstvu Jedinstvu klanjamo, udijeli nam čvrstu vjeru, da i u najtežim nevoljama od staze krjeposti ne odstupimo i da nas ništa od tvoje ljubavi ne odijeli. Po Isusu Kristu, Sinu tvojemu, Gospodinu našemu. Amen.

LITANIJE PRESVETOM IMENU ISUSOVU

Gospodine, smiluj se!
Kriste, smiluj se!
Gospodine, smiluj se!
Isuse, čuj nas!
Isuse, usliši nas!

Oče Nebeski, Bože, smiluj nam se!
Sine, Otkupitelju svijeta, Bože, smiluj nam se!
Duše Sveti, Bože, smiluj nam se!
Sveto Trojstvo, jedan Bože, smiluj nam se!

smiluj nam se!

Isuse, Sine Boga živoga,
Isuse, sjajnosti Očeva,
Isuse, jasnoćo svjetlosti vječne,
Isuse, kralju slave,
Isuse, sunce pravde,
Isuse, Sine Marije Djevice,
Isuse ljubezni,
Isuse divni,
Isuse, Bože jaki,
Isuse, oče budućega vijeka,
Isuse, anđele velikoga savjeta,
Isuse moćni,
Isuse strpljivi,
Isuse poslušni,
Isuse krotka i ponizna Srca,
Isuse, ljubitelju čistoće,
Isuse, ljubitelju naš,
Isuse, Bože mira,
Isuse, začetniče života,
Isuse, uglede krjeposti,
Isuse, revnitelju duša,
Isuse, Bože naš,
Isuse, utočište naše,
Isuse, oče ubogih,
Isuse, blago vjernika,
Isuse, dobri pastiru,
Isuse, svjetlo istinito,

Isuse, mudrosti vječna,
Isuse, dobroto beskrajna,
Isuse, pute i živote naš,
Isuse, radosti anđela,
Isuse, kralju patrijarha,
Isuse, učitelju apostola,
Isuse, naučitelju evanđelista,
Isuse, jakosti mučenika,
Isuse, svjetlo priznavalaca,
Isuse, čistoćo djevica,
Isuse, kruno svih svetih,

Milostiv budi, *oprosti nam, Isuse!*
Milostiv budi, *usliši nas, Isuse!*

oslobodi nas, Isuse!

Od svakoga zla,
Od svakoga grijeha,
Od srdžbe svoje,
Od zasjeda vražjih,
Od duha bludnosti,
Od smrti vječne,
Od nemara za nadahnuća tvoja,
Po otajstvu svetoga utjelovljenja svojega,
Po rođenju svojemu,
Po djetinjstvu svojemu,
Po božanskome životu svojemu

oslobodi nas, Isuse!

Po naporima svojim,
Po smrtnoj borbi i muci svojoj,
Po križu i zapuštenosti svojoj,
Po smrtnoj stisci svojoj,
Po smrti i ukopu svojemu,
Po uskrsnuću svojemu,
Po uzašašću svojemu,
Po ustanovljenju Presvetoga Oltarskoga
Sakramenta,
Po radostima svojim,
Po slavi svojoj,

Jaganjče Božji, koji oduzimaš grijehe svijeta,
oprosti nam, Isuse!
Jaganjče Božji, koji oduzimaš grijehe svijeta,
usliši nas, Isuse!
Jaganjče Božji, koji oduzimaš grijehe svijeta,
smiluj nam se, Isuse!

Isuse, čuj nas!
Isuse, usliši nas!

Pomolimo se: Gospodine Isuse Kriste, koji si kazao: "Ištite i primit ćete, tražite i naći ćete, kucajte i otvorit će vam se", daj nam, molimo te, božansku svoju ljubav, da te svim srcem, ustima i djelom ljubimo i nikada te hvaliti ne prestanemo.

Daj nam, Gospodine, da se tvojega svetoga Imena bojimo i ujedno ga uvijek ljubimo, jer nikada ne prestaješ ravnati one koje u svojoj ljubavi utvrđuješ. Koji živiš i kraljuješ u vijeke vjekova. Amen.

KRUNICA SRCU ISUSOVU
(Zlatna krunica)

(Moli se na Gospinu krunicu.)

Poslije znaka križa moli se:
Slatko Srce mojega Isusa,
daj da te ljubim sve to više!

Na veća zrnca (umjesto Oče naš...) moli se:
Vječni Oče, prikazujem ti predgraocjenu Krv Isusa Krista kao zadovoljštinu za svoje grijehe, na pomoć dušama u čistilištu i za potrebe svete Crkve!

Na mala zrnca (umjesto Zdravo, Marijo...) moli se:
Isuse, blaga i ponizna Srca,
učini srce moje po Srcu svojemu!

Umjesto Slava Ocu..., moli se:
Slatko Srce Marijino,
budi moje spasenje!

Na kraju se moli:
Oče naš...Zdravo, Marijo...Slava Ocu...

LITANIJE SRCU ISUSOVU

Gospodine, smiluj se!
Kriste, smiluj se!
Gospodine, smiluj se!
Kriste, čuj nas!
Kriste, usliši nas!

smiluj nam se!

Oče Nebeski, Bože,
Sine, Otkupitelju svijeta Bože,
Duše Sveti, Bože,
Sveto Trojstvo, jedan Bože,
Srce Isusa, Sina Oca vječnoga,
Srce Isusovo, u krilu Djevice Majke od Duha Svetoga sazdano,
Srce Isusovo, s Riječju Božjom bitno sjedinjeno,
Srce Isusovo, veličanstva beskrajnoga,
Srce Isusovo, hrame Božji sveti,
Srce Isusovo, šatore Višnjega,
Srce Isusovo, kućo Božja i vrata nebeska,
Srce Isusovo, žarko ognjište ljubavi,
Srce Isusovo, pravde i ljubavi posudo,
Srce Isusovo, dobrote i ljubavi puno,
Srce Isusovo, krjeposti sviju bezdno,
Srce Isusovo, svake hvale predostojno,
Srce Isusovo, kralju i središte svih srdaca,
Srce Isusovo, u kojemu je svo blago mudrosti i znanja,

Srce Isusovo, u kojemu prebiva sva punina
božanstva,
Srce Isusovo, koje je Ocu vrlo omiljeno,
Srce Isusovo, od čije punine svi mi primismo,
Srce Isusovo, željo brjegova vječnih,
Srce Isusovo, strpljivo i mnogoga milosrđa,
Srce Isusovo, bogato za sve koji zazivaju tebe,
Srce Isusovo, izvore života i svetosti,
Srce Isusovo, pomirilište grijeha naših,
Srce Isusovo, nasićeno pogrdama,
Srce Isusovo, satrveno zbog opačina naših,
Srce Isusovo, do smrti poslušno,
Srce Isusovo, kopljem probodeno,
Srce Isusovo, izvore sve utjehe,
Srce Isusovo, živote i uskrsnuće naše,
Srce Isusovo, žrtvo za grijehe,
Srce Isusovo, spasenje onima koji se u tebe ufaju,
Srce Isusovo, ufanje onima koji u tebi umiru,
Srce Isusovo, milino svih svetih,

Jaganjče Božji, koji oduzimaš grijehe svijeta,
oprosti nam, Gospodine!
Jaganjče Božji, koji oduzimaš grijehe svijeta,
usliši nas, Gospodine.
Jaganjče Božji, koji oduzimaš grijehe svijeta,
smiluj nam se, Gospodine!

Isuse, blaga i ponizna Srca,
učini srce moje po Srcu svojemu!

Pomolimo se! Svemogući vječni Bože, pogledaj na Srce preljubljenoga Sina svojega i na hvale i zadovoljštine koje u ime grješnika tebi prikazuje; i njima, koji milosrđe tvoje mole, ti oproštenje udijeli umilostivljen, u ime istoga Sina svojega Isusa Krista, koji s tobom živi i kraljuje u vijeke vjekova! Amen!

KRUNICA BOŽANSKOME MILOSRĐU

(Moli se na Gospinu krunicu.)

Na prva tri zrnca:
Oče naš Zdravo, Marijo Vjerovanje

Na veća zrnca:
Vječni Oče, prikazujemo ti Tijelo i Krv, Dušu i Božanstvo tvojega preljubljenoga Sina, Gospodina našega Isusa Krista, kao zadovoljštinu za svoje grijehe i grijehe cijeloga svijeta!

Na mala zrnca:
Po pregorkoj muci Isusovoj,
smiluj se nama i cijelome svijetu!

Na kraju, poslije 5 desetica, doda se 3 puta:

Sveti Bože, sveti jaki Bože, sveti besmrtni Bože,
smiluj se nama i cijelome svijetu!

ZAZIVI BOŽANSKOME MILOSRĐU

uzdamo se u te!

Božansko milosrđe, ti neshvatljiva tajno
Presvetoga Trojstva,
Božansko milosrđe, ti izrazu njegove najveće
moći,
Božansko milosrđe, koje si se objavilo u stvaranju
nebeskih duhova,
Božansko milosrđe, koje si nas iz ništavila pozvalo
u život,
Božansko milosrđe, koje obuhvaćaš cijeli svijet,
Božansko milosrđe, koje nam daruješ besmrtan
život,
Božansko milosrđe, koje nas zaštićuješ od
zasluženih kazna,
Božansko milosrđe, koje nas oslobađaš od bijede
grijeha,
Božansko milosrđe, koje nam u Riječi što je Tijelo
postala daruješ opravdanje,
Božansko milosrđe, koje se na nas izlijevaš iz
Rana Kristovih,
Božansko milosrđe, koje nam izvireš iz Presvetoga
Srca,
Božansko milosrđe, koje si nam dalo presvetu
Djevicu za Majku milosrđa,
Božansko milosrđe, vidljivo u ustanovljenju Crkve
koja obuhvaća cijeli svijet,

uzdamo se u te!

Božansko milosrđe, vidljivo u ustanovljenju i dijeljenju svetih sakramenata,

Božansko milosrđe, neograničeno u sakramentu Krštenja i Pokore,

Božansko milosrđe, neizmjerno u sakramentu Oltara i Svećeništva,

Božansko milosrđe, koje si nas pozvalo k svetoj vjeri,

Božansko milosrđe, u obraćenju grješnika,

Božansko milosrđe, koje usavršuješ svete,

Božansko milosrđe, vrelo bolesnicima i patnicima,

Božansko milosrđe, utjeho i blago svih onih koji su skršena srca,

Božansko milosrđe, ufanje onih koji očajavaju,

Božansko milosrđe, koje uvijek i svugdje pratiš sve ljude,

Božansko milosrđe, koje nas ispunjaš milostima,

Božansko milosrđe, mire umirućih,

Božansko milosrđe, koje nas čuvaš od paklenoga ognja,

Božansko milosrđe, koje olakšavaš patnje dušama u čistilištu,

Božansko milosrđe, ti slasti i neizmjerna radosti svih svetih,

Božansko milosrđe, beskrajno u svim tajnama vjere,

Božansko milosrđe, neiscrpivi izvore čudesa,

Bog je milosrdan i pun samilosti,
spor na srdžbu i pun dobrote.
Zato ću dovijeka klicati milosrđu Božanskome.

Pomolimo se: O Bože, čijemu milosrđu nema kraja, čija je samilost neiscrpiva, pogledaj milostivo na nas, umnoži u nama djelo svojega milosrđa da ne očajavamo ni u najvećim iskušenjima, nego da se uvijek u sve većem pouzdanju predajemo Tvojoj svetoj volji, ljubavi i milosrđu! Po Gospodinu našemu Isusu Kristu, Kralju milosrđa, koji nam s tobom i s Duhom Svetim iskazuje milosrđe u sve vijeke vjekova! Amen!

KRUNICA KRVI KRISTOVE

(Moli se na krunicu Krvi Kristove.)

Na početku se moli:
Bože, u pomoć mi priteci!
Gospodine, pohiti da mi pomogneš!
Slava Ocu...

Poslije najave otajstva čita se tekst iz Svetoga pisma. Razmišljajući o najavljenom otajstvu, moli se

5 puta Oče naš... i 1put Slava Ocu..., samo poslije sedmog otajstva 3 puta Oče naš i 1 put Slava Ocu.

Na kraju svakog otajstva, poslije Slava Ocu..., moli se molitva:
Tebe, dakle, molimo, pomozi službenicima svojim,
koje si otkupio svojom dragocjenom Krvlju!

1. **Gospodin proljeva krv kod obrezanja.**
"Kada se navršilo osam dana da bude obrezan, nadjenuše mu ime Isus."(Lk 2, 21)

2. **Gospodin prolijeva krv u smrtnoj borbi u Getsemanskom vrtu.**
"I bijaše znoj njegov kao kaplje krvi koje su padale na zemlju." (Lk 22,44)

3. **Gospodin Prolijeva krv kod bičevanja.**
"Tada im pusti Barabu, a Isusa, izbičevana, predade da se razapne." (Mt 27,26)

4. **Gospodin prolijeva krv kod krunjenja trnovom krunom.**
"Spletoše zatim vijenac od trnja i staviše mu na glavu, a tako i trsku u desnicu. Prigibajući pred njim koljena, izrugivali su ga: 'Zdravo, kralju židovski!' " (Mt 27,29)

5. **Gospodin prolijeva krv na križnome putu.**
"I, noseći svoj križ, uziđe on na mjesto zvano Lubanjsko, hebrejski Golgota." (Iv 19,17)

6. **Gospodin prolijeva krv kod razapinjanja.**
"I kada dođoše na mjesto zvano Lubanja, ondje razapeše njega i te zločince, jednoga s desna, drugoga s lijeva. A Isus je govorio: "Oče, oprosti im, jer ne znaju što čine!" (Lk 23,33-34)

7. **Gospodin prolijeva krv i vodu kod probijanja boka.**
"Kada dođoše do Isusa i vidješe da je već umro, ne prebiše mu golijeni, nego mu jedan od vojnika kopljem probode bok i odmah poteče krv i voda." (Iv 19,33-34)

Na kraju se mole
Litanije Krvi Kristovoj.

KRUNICA POBJEDE

(Moli se na Gospinu krunicu.)

Oče naš..., Zdravo, Marijo..., Vjerujem...

Na veća zrnca moli se:
"Ali oni ga pobijediše krvlju Jaganjčevom i riječju svojega svjedočanstva."*(Otk 12,11)*

Na mala zrnca moli se:
Krvi Kristova, pobjednice zlih duhova, spasi nas!

Na kraju se moli:
Vječni Oče, prikazujemo ti predragocjenu Krv Isusa Krista kao zadovoljštinu za svoje grijehe, na utjehu duša u čistilištu i za potrebe svete Crkve. Amen. *(1 put)*

Hvaljen i slavljen uvijek bio Isus,
koji nas je otkupio svojom predragocjenom Krvlju! *(3 puta)*

LITANIJE PREDRAGOCJENOJ KRVI ISUSOVOJ

Gospodine, smiluj se!
Kriste, smiluj se!
Gospodine, smiluj se!
Kriste, čuj nas!
Kriste, usliši nas!

smiluj nam se.

Oče Nebeski, Bože,
Sine, Otkupitelju svijeta, Bože,
Duše Sveti, Bože,
Sveto Trojstvo, jedan Bože,

spasi nas!

Krvi Krista, jedinorođenoga Sina vječnoga Oca,
Krvi Krista, utjelovljenje Riječi Božje,
Krvi Kristova, Novoga i Vječnoga saveza,
Krvi Kristova, u smrtnoj borbi na zemlju potekla,
Krvi Kristova, koja si kod bičevanja izvirala,
Krvi Kristova, ispod trnove krune prokapala,
Krvi Kristova, na križu prolivena,
Krvi Kristova, cijeno našega spasenja,
Krvi Kristova, bez koje nema oproštenja,

Krvi Kristova, u Euharistiji okrjepo i čišćenje duša,
Krvi Kristova, rijeko milosrđa,
Krvi Kristova, pobjednice zlih duhova,
Krvi Kristova, snago mučenika,
Krvi Kristova, jakosti priznavalaca,
Krvi Kristova, koja rađaš djevice,
Krvi Kristova, čvrstoćo onih koji su u pogibli,
Krvi Kristova, okrjepo umornih,
Krvi Kristova, u plaču utjeho,
Krvi Kristova, nado pokornika,
Krvi Kristova, utjeho umirućih,
Krvi Kristova, mire i milino srdaca,
Krvi Kristova, jamstvo vječnoga života,
Krvi Kristova, koja izbavljaš duše iz čistilišta,
Krvi Kristova, svake slave i časti predostojna,

Jaganjče Božji, koji oduzimaš grijehe svijeta,
oprosti nam, Gospodine!
Jaganjče Božji, koji oduzimaš grijehe svijeta,
usliši nas, Gospodine!
Jaganjče Božji, koji oduzimaš grijehe svijeta,
smiluj nam se!

Otkupio si nas, Gospodine, Krvlju svojom,
i postadosmo kraljevstvo Boga našega.

Pomolimo se: Svemogući vječni Bože, ti si jedinorođenoga svojega Sina postavio za Otkupitelja svijeta i htio da te njegova Krv ublaži: podaj, molimo, da cijenu naše-

ga spasenja tako štujemo, a njezina nas snaga tako brani od zla ovoga života na zemlji, da vječni plod svete Krvi uživamo na Nebu. Po istome Kristu, Gospodinu našemu. Amen.

KRUNICA SVETIM RANAMA ISUSOVIM

(Moli se na Gospinu krunicu.)

Uvodna molitva:
O Isuse, Božanski Spasitelju, budi nam milostiv,
nama i cijelome svijetu! Amen!
Sveti Bože, jaki Bože, besmrtni Bože,
smiluj se nama i cijelome svijetu! Amen!
Milost, milosrđe, moj Isuse,
u sadašnjim pogibeljima;
pokrij nas svojom dragocjenom Krvlju! Amen!
Vječni Oče! Udijeli nam milosrđe po Krvi Isusa Krista, svojega preljubljenoga Sina; udijeli nam milosrđe, mi te zaklinjemo! Amen! Amen! Amen!

Na mala zrnca moli se:
Moj Isuse, oprosti i smiluj se,
po zaslugama svojih svetih Rana!

Na veća zrnca moli se:
Vječni Oče, prikazujem ti Rane našega Gospodina Isusa Krista, da se izliječe rane naših duša!

Na kraju krunice ta se posljednja molitva ponavlja tri puta.

HIMAN DUHU SVETOME

O dođi, Stvorče, Duše Svet,
pohodi duše vjernika,
poteci višnjom milosti
u grudi što 'no stvori ih.

Ti nazivaš se Tješitelj,
blagodat Boga svevišnjeg,
studenac živi, ljubav, plam
i pomazanje duhovno.

Darova sedam razdaješ,
ti prste desne Očeve,
od vječnog Oca obećan,
ti puniš usta besjedom.

Zapali svjetlo u srcu,
zadahni dušu ljubavlju,
u nemoćima tjelesnim
potkrjepljuj nas bez prestanka.

Dušmana od nas otjeraj
i postojani mir nam daj,
ispred nas idi, vodi nas
da svakog zla se klonimo.

Daj Oca da upoznamo
i Krista, Sina njegova,
i u te, Duha njihova,
da vjerujemo sveudilj.

Sva slava Ocu vječnomu
i uskrslomu Sinu mu
sa Tješiteljem Presvetim,
nek bude sad i uvijeke. Amen.

KRUNICA DUHU SVETOME

(Moli se na Gospinu krunicu.)

Vjerovanje...
Oče naš...

Na tri se mala zrnca, iza Zdravo, Marijo..., dodaje:

1) koji neka nam po Duhu Svetome umnoži vjeru!
2) koji neka nam po Duhu Svetome učvrsti ufanje!
3) koji neka nam po Duhu Svetome usavrši ljubav!

Slava Ocu...
O moj Isuse, oprosti nam...

Na veća zrnca:
Oče naš...

Na 10 malih zrnaca:
Zdravo Marijo...

Poslije riječi „Isus“ dodaju se otajstva krunice:
1. koji neka osposobi naše srce primiti puninu milosti Duha Svetoga!
2. koji neka nam izmoli Duha Svetoga i umnoži i ojača u nama tri bogoslovne krjeposti!

3. koji neka nas po Duhu Svetome jača, prosvjetljuje, upravlja, vlada nad nama, vodi nas i posvećuje!
4. koji neka užeže naše srce ljubavlju Duha Svetoga i napuni dubokom poniznosti, odanosti, predanjem, jakosti i svetosti!
5. koji neka nam izmoli sedam darova i dvanaest plodova Duha Svetoga i neka nam udijeli sva dobra i odvrati od nas svako zlo!

Na kraju se moli:

Duše Sveti, dođi u moje srce i svojom moći privuci me k sebi. Daj mi Svoju ljubav i Svoj strah. Čuvaj me, Gospodine Kriste, od svake zle misli. Opij me Svojom ljubavlju, Sveti moj Oče i mili moj Gospodine; pomozi mi u svakome mojemu radu. Amen

LITANIJE DUHU SVETOME

Gospodine, smiluj se!
Kriste, smiluj se!
Gospodine, smiluj se!
Kriste, čuj nas!
Kriste, usliši nas!

smiluj nam se!

Oče Nebeski, Bože,
Sine, Otkupitelju svijeta, Bože,
Duše Sveti, Bože,

Sveto Trojstvo, jedan Bože,
smiluj nam se!
Duše Sveti, koji izlaziš od Oca i Sina,
Duše Sveti, po čijemu su nadahnuću govorili proroci,
Duše Sveti, koji svjedočiš za Isusa Krista,
Duše Sveti, naš Božanski Učitelju,
Duše Sveti, po kojemu je Djevica Marija začela Božjega Sina,
Duše Sveti, koji stanuješ u nama,
Duše mudrosti i razuma,
Duše savjeta i jakosti,
Duše znanja i pobožnosti,
Duše Božjega straha,
Duše milosti i milosrđa,
Duše jakosti, ustrajnosti i umjerenosti,
Duše vjere, ufanja, ljubavi i mira,
Duše poniznosti i čistoće,
Duše dobrote i duhovne miline,
Duše svih milosti,
Duše Sveti, koji proničeš Božje tajne,
Duše Sveti, koji nas pomažeš u molitvi,
Duše Sveti, po kojemu smo se duhovno preporodili,
Duše Sveti, koji nam srca napunjaš božanskom ljubavlju,
Duše Sveti, čijom milošću postajemo Božja djeca,
Duše Sveti, koji si poput gorućih jezika sišao nad apostole,

Milostiv budi, *oprosti nam, Gospodine!*
Milostiv budi, *usliši nas, Gospodine!*

oslobodi nas, Gospodine!

Od svakoga zla,
Od svakoga grijeha,
Od napasti i đavolskih zasjeda,
Od preuzetnosti i zdvojnosti,
Od poricanja objavljenih istina,
Od grješne okorjelosti i bezbožnosti,
Od svake ljage duše i tijela,
Od duha bludnosti,
Po tvojemu izlaženju od Oca i Sina,
Po divnom djelovanju tvoje milosti,
Po Bezgrješnom Začeću Djevice Marije,
Po Otajstvenom Začeću Isusa Krista,
Po tvojemu silasku na Isusa u Jordanu,
Po tvojemu silasku nad apostole,
Na veliki dan Božjega suda,

tebe molimo, usliši nas!

Mi grješnici,
Da po tebi sveto živimo,
Da vazda budemo tvoj sveti hram,
Da po tebi ne popuštamo grješnim željama,
Da po tebi Bogu živimo,
Da vazda čuvamo i širimo Kristov mir i ljubav,

Da bježimo od zabluda i grijeha,
Da se uvijek podlažemo Božjoj istini,
Da obnoviš u nama pravednost i poštenje,
Da nas obogatiš božanskom istinom i milošću,

Jaganjče Božji, koji oduzimaš grijehe svijeta,
oprosti nam, Gospodine!
Jaganjče Božji, koji oduzimaš grijehe svijeta,
usliši nas, Gospodine!
Jaganjče Božji, koji oduzimaš grijehe svijeta,
smiluj nam se, Gospodine!

Pomolimo se. Molimo te, Gospodine, da tvoj Božanski Duh po svojemu beskrajnome milosrđu očisti naša srca i od svih nas zala oslobodi. Po Kristu, Gospodinu našemu. Amen.

MOLITVA DUHU SVETOME

Duše Sveti, udijeli nam:
dar mudrosti, da se naučimo cijeniti nebeska dobra više od svega bogatstva ovoga svijeta;
dar razuma, da budemo prosvijetljeni istinom;
dar savjeta, da uvijek odaberemo ono što je više na Božju slavu i spas bližnjega;
dar jakosti, da hrabro ustrajemo u tvojoj službi;
dar znanja, da dobro upoznamo put koji vodi u Nebo;
dar pobožnosti, da sve činimo iz ljubavi, na Tvoju čast i slavu;
dar Božjega straha, da se klonimo grijeha kao uvrjede tvoje svetosti. Amen.

Duše Sveti, izvore svetosti, božanske ljubavi i istine, klanjamo ti se i zahvaljujemo na svim milosnim darovima kojima nas obasipaš! Prosvijetli nam razum, ojačaj nam volju, očisti nam srca, upravljaj svim našim koracima i daj da se vazda spremno odazovemo tvojim nadahnućima. Oprosti nam mlakosti u tvojoj službi i ne dopusti da se ikada oglušimo pozivu tvoje milosti. Tvojom pomoću odlučujemo spremno slijediti sva tvoja nadahnuća, da tako mognemo uživati plodove tvojih darova u našim dušama. Amen.

KRUNICA BLAŽENE DJEVICE MARIJE

Najprije se prekrižiti i izmoliti:

Isuse, ovo je tebi za ljubav, za obraćenje grješnika i kao naknada za uvrjede koje se nanose svetome i bezgrješnome Srcu Marijinu.

Zatim se izmoli Apostolsko vjerovanje (držeći križić krunice):

Vjerujem u Boga, Oca svemogućega, Stvoritelja neba i zemlje. I u Isusa Krista, Sina njegova jedinorođenoga, Gospodina našega, koji je začet po Duhu Svetome, rođen od Marije Djevice; mučen pod Poncijem Pilatom, raspet, umro i pokopan; sašao nad pakao; treći dan uskrsnuo od mrtvih; uzišao na Nebesa, sjedi o desnu Boga Oca svemogućega; odonud će doći suditi žive i mrtve. Vjerujem u Duha Svetoga, svetu Crkvu katoličku, općinstvo svetih, oproštenje grijeha, uskrsnuće tijela i život vječni. Amen.

Na veća zrnca molise:

Oče naš...

Na tri mala zrnca moli se:

Zdravo Marijo...

Iza riječi "Isus" dodaje se:

1. koji neka nam umnoži vjeru
2. koji neka nam učvrsti ufanje
3. koji neka nam usavrši ljubav

Na sljedeće veće zrnce, poslije svake desetice, moli se:

Slava Ocu...

Poslije Slava Ocu... moli se:

O moj Isuse, oprosti nam naše grijehe, očuvaj nas od paklenoga ognja i dovedi u raj sve duše, osobito one kojima je najpotrerbnije tvoje milosrđe.

Slijedi 5 desetica, a svaka desetica sadrži:

1 Oče naš... i 10 Zdravo, Marijo...

Kod svake Zdravo, Marijo... dodaj iza riječi „Isus" ono otajstvo koje pripada toj desetici:

Radosna krunica

(Moli se ponedjeljkom i subotom.)

Otajstva:

1. kojega si, Djevice, po Duhu Svetome začela.
2. kojega si, Djevice, Elizabeti u pohode nosila.
3. kojega si, Djevice, rodila.

4. kojega si, Djevice, u hramu prikazala.
5. kojega si, Djevice, u hramu našla.

Svjetlosna krunica

(Moli se četvrtkom.)

Otajstva:

1. koji je na rijeci Jordanu kršten bio.
2. koji nam se na svadbi u Kani objavio.
3. koji nam je kraljevstvo Božje navijestio i na obraćenje nas pozvao.
4. koji se na gori Taboru preobrazio i svoju nam slavu objavio.
5. koji nam se u otajstvu Euharistije darovao.

Žalosna krunica

(Moli se utorkom i petkom.)

Otajstva:

1. koji se za nas krvavim znojem znojio.
2. koji je za nas bičevan bio.
3. koji je za nas trnjem okrunjen bio.
4. koji je za nas teški križ nosio.
5. koji je za nas raspet bio.

Slavna krunica

(Moli se srijedom i nedjeljom.)

Otajstva:

1. koji je od mrtvih uskrsnuo.
2. koji je na Nebo uzišao.

3. koji je Duha Svetoga poslao.
4. koji je tebe, Djevice, na Nebo uznio.
5. koji je tebe, Djevice, na Nebu okrunio.

II. OBLIK

Krunica se može moliti i na ovaj način:
U ime Oca...

Bože, u pomoć mi priteci.
Gospodine, pohiti da mi pomogneš.
Slava Ocu...

Radosna otajstva

1. U prvom otajstvu radosnome razmišljat ćemo kako je arkanđeo Gabrijel navijestio Blaženoj Djevici Mariji da će začeti i roditi Sina Božjega po Duhu Svetome.
1 Oče naš... 10 Zdravo, Marijo... i 1 Slava Ocu...

2. U drugom otajstvu radosnome razmišljat ćemo kako je Blažena Djevica Marija pohodila svoju rodicu svetu Elizabetu, i ostala s njom tri mjeseca.
1 Oče naš... 10 Zdravo, Marijo... i 1 Slava Ocu...

3. U trećem otajstvu radosnome razmišljat ćemo kako je Blažena Djevica Marija rodila Gospodina našega, Isusa Krista, u špilji u Betlehemu i postavila ga u jasle.
1 Oče naš... 10 Zdravo, Marijo... i 1 Slava Ocu...

4. U četvrtom otajstvu radosnome razmišljat ćemo kako je Blažena Djevica Marija četrdeseti dan poslije

porođaja prikazala Ocu nebeskome svojega Sina u hramu i kako ga je starac Šimun primio na ruke.

1 Oče naš...10 Zdravo, Marijo... i 1 Slava Ocu...

5. U petom otajstvu radosnome razmišljat ćemo kako je Blažena Djevica Marija našla svojega Sina treći dan u hramu kako razgovara s učiteljima, a bilo mu je tada 12 godina.

1 Oče naš... 10 Zdravo, Marijo... i 1 Slava Ocu...

Svjetlosna otajstva

1. U prvom otajstvu svjetla razmišljat ćemo kako je na Gospodina našega Isusa Krista na krštenju na Jordanu sišao Duh Sveti, a Otac ga je proglasio svojim ljubljenim Sinom.

1 Oče naš...10 Zdravo, Marijo... i 1 Slava Ocu...

2. U drugom otajstvu svjetla razmatrat ćemo kako je Gospodin naš Isus Krist u Kani Galilejskoj Marijinim posredovanjem pretvorio vodu u vino i pobudio vjeru učenika.

1 Oče naš...10 Zdravo, Marijo... i 1 Slava Ocu...

3. U trećem otajstvu svjetla razmatrat ćemo kako je Gospodin naš Isus Krist navijestio kraljevstvo Božje i pozvao na obraćenje za oproštenje grijeha.

1 Oče naš...10 Zdravo, Marijo... i 1 Slava Ocu...

4. U četvrtom otajstvu svjetla razmatrat ćemo kako se Gospodin naš Isus Krist pred učenicima na gori Ta-

boru preobrazio, a Otac ih pozvao da ga slušaju.
1 Oče naš...10 Zdravo, Marijo... i 1 Slava Ocu...

5. U petom otajstvu svjetla razmatrat ćemo kako je Gospodin naš Isus Krist ustanovio Euharistiju u kojoj nas hrani Svojim Tijelom i Krvlju pod prilikama kruha i vina.
1 Oče naš...10 Zdravo, Marijo... i 1 Slava Ocu...

Žalosna otajstva

1. U prvom otajstvu žalosnome razmišljat ćemo kako se Gospodin naš Isus Krist molio svojemu Nebeskome Ocu i znojio se krvavim znojem u Maslinskome vrtu.
1 Oče naš...10 Zdravo, Marijo... i 1 Slava Ocu...

2. U drugom otajstvu žalosnome razmišljat ćemo kako je Gospodin naš Isus Krist bio privezan uz kameniti stup i nemilo bičevan u dvoru Pilatovu.
1 Oče naš...10 Zdravo, Marijo... i 1 Slava Ocu...

3. U trećem otajstvu žalosnome razmišljat ćemo kako je Gospodin naš Isus Krist bio okrunjen trnovom krunom.
1 Oče naš... 10 Zdravo, Marijo... i 1 Slava Ocu...

4. U četvrtom otajstvu žalosnome razmišljat ćemo kakao je Gospodin naš Isus Krist bio osuđen na smrt, pa put gore Kalvarije nosio na svojim ramenima preteški križ.
1 Oče naš...10 Zdravo, Marijo... i 1 Slava Ocu...

5. U petom otajstvu žalosnome razmišljat ćemo kako je Gospodin naš Isus Krist bio raspet na tvrdome križu između dva razbojnika, a gledala ga njegova žalosna Majka Marija.

1 Oče naš... 10 Zdrav Marijo... i 1 Slava Ocu...

Slavna otajstva

1. U prvom otajstvu slavnome razmišljat ćemo kako je Gospodin naš Isus Krist treći dan poslije svoje muke i smrti slavno uskrsnuo od mrtvih, da više nikada ne umre.

1 Oče naš... 10 Zdravo, Marijo... i 1 Slava Ocu...

2. U drugom otajstvu slavnome razmišljat ćemo kako je Gospodin naš Isus Krist četrdeset dana poslije svojega uskrsnuća uzišao na Nebo i sjedi s desnu Nebeskoga Oca.

1 Oče naš...10 Zdravo, Marijo... i 1 Slava Ocu...

3. U trećem otajstvu slavnome razmišljat ćemo kako je Gospodin naš Isus Krist poslao Duha Svetoga nad apostole u prilici ognjenih jezika.

1 Oče naš...10 Zdravo, Marijo... i 1 Slava Ocu...

4. U četvrtom otajstvu slavnome razmišljat ćemo kako je Blažena Djevica Marija preminula s ovoga svijeta, te kako je dušom i tijelom bila uznesena na Nebo.

1 Oče naš...10 Zdravo, Marijo... i 1 Slava Ocu...

5. U petom otajstvu slavnome razmišljat ćemo kako je Blaženu Djevicu Mariju okrunilo Presveto Trojstvo

za Kraljicu Neba i Zemlje, i razmišljat ćemo rajsko uživanje svih Svetih.

1 Oče naš...10 Zdravo, Marijo... i 1 Slava Ocu...

Na kraju se moli:

Zdravo, Kraljice, Majko milosrđa, živote, slasti i ufanje naše, zdravo! Tebi vapijemo, prognani sinovi Evini; tebi uzdišemo tugujući i plačući u ovoj suznoj dolini. Svrni, dakle, Zagovornice naša, one svoje milostive oči na nas te nam poslije ovoga progona pokaži Isusa, Blagoslovljeni Plod utrobe tvoje, Isus!

Moli za nas, Kraljice Svete krunice,
da dostojni postanemo obećanja Kristovih!

Pomolimo se: Dopusti nama, slugama svojim, molimo te, Gospodine Bože, da se neprestano radujemo duševnom i tjelesnom zdravlju i da se slavnim zagovorom Blažene Marije, vazda Djevice, izbavimo od sadašnje žalosti i naužijemo vječne radosti. Po Kristu, Gospodinu našemu. Amen.

LITANIJE BLAŽENOJ DJEVICI MARIJI, MAJCI BOŽJOJ

(Litanije Lauretanske)

Gospodine, smiluj se!
Kriste, smiluj se!
Gospodine, smiluj se!

Kriste, čuj nas!
Kriste, usliši nas!

smiluj nam se!

Oče Nebeski, Bože,
Sine, Otkupitelju svijeta, Bože,
Duše Sveti, Bože,
Sveto Trojstvo, jedan Bože,

moli za nas!

Sveta Marijo,
Sveta Bogorodice,
Sveta Djevo Djevica,
Majko Kristova,
Majko Crkve,
Majko Božje milost,
Majko prebistra,
Majko prečista,
Majko neoskvrnjena,
Majko nepovrijeđena,
Majko ljubezna,
Majko divna,
Majko dobroga savjeta,
Majko Stvoriteljeva,
Majko Spasiteljeva,
Djevice premudra,
Djevice časna,
Djevice hvale dostojna,
Djevice moćna,
Djevice milostiva,

moli za nas!

Djevice vjerna,
Ogledalo pravde,
Prijestolje mudrosti,
Uzroče naše radosti,
Posudo duhovna,
Posudo poštovana,
Posudo uzorne pobožnosti,
Ružo otajstvena,
Tornju Davidov,
Tornju bjelokosni,
Kućo zlatna,
Škrinjo zavjetna,
Vrata nebeska,
Zvijezdo jutarnja,
Zdravlje bolesnih,
Utočište grješnika,
Utjeho žalosnih,
Pomoćnice kršćana,
Kraljice anđela,
Kraljice patrijarha,
Kraljice proroka,
Kraljice apostola,
Kraljice mučenika,
Kraljice priznavalaca,
Kraljice djevica,
Kraljice svih Svetih,
Kraljice bez grijeha Istočnoga začeta,

Kraljice na Nebo uznesena,
Kraljice Svete krunice,
Kraljice obitelji,
Kraljice Hrvata,
Kraljice mira,

Jaganjče Božji, koji oduzimaš grijehe svijeta,
oprosti nam, Gospodine!
Jaganjče Božji, koji oduzimaš grijehe svijeta,
usliši nas, Gospodine!
Jaganjče Božji, koji oduzimaš grijehe svijeta,
smiluj nam se!

Moli za nas, sveta Bogorodice,
da dostojni postanemo obećanja Kristovih!

Pomolimo se: Dopusti nama, slugama svojim, molimo te, Gospodine Bože, da se neprestano radujemo duševnom i tjelesnom zdravlju i da se slavnim zagovorom Blažene Marije, vazda Djevice, izbavimo od sadašnje žalosti i naužujemo vječne radosti. Po Kristu, Gospodinu našemu. Amen.

ZDRAVO, ZVIJEZDO MORA!

Zdravo, Zvijezdo mora,
Majko Božja nježna,
Vazda djevičanska,
Dveri rajske, zdravo!

Ti, što začu pozdrav
S usta Gabrijela,
Mirom nas ukrijepi,
Mijenjaj ime Evi!

S krivca lance skini,
Slijepu daj da vidi,
Tjeraj naše jade,
Sve isprosi dare!

Majkom se pokaži,
Molbe nam prikaži
Onom rad' nas što je
Post'o Dijete tvoje.

Djevo osobita,
Smjerna k'o nijedna,
Grijehu ti nas otmi,
Smjerne, čiste tvori!

Daj nam sveto živjet,
Sigurno putovat,
Uz Isusa vijekom
Radovat se s tobom!

Slava Bogu Ocu,
Višnjem Kristu dika,
K'o i Duhu Svetom,
Isti poklon Trima!

MOLITVA GOSPI OD ZDRAVLJA

Evo me pred tobom, dobra Majko, milostiva Gospe od Zdravlja. Istina je da zbog svojih grijeha nisam dostojan da me pogledaš; ali, ipak, kao tvoje dijete, uzdam se u tvoju majčinsku dobrotu. Udijeli meni i mojima potpuno zdravlje duše i tijela. Obrati grješnike, da Isusa više ne vrijeđaju, a tebe ne žaloste. Pomozi bijedne, utješi žalosne, ozdravi bolesne. Budi nam svima draga Majka, a mi ćemo biti tvoja dobra djeca! Amen.

MOLITVA GOSPI BRZE POMOĆI

O Marijo, Majko Božja, ti koja znaš za jade i nevolje ovoga svijeta, bdij bez prestanka nad nama i nad cijelom Crkvom svojega Sina i budi nam uvijek Našom Gospom Brze pomoći. Pohiti da nam pomogneš u svim našim potrebama, posebno .... Budi nam utočište za ovoga prolaznoga života i isprosi nam život vječni, po zaslugama Isusa, svojega Sina, Gospodina i Otkupitelja našega. Amen.

LITANIJE BEZGRJEŠNOME SRCU MARIJINU

Gospodine, smiluj se !
Kriste, smiluj se!

Gospodine, smuluj se!
Kriste, čuj nas!
Kriste, usliši nas

smiluj nam se!

Oče Nebeski, Bože,
Sine, Otkupitelju svijeta, Bože,
Duše Sveti, Bože,
Sveto Trojstvo, jedan Bože,

moli za nas!

Srce Marijino,
Srce Marijino, stvoreno po Srcu Božjemu,
Srce Marijino, Srce Neoskvrnjenoga Začeća,
Srce Marijino, dostojno prebivalište Duha Svetoga,
Srce Marijino, Majke vječne Mudrosti,
Srce Marijino, Majke božanske Riječi,
Srce Marijino, Majke lijepe ljubavi,
Srce Marijino, u ljubavi jače od smrti,
Srce Marijino, Ranama Isusovim slomljeno,
Srce Marijino, mačem probodeno,
Srce Marijino, žrtvovano pod Križem Gospodnjim,
Srce Marijino, čudo Srca Isusova,
Srce Marijino, ogledalo Srca Isusova,
Srce Marijino, radosti Srca Isusova,
Srce Marijino, utjeho Srca Isusova,
Srce Marijino, što si se najviše svidjelo Bogu,
Srce Marijino, slavo kraljevske kćeri,
Srce Marijino, blago svetosti,
Srce Marijino, sliko dobrote Božje,
Srce Marijino, posredniče svih milosti,
Srce Marijino, spasenje grješnika,
Srce Marijino, snago bijednika,

Srce Marijino, utjeho zapuštenih,
Srce Marijino, prebivalište klonulih,
Srce Marijino, mire žalosnih,
Srce Marijino, utočište progonjenih,
Srce Marijino, nado umirućih,
Srce Marijino, zaštito naroda u potrebama i nevoljama,
Srce Marijino, obrano Svete Crkve protiv vlasti tmina,
Srce Marijino, koje si uništilo sve zablude na cijelome svijetu,
Srce Marijino, predostojne Kraljice svijeta,
Srce Marijino, Srce naše Majke,
Srce Marijino, blagoslovljeno u vjekove,

Jaganjče Božji, koji oduzimaš grijehe svijeta,
oprosti nam Gospodine!
Jaganjče Božji, koji oduzimaš grijehe svijeta,
usliši nas Gospodine!
Jaganjče Božji, koji oduzimaš grijehe svijeta,
smiluj se nama!

Moli za nas, sveta Bogorodice, da naša srca užeže onaj božanski oganj kojim je neizrecivo bilo napunjeno tvoje Neokaljano Srce.

Pomolimo se! Svemogući vječni Bože, koji si pripravio dostojno prebivalište Duhu Svetome u Srcu Blažene Djevice Marije, udijeli nam milostivo da pobožno štujući njezino Neokaljano Srce, uzmognemo po tvojemu Srcu živjeti. Po Kristu Gospodinu našemu. Amen.

LITANIJE SVETOME JOSIPU

Gospodine, smiluj se!
Kriste, smiluj se!
Gospodine, smiluj se!
Kriste, čuj nas!
Kriste, usliši nas!

smiluj nam se!

Oče Nebeski, Bože,
Sine, Otkupitelju svijeta, Bože,
Duše Sveti, Bože,
Sveto Trojstvo, jedan Bože,

moli za nas!

Sveta Marijo,
Sveti Josipe,
Slavni porode Davidov,
Svjetlosti patrijarha,
Zaručniče Bogorodice,
Stidljivi čuvaru Djevice,
Hranitelju Sina Božjega,
Brižni branitelju Kristov,
Glavaru slavne obitelji,
Josipe pravedni,
Josipe prečisti,
Josipe premudri,
Josipe jaki,
Josipe poslušni,
Josipe vjerni,
Ogledalo strpljivosti,

Ljubitelju siromaštva,
Uzore radnika,
Uresu domaćega života,
Čuvaru djevica,
Potporo obitelji,
Utjeho bijednih,
Ufanje bolesnih,
Zaštitniče umirućih,
Strahu zlih duhova,
Pokrovitelju svete Crkve,

Jaganjče Božji, koji oduzimaš grijehe svijeta,
oprosti nam Gospodine!
Jaganjče Božji, koji oduzimaš grijehe svijeta,
usliši nas, Gospodine!
Jaganjče Božji, koji oduzimaš grijehe svijeta,
smiluj se nama!

Postavio ga je gospodarom doma svojega,
i poglavarom svega imanja svojega.

Pomolimo se: Bože, koji si se neiskazanom providnosti udostojio izabrati blaženoga Josipa za zaručnika presvetoj Majci svojoj, daj, molimo, da koga kao pokrovitelja častimo na zemlji, zavrijedimo imati zagovornikom na Nebu. Koji živiš i kraljuješ u sve vijeke vjekova. Amen.

Moli za nas, sveti Josipe,
da dostojni postanemo obećanja Kristovih!

Pomolimo se: Molimo te, Gospodine, da nam budu na pomoć zasluge zaručnika presvete Majke tvoje, da zadobijemo njegovim zagovorom što svojom slaboćom ne možemo postići. Koji živiš i kraljuješ u sve vijeke vjekova. Amen.

MOLITVA SVETOME JOSIPU ZA CRVKU

K tebi se, o sveti Josipe, utječemo u svojoj nevolji. Za ljubav koja te je s neoskvrnjenom Djevicom i Bogorodicom vezala i za očinsku ljubav kojom si grlio Dijete Isusa, smjerno te molimo da baštinu, koju je Isus Krist svojom Krvlju otkupio, milostivo pogledaš te u pomoć pritečeš našoj nevolji svojom moći.

O skrbni čuvaru Božanske Obitelji, brani odabrano potomstvo Isusa Krista. Ne daj, predragi Oče, da nas okruže zabluda i pokvarenost. Budi nam s Neba milostivo u pomoći, o naš jaki zaštitniče, u borbi s vlašću tmine. Pa kao što si nekada izbavio Dijete Isusa iz najveće pogibelji života, tako i sada brani svetu Crkvu Božju od svih zasjeda neprijateljskih te nas, svakoga pojedinoga, trajno uzmi pod svoje okrilje, da uzmognemo po tvojemu zagovoru i tvojom pomoću sveto živjeti, blaženo preminuti i u Nebu vječno blaženstvo zadobiti. Amen.

MOLITVA SV. JOSIPU U TEŠKIM BRIGAMA

O sveti oče Josipe! Pogledaj, dolazim ti u svojim potrebama kao tvoj nevrjedni štovatelj! Stavljam svo svoje pouzdanje u tvoju očinsku pomoć. Preporučam tebi spasenje svoje duše i tijela. Predajem ti sve svoje nutarnje i i vanjske potrebe. Molim te, ne dopusti da odem neutješen od tebe! Uči me svojim primjerom da svakoga trenutka sjedinim svoju volju s Božjom i svaki križ strpljivo nosim. Izmoli mi čistoću srca, savjesti i tijela, i sve potrebne krjeposti! Budi uza me, siromašnoga grješnika, u posljednjoj borbi, da mogu jednom s tobom i sa svim izabranicima Boga vječno ljubiti i hvaliti. Amen.

MOLITVA SV. JOSIPU ZA DOMOVINU

Providnost nam je Božja darovala ovu lijepu zemlju Hrvatsku za domovinu i udijelila nam svjetlo vjere Kristove prije četrnaest stoljeća. Ponosimo se svijetlim stranicama naše duge povijesti, a žao nam je za svo zlo što se ikada ovdje dogodilo. Mi žarko ljubimo našu domovinu i narod koji u njoj živi, i vruće mu želimo napredak u svakome dobru; mir i red, slogu i ljubav, život po Evanđelju i blagoslov Božji. A kada završi zemaljsko putovanje, da svi prijeđu iz ove naše lijepe domovine u slavu neizrecivo ljepše Nebeske domovine, koja je cilj svakome čovjeku.

Sveti Josipe, stoljetni zaštitniče hrvatskoga naroda, ponizno i pouzdano te molimo, brani nas, čuvaj nas, štiti nas i pomaži nas, da tako bude! Amen.

MOLITVA SV. JOSIPU
ZA MILOST SRETNE SMRTI

Sveti Josipe, pored tebe su bili Isus i Marija kada je došao trenutak da se vratiš u kuću Očevu. Zato je pravo da ti se kršćani obraćaju kao zaštitniku i tješitelju umirućih. Molimo danas za tvoju pomoć u posljednjim trenutcima našega zemaljskoga života. Izmoli nam milost da ovdje živimo kao ti; u pravednosti i čistoći, u prisutnosti Isusa i Djevice Marije, te ne budemo odijeljeni od njih ni onoga dana kada će nam doći posljednji čas. Daj da poput tebe budemo i mi primljeni u kuću Očevu i da naš život bude preobražen u vječne radosti kod Gospodina. Amen.

MOLITVA SV. JOSIPU
ZA DUŠE U ČISTILIŠTU

Sveti Josipe, ponizno te molim, pomozi siromašnim dušama u čistilištu da im svemogući Otac skrati muke i da što prije ugledaju lice svojega Stvoritelja, za kojim toliko čeznu. Pomozi dušama koje u krajnjoj zapuštenosti tvoju pomoć traže, znajući da tvoj zagovor sve može kod Boga. Pa kao što si nekoć Isusu i Mariji pomogao u svakoj potrebi, tako sada pomozi ovim siromašnim dušama, koje su Krvlju Isusa Krista otkupljene i koje milosrdna Majka Marija tako nježno ljubi. Amen.

LITANIJE SVIMA SVETIMA

Gospodine, smiluj se!
Kriste, smiluj se!
Gospodine, smiluj se!
Kriste, čuj nas!
Kriste, usliši nas!

smiluj nam se!

Oče Nebeski, Bože,
Sine, Otkupitelju svijeta, Bože,
Duše Sveti, Bože,
Sveto Trojstvo, jedan Bože,

moli(te) za nas!

Sveta Marijo,
Sveta Bogorodice,
Sveta Djevo djevica,
Sveti Mihovile,
Sveti Gabrijele,
Sveti Rafaele,
Svi sveti anđeli i arkanđeli,
Svi sveti redovi blaženih duhova,
Sveti Ivane Krstitelju,
Sveti Josipe,
Svi sveti patrijarsi i proroci,
Sveti Petre,
Sveti Pavle,
Sveti Andrija,
Sveti Ivane,

Sveti Toma,
Sveti Jakove,
Sveti Filipe,
Sveti Bartole,
Sveti Mateju,
Sveti Šimune,
Sveti Tadeju,
Sveti Matija,
Sveti Barnaba,
Sveti Luka,
Sveti Marko,
Svi sveti apostoli i evanđelisti,
Svi sveti učenici Gospodnji,
Svi sveti Mladenci,
Sveti Stjepane,
Sveti Lovro,
Sveti Vinko,
Sveti Fabijane i Sebastijane,
Sveti Ivane i Pavle,
Sveti Kuzma i Damjane,
Sveti Gervazije i Protazije,
Svi sveti mučenici,
Sveti Silvestre,
Sveti Grgure,
Sveti Ambrozije,
Sveti Augustine,
Sveti Jeronime,

Sveti Martine,
Sveti Nikola,
Svi sveti biskupi i priznavatelji,
Svi sveti naučitelji,
Sveti Antune,
Sveti Benedikte,
Sveti Bernarde,
Sveti Dominiče,
Sveti Franjo,
Svi sveti svećenici i leviti,
Svi sveti redovnici i pustinjaci,
Sveta Marijo Magdaleno,
Sveta Agato,
Sveta Lucijo,
Sveta Janjo,
Sveta Cecilijo,
Sveta Katarino,
Sveta Anastazijo,
Sve svete djevice i udovice,

Svi sveci i svetice Božje, *zagovarajte nas!*

Milostiv budi, *oprosti nam, Gospodine!*
Milostiv budi, *usliši nas, Gospodine!*

oslobodi nas, Gospodine!

Od svakoga zla,
Od svakoga grijeha,

oslobodi nas, Gospodine!

Od srdžbe svoje,
Od nagle i nepripravne smrti,
Od zasjeda vražjih,
Od srdžbe, mržnje i svake zle volje,
Od duha bludnosti,
Od groma i zla vremena,
Od biča potresa,
Od kuge, gladi i rata,
Od smrti vječne,
Po otajstvu svetoga utjelovljenja svojega,
Po došašću svojemu,
Po rođenju svojemu,
Po krštenju i svetome postu svojeme,
Po križu i muci svojoj,
Po smrti i ukopu svojemu,
Po svetom uskrsnuću svojemu,
Po čudesnom uzašašću svojemu,
Po dolasku Duha Svetoga Utješitelja,
Na dan sudnji,

molimo te, usliši nas!

Mi grješnici,
Da nam oprostiš,
Da se dostojiš na pravu nas pokoru privesti,
Da se dostojiš svoju svetu Crkvu ravnati i uzdržati,
Da se dostojiš poglavicu apostolskoga i sve crkvene
redove u svetoj vjeri uzdržati,

Da se dostojiš neprijatelje svete Crkve obratiti,
Da se dostojiš kraljevima i vladarima kršćanskim mir i pravu slogu darovati,
Da se dostojiš svemu puku kršćanskome mir i jedinstvo udijeliti,
Da se dostojiš sve koji lutaju k crkvenom jedinstvu povratiti i sve nevjernike k svjetlu Evanđelja privesti,
Da se dostojiš nas same u svetoj službi svojoj potkrijepiti i uzdržati,
Da duše naše k nebeskim željama uzdigneš,
Da sve dobrotvore naše vječnim dobrima obdariš,
Da se dostojiš plodove zemlje dati i očuvati,
Da duše naše braće, rođaka i dobrotvora naših od vječnoga prokletstva izbaviš,
Da se dostojiš mrtvima pokoj vječni darovati,
Da se dostojiš uslišiti nas,
Sine Božji,

Jaganjče Božji, koji oduzimaš grijehe svijeta, *oprosti nam, Gospodine!*
Jaganjče Božji, koji oduzimaš grijehe svijeta, *usliši nas, Gospodine!*
Jaganjče Božji, koji oduzimaš grijehe svijeta, *smiluj nam se!*

Kriste, čuj nas!
Kriste, usliši nas!

Gospodine, smiluj se!
Kriste, smiluj se!
Gospodine, smiluj se!

Oče naš *(moli se tiho)*
I ne uvedi nas u napast.
Nego izbavi nas od zla. Amen.

KRUNICA SVETOME MIHOVILU ARKANĐELU I SVETIM ANĐELIMA

Sveti Mihovile arkanđele, brani nas u boju
da ne propadnemo na Posljednjem sudu!

Bože, u pomoć mi priteci!
Gospodine, pohiti da mi pomogneš!

1. Zagovorom svetoga Mihovila arkanđela, i nebeskih korova serafina, neka nas Bog učini dostojnima vatre savršene ljubavi! Amen!
1 Oče naš..., 3 Zdravo, Marijo...

2. Zagovorom svetoga Mihovila arkanđela, i nebeskih korova kerubina, neka nam Bog dade milost da ostavimo put grijeha i da hodimo putem kršćanske savršenosti! Amen!
1 Oče naš..., 3 Zdravo, Marijo...

3. Zagovorom svetoga Mihovila arkanđela, i nebeskih korova Prijestolja, neka Bog ulije u naša srca duha prave i istinske poniznosti! Amen!
1 Oče naš..., 3 Zdravo, Marijo...

4. Zagovorom svetoga Mihovila arkanđela, i nebeskih korova Gospodstva, neka nam Bog udijeli milost da nadvladamo svoja sjetila i borimo se protiv svojih zlih požuda! Amen!
1 Oče naš..., 3 Zdravo, Marijo...

5. Zagovorom svetoga Mihovila arkanđela, i nebeskih korova Moći, neka Bog štiti naša srca od zasjeda i napasti đavolskih! Amen!
1 Oče naš..., 3 Zdravo, Marijo...

6. Zagovorom svetoga Mihovila arkanđela, i nebeskih korova knezova, neka ulije Bog u naša srca duha prave i iskrene poslušnosti! Amen!
1 Oče naš..., 3 Zdravo, Marijo...

7 Zagovorom svetoga Mihovila arkanđela, i nebeskih korova Moći, neka Bog ne dopusti da padnemo u napast, nego da budemo oslobođeni od grijeha! Amen!
1 Oče naš..., 3 Zdravo, Marijo...

8. Zagovorom svetoga Mihovila arkanđela, i nebeskih korova svih arkanđela, neka nam Bog udijeli milost ustrajnosti u vjeri i u dobrim djelima, da postignemo vječnu slavu u Nebu! Amen!
1 Oče naš..., 3 Zdravo, Marijo...

9. Zagovorom svetoga Mihovila arkanđela,
i nebeskih korova svih anđela, neka nam Bog
udijeli milost da nas oni u ovome životu čuvaju
i zatim dovedu k vječnoj slavi u Nebu! Amen!
1 Oče naš..., 3 Zdravo, Marijo...

Sveti Mihovile arkanđele, vođo i predvodniče nebeskih vojska, čuvaru duša i pobjedniče nad zlim dusima, služitelju nebeskoga kraljevstva, naš divni pokrovitelju nadljudske savršenosti i moći, udostoj se nas, koji te s pouzdanjem za pomoć molimo, osloboditi od svakoga zla i učini da mi pod tvojom dragocjenom zaštitom svakoga dana našemu Bogu vjerno služimo!

Moli za nas, blaženi Mihovile arkanđele,
da dostojni postanemo obećanja Kristovih! Amen!

Sveti Mihovile arkanđele, svojim nas svjetlom prosvijetli!
Sveti Mihovile arkanđele, svojim nas krilima štiti!
Sveti Mihovile arkanđele, svojim nas mačem brani!

LITANIJE U ČAST SV. MIHOVILA ARKANĐELA

Gospodine, smiluj se!
Kriste, smiluj se!
Gospodine, smiluj se!
Kriste, čuj nas!
Kriste, usliši nas!

smiluj nam se!

Oče Nebeski, Bože,
Sine, Otkupitelju svijeta, Bože,
Duše Sveti, Bože,
Sveto Trojstvo, jedan Bože,

moli za nas!

Sveti Mihovile arkanđele, mače Božji,
Sveti Mihovile arkanđele, vođo anđela,
Sveti Mihovile arkanđele, nepobjedivi duše,
Sveti Mihovile arkanđele, oboružan snagom Božjom,
Sveti Mihovile arkanđele, branitelju Božji,
Sveti Mihovile arkanđele, pobjedniče nad Luciferom,
Sveti Mihovile arkanđele, moćan protiv svih đavola,
Sveti Mihovile arkanđele, moćan protiv svakoga zla,
Sveti Mihovile arkanđele, moćan protiv čarobnjaka,
Sveti Mihovile arkanđele, u našim nevoljama,
Sveti Mihovile arkanđele, u našim bolestima,
Sveti Mihovile arkanđele, u ratovima među obiteljima i narodima,
Sveti Mihovile arkanđele, u borbama za obranu Crkve,
Sveti Mihovile arkanđele, u nutarnjim borbama protiv napasti,
Od zasjeda đavolskih, *oslobodi nas, Gospodine!*

Pomolimo se: Svemogući vječni Bože, koji si nam dao arkanđela Mihovila za zaštitnika i branitelja, daj da po našim molitvama budemo sačuvani od svakoga zla i paklenoga ognja. To te molimo po Isusu Kristu, Gospodinu našemu. Amen.

LITANIJE SVETOM ANĐELU ČUVARU

Gospodine, smiluj se!
Kriste, smiluj se!
Gospodine, smiluj se!
Kriste, čuj nas!
Kriste, usliši nas!

smiluj nam se!

Oče Nebeski, Bože,
Sine, Otkupitelju svijeta, Bože,
Duše Sveti, Bože,
Sveto Trojstvo, jedan Bože,

moli za nas!

Sveta Marijo, Kraljice anđela,
Sveti Anđele, koji me čuvaš,
Sveti Anđele, koji me vodiš,
Sveti Anđele, koji me opominješ,
Sveti Anđele, koji me savjetuješ,
Sveti Anđele, moj skrbniče,
Sveti Anđele, moj odvjetniče,
Sveti Anđele, moj vjerni prijatelju,
Sveti Anđele, moj ljubljeni brate,
Sveti Anđele, moj čuvaru,
Sveti Anđele, moj budni pastiru,
Sveti Anđele, svjedoče mojih djela,
Sveti Anđele, moja pomoći u napastima,
Sveti Anđele, koji nada mnom bdiješ,
Sveti Anđele, koji moje molitve pred Boga nosiš,

Sveti Anđele, koji za mene moliš,
Sveti Anđele, koji me u mojoj zapuštenosti hrabriš,
Sveti Anđele, koji mnome upravljaš,
Sveti Anđele, koji moja djela gledaš,
Sveti Anđele, koji me u pogibeljima braniš,
Sveti Anđele, koji me učiš,
Sveti Anđele, moja obrano,
Sveti Anđele, moje svjetlo u dvojbama,

Jaganjče Božji, koji oduzimaš grijehe svijeta,
oprosti nam, Gospodine!
Jaganjče Božji, koji oduzimaš grijehe svijeta,
usliši nas, Gospodine!
Jaganjče Božji, koji oduzimaš grijehe svijeta,
smiluj nam se, Gospodine!

Moli za nas, sveti Anđele čuvaru,
da dostojni postanemo obećanja Kristovih!

Pomolimo se: Svemogući vječni Bože, koji si u svojoj neizrecivoj dobrostivosti svim vjernicima dodijelio osobnog Anđela čuvara, da nas čuva od svake pogibelji i da vodi naše duše, podaj, molimo te, da ovoga svetoga Anđela, kojega si mi u svojemu milosrđu dao, ljubim i da ga vjerno slijedim, i tako po tvojoj milosti i pomoću njegove brižljivosti zaslužim s njim i ostalim anđelima gledati i promatrati neizmjernu slavu, kojom svoje izabranike u nebeskoj domovini nagrađuješ. Po Gospodinu našemu Isusu Kristu, Sinu tvojemu, koji s tobom i s Duhom Svetim živi i kraljuje, Bog u sve vijeke vjekova. Amen.

LITANIJE PONIZNOSTI

Gospodine, smiluj se!
Kriste, smiluj se!
Gospodine, smiluj se!
Kriste, čuj nas!
Kriste, usliši nas!

smiluj nam se!

Oče Nebeski, Bože,
Sine, Otkupitelju svijeta, Bože,
Duše Sveti, Bože,
Sveto Trojstvo, jedan Bože,

Isuse, blaga i ponizna Srca,
učini srca naša po Srcu svojemu!

oslobodi nas, Isuse!

Od želje da budemo poštovani,
Od želje da budemo voljeni,
Od želje da budemo slavljeni,
Od želje da budemo hvaljeni,
Od želje da budemo voljeni više od drugih,
Od želje da nas pitaju za savjet,
Od želje da budemo priznati,
Od želje da budemo omiljeni,

oslobodi nas, Isuse!

Od straha da ne budemo poniženi,
Od straha da ne budemo prezreni,
Od straha da ne budemo pokoreni,
Od straha da ne budemo oklevetani,
Od straha da ne budemo zaboravljeni,

Od straha da ne budemo ismijani,
Od straha da ne budemo osumnjičeni,
Od straha da nam ne nanesu nepravdu,

Isuse, daj nam milost da to želimo!

Da drugi budu voljeni više od nas,
Da drugi budu poštovani više od nas,
Da drugi budu izabrani, a mi ostavljeni po strani,
Da drugi budu hvaljeni, a mi nezapaženi,
Da u očima svijeta drugi mogu rasti, a mi se smanjivati,
Da drugi imaju prednost pred nama u svemu,
Da drugi postanu svetiji od nas, a da mi postanemo sveti koliko ti želiš,

Jaganče Božji, koji oduzimaš grijehe svijeta, *oprosti nam, Gospodine!*
Jaganče Božji , koji oduzimaš grijehe svijeta, *usliši nas, Gospodine!*
Jaganče Božji, koji oduzimaš grijehe svijeta, *smiluj nam se, Gospodine!*

Pomolimo se: Gospodine Isuse Kriste, koji si kazao: "Ištite i primit ćete, tražite i naći ćete, kucajte i otvorit će vam se!", daj nam, molimo te, božansku svoju ljubav, da te svim srcem, ustima i djelima ljubimo i nikada te hvaliti ne prestanemo. Daj nam, Gospodine, da se tvojega svetoga imena bojimo i ujedno ga uvijek ljubimo, jer nikada ne prestaješ ravnati one koje u svojoj ljubavi utvrđuješ. Koji živiš i kraljuješ u vijeke vjekova. Amen.

MOLITVA ZA DOBRE SVEĆENIKE

Gospodine, žetva je velika. Mnogi i dobri radnici su potrebni. Zato te molim:

Probudi u mnogim mladićima svetu želju za svećeništvo i redovništvo!

Daj svima koje si pozvao da se ne umore, da ne smalaksaju!

Budi im svjetlo na putu prema božanskome pozivu!

Daj radnicima u tvojemu polju, na tvojoj njivi, veliku vjeru, postojano ufanje i neograničenu ljubav!

Amen!

MOLITVA ZA DAR ŽIVOTA

Gospodine, ti si mi dao neprocjenjivi dar života. Radujem se tome daru i zahvaljujem ti na njemu. Želim da moj život bude neprestana hvala tebi i ujedno pomoć braći ljudima, koji taj dar života ne znaju pravo cijeniti.

Žarko te molim za bračne drugove koji ne žele biti prijenosnici života, kao i za očeve i majke koji su u napasti da začeti život nasilno ugase. Prosvijetli ih svojim Svetim Duhom, da upoznaju veličinu očinstva i majčinstva po kojima su tvoji suradnici u stvaranju novih života. Daj da postanu svjesni teške odgovornosti ako tu suradnju uskraćuju.

Pošalji svoje svete anđele da od njih otjeraju zlog duha, a zagovorom presvete Bogorodice umnoži im vjeru, ufanje i ljubav.

Po zaslugama života, muke i smrti tvojega Sina, Gospodina našega Isusa Krista, primi i usliši ovu našu molitvu. Amen. Oče naš

MOLITVA ZA PRIHVAĆANJE VOLJE BOŽJE

Moj Bože, neka bude volja Tvoja. Neka bude sa mnom kako Ti želiš, a ne kako ja želim. Poštujem i ljubim tvoju svetu volju! Želim sve što Ti želiš, kako Ti želiš i koliko Ti želiš, jer to Ti želiš i jer te ljubim, i jer bih htio biti što više sličan Isusu, svojemu božanskome Spasitelju. Amen.

ČIN ODRICANJA

Moj Bože, vjerujem u tvoju neizmjernu dobrotu; ne samo u dobrotu koju pokazuješ prema cijelome svijetu, nego posebno u dobrotu koju pokazuješ prema meni, bijednome stvorenju, i sve raspoređuješ na najveće dobro.

I zato, Gospode Bože, i kada ne vidim i ne razumijem, kada ne osjećam, vjerujem da je stanje u kojemu se nalazim i sve što me snađe, djelo tvoje ljubavi. I volim to više nego kada bi mi drukčije bilo ugodnije, a ne bi dolazilo od tebe. Predajem se u tvoje ruke. Čini od mene što se tebi svidi, a meni daj utjehu što se tebi pokoravam. Amen.

MOLITVA ZA BRAČNE DRUGOVE KOJI NEMAJU DJECE A ŽELE IH

Marijo i Josipe, vi koji poznajete roditeljske radosti. izmolite nam od našega Spasitelja da dobijemo zdravo dijete, koje žarko želimo.

No, ako je Božje dopuštenje da nemamo vlastitoga poroda, ohrabrite nas da u ljubavi posvojimo i za Boga odgojimo koje napušteno dijete. Amen.

MOLITVA TRUDNICE ZA DIJETE

Marijo, prati moje dijete koje nosim, da bude uvijek plemenito, sretno i pošteno.

Pomozi da još više volim svoga muža, oca mojega djeteta.

Smijem te zamoliti da mi porod bude što manje bolan, iako očekujem radost zbog novoga čovjeka.

Bdij nad liječnicima koji vode brigu o meni i djetetu i pomozi im da savjesno obave svoju dužnost.

Neka život ovoga djeteta bude na tvoju slavu, Gospodine, u zdravlju i bolesti, u uspjehu i neuspjehu.

Gospodine, ti si Mariji povjerio da bude Majka tvojega Sina. Zahvaljujem ti što si meni povjerio da budem majka još jednoga tvojega djeteta.

Pomozi mi, Marijo, da poteškoće trudnoće i poroda velikodušno i vedro prinesem za dobro djeteta.

Marijo, Majko, Zaštitnice trudnica, moli za nas!

Amen.

MOLITVA SVETOM ANTI

Divni sveti Antune, toliko proslavljeni svojim bezbrojnim čudesima, ti si bio tako sretan da na svoje ruke primiš Gospodina u liku djeteta. Isprosi mi od njegove dobrote milost koju u dubini svojega srca vruće želim...

Ti si bio tako milosrdan prema bijednim grešnicima. Stoga nemoj gledati na krivice onoga koji te moli, nego na slavu Božju, koju ćeš još jedanput uzveličati, i na spasenje moje duše, s kojim je povezana i ova prošnja što ti je sada tako žarko upravljam.

U znak moje zahvalnosti obećajem da ću unaprijed više nastojati oko toga da provodim život prema evanđeoskome nauku, da ću pomagati siromahe koje si ti toliko ljubio i ljubiš. Blagoslovi to moje obećanje i isprosi mi da mu ostanem vjeran sve do smrti.

Tako budi. Amen.

MOLITVA ZA OSLOBOĐENJE

O Isuse, Spasitelju,
Gospodine moj i Bože moj,
moj Bože i sve moje,
koji si nas po žrtvi križa otkupio
i pobijedio moć Sotone,
molim te da me oslobodiš
od svake zlotvorne prisutnosti
i od svakog utjecaja Zloga!
Molim te to u Tvoje Ime;

molim te to po tvojim Ranama;
molim te to po tvojoj Krvi;
molim te to po tvojemu Križu;
molim te to po zagovoru Marije,
Bezgrješne i Žalosne.
Krv i voda što su provrli iz tvojega boka
neka siđu na mene i očiste me,
oslobode i ozdrave! Amen.

MOLITVA PROTIV SVAKOGA ZLA

(molitva za oslobođenje)

Gospodnji Duše, Božji Duše, Oče, Sine i Duše Sveti, Presveta Trojice, Bezgrješna Djevice, anđeli, arkanđeli i svi sveti u raju, siđite na mene. Mekšaj me, Gospodine, mijesi me, puni me, uzmi me. Otjeraj od mene sve zle sile; uništi ih, razori ih, da se mogu osjećati dobro i činiti dobro.

Otjeraj od mene čarolije, vračanja, crnu magiju, crne mise, praznovjerja, navezanosti, prokletstva, zlo oko; đavolsko uznemirivanje, đavolsko posjednuće, opsjednuće: sve ono što je zlo, grijeh, zavist, ljubomoru, nevjernost: fizičku, duševnu, moralnu, duhovnu, đavolsku bolest. Izgori sva ta zla u paklu, da nikada više ne snađu ni mene niti ijedno drugo stvorenje na svijetu.

Naređujem i zapovijedam, snagom Boga Svemogućega, u Ime Isusa Krista Spasitelja, po zagovoru Bezgrješne Djevice, svim nečistim dusima, svim bićima koja me uznemiruju, da me odmah sada napuste, da me zauvijek

ostave i da idu u vječni pakao, vezani od sv. Mihovila arkanđela, od sv. Gabrijela, od sv. Rafaela, od naših anđela čuvara, zgnječeni pod nogama Presvete Djevice Bezgriješne! Amen.

MOLITVA PROTIV ČARANJA I UROKA

(molitva za oslobođenje)

Kirie eleison. Gospodine, Bože naš, Gospodaru vjekova, svemogući i svemoćni, Ti koji si sve sazdao i sve preobražavaš jedino svojom voljom; Ti koji si u Babilonu pretvorio u rosu sedam puta jače užarenu peć te zaštitio i spasio sveta tri Svoja mladića; Ti koji si učitelj i liječnik naših duša; Ti koji si spasenje onima koji se tebi obraćaju, molimo te i zazivamo, uništi, istjeraj, natjeraj u bijeg svaku đavolsku silu, svaku sotonsku prisutnost i zavođenje, svaki zao utjecaj i čaranje ili zlo oko zlih i opakih ljudi, koji su učinjeni nad tvojim slugom...

Daj da umjesto zavisti i čaranja dođe obilje dobara, snage, uspjeha i ljubavi. Ti, Gospodine, koji ljubiš ljude, pruži svoje moćne ruke i svoje uzdignute i moćne mišice te dođi u pomoć i pohodi ovu svoju sliku i pošalji joj Anđela mira, snažnoga, da zaštiti dušu i tijelo i da udalji i potjera svaku zlu silu, svaki otrov i urok pokvarenih i zavidnih ljudi; tako da ti, pod Tvojim okriljem, tvoj proseći štićenik sa zahvalnošću može pjevati:„Gospodin je moj pomoćnik i neću se bojati onoga što bi mi mogao učiniti čovjek"; i još: „Neću se bojati zla, jer si Ti sa

mnom, Ti si moj Bog, moja snaga, moj moćni Gospodar, Gospodar mira, Otac budućih vjekova"

Da, Gospodine, Bože naš, smiluj se svojoj slici i spasi slugu svojega... od svake štete ili prijetnje od uroka, zaštiti ga i postavi iznad svakoga zla; po zagovoru više nego blagoslovljene slavne Gospe, Majke Božje i vazda Djevice Marije, sjajnih arkanđela i svih svetih tvojih. Amen!

MOLITVA SVETIM ARKANĐELIMA

Sveti Mihovile akanđele,
svojim nas svjetlom prosvjetli!
Sveti Mihovile arkanđele,
svojim nas krilima štiti!
Sveti Mihovile arkanđele,
svojim nas mačem brani!

Sveti Rafaele arkanđele,
čuvaj nas na našim putevima,
liječi nas u našim bolestima,
prinesi naše molitve
pred lice Svevišnjega;
izmoli nam od Gospodina
anđeosku čistoću duše i tijela!

Sveti Gabrijele arkanđele,
pomozi nam
da istinski upoznamo
i žarko uzljubimo
Božansko Srce Spasitelja našega,

Gospodina Isusa Krista,
i Bezgrješno Srce
Njegove i naše,
presvete i predrage, Majke Marije,
Kraljice Neba i zemlje!

PRIVATNI EGZORCIZAM

Svatko ga može primjeniti na sebe, kao i na druge osobe koje nisu nazočne. Treba se prekrižiti svetom vodom, zatim reći, po mogućnosti glasno, osobito u svim teškim trenutcima, iskušenjima i napastima, u vrijeme velikoga straha i zabuna, kod nastupa tjeskoba i bojazni, u očajanju, pred svim važnim poslovima i odlukama, pred neprijateljski naklonjenim ljudima, osobito u bolesti i u smrtnome času:

† U IME ISUSA i u IME MARIJE,
naređujem vama, pakleni dusi,
uzmaknite od nas (*nje, njega, njih*)
i od ovoga mjesta (*njegova, njezina, njihova*),
i ne usuđujte se povratiti natrag
da nas tražite i da nam naškodite!
ISUSE, MARIJO! (*tri puta*).
Sveti Mihovile, bori se za nas!
Sveti anđeli čuvari,
očuvajte nas (*njega, nju, njih*)
od svih zamki zlog neprijatelja!
Blagoslov † Oca,

ljubav † Sina
i snaga † Duha Svetoga,
Majčinska zaštita nebeske Kraljice,
pomoć svetog Anđela
i zagovor Svetih
budi s nama *(s njim, s njom, s njima)*
svuda i uvijek! Amen!

MOLITVA ZA FIZIČKO OZDRAVLJENJE

Gospodine Isuse, klanjam ti se i zahvaljujem,
po vjeri koju si mi dao na krštenju.
Ti si Sin Božji, koji je postao čovjekom.
Ti si Mesija, Spasitelj.
U ovome trenutku želim ti reći kao Petar:
Nema pod nebom drugog imena dana ljudima
po kojemu se možemo spasiti!
Prihvaćam te, Gospodine Isuse,
u svojemu srcu i u svojemu životu;
želim da budeš moj potpuni Gospodar!
Oprosti moje grijehe,
kao što si oprostio grijehe
onome uzetome u Evanđelju.
Očisti me svojom božanskom Krvlju!
Pred tvoje noge stavljam
svoje trpljenje i svoju bolest.
Ozdravi me, Gospodine,
po moći svojih proslavljenih Rana,
po svojemu Križu,
po svojoj Predragocjenoj Krvi!

Ti si Dobri Pastir,
a ja sam jedna od ovaca iz tvojega stada:
imaj smilovanja prema meni!
Ti si Isus koji je rekao:
Molite i dat će vam se.
Gospodine, galilejski je narod dolazio
i stavljao svoje bolesnike pred tvoje noge
i ti si ih ozdravljao.
Ti si uvijek isti.
Ti imaš uvijek istu snagu.
Vjerujem da me možeš ozdraviti,
jer imaš istu onu sućut koju si osjećao
prema bolesnicima koje si susretao,
jer ti si Uskrsnuće i Život.
Hvala ti, Isuse, za ono što ćeš učiniti.
Prihvaćam plan tvoje ljubavi za mene.
Vjerujem da ćeš mi objaviti svoju slavu.
I još prije negoli znam kako ćeš mi pomoći,
zahvaljujem ti i hvalim te.
Amen.

MOLITVA ZA NUTARNJE OZDRAVLJENJE

Gospodine Isuse, ti si došao
da ozdraviš ranjena i tjeskobna srca.
Molim te da ozdraviš traume
koje izazivaju nemire u mojemu srcu!
Molim te, na poseban način, da ozdraviš
ono što je uzrok grijehu!
Molim te da uđeš u moj život

i ozdraviš me od duševnih trauma
koje su me snašle u djetinjoj dobi,
i od onih rana što su mi izazvale te traume
tijekom cijeloga života!
Gospodine Isuse, tebi su poznati moji problemi.
Sve ih stavljam u tvoje Srce Dobroga Pastira.
Molim te, u snazi one velike Rane
otvorene na Tvome Srcu
da ozdraviš male rane na mome srcu!
Ozdravi rane u mome sjećanju,
da ništa od onoga što mi se dogodilo
ne bude izvorom boli, tjeskobe i zabrinutosti!
Ozdravi, Gospodine,
sve one rane koje su u mome životu
prouzročile korijene grijeha!
Hoću oprostiti
svima onima koji su me uvrijedili.
Pogledaj na one nutarnje rane
zbog kojih nisam sposoban oprostiti.
Ti, koji si došao izliječiti srca slomljena,
ozdravi moje srce!
Ozdravi, Gospodine, one moje intimne rane
koje su uzrok tjelesnim bolestima!
Darujem Ti svoje srce;
primi ga, Gospodine, očisti ga
i daj mi osjećaje Tvoga Božanskoga Srca!
Pomozi mi da budem ponizan i blag!
Udijeli mi, Gospodine,
ozdravljenje od boli koja me pritišće

zbog smrti dragih osoba!
Daj da mogu ponovno zadobiti mir i radost
zbog sigurnosti da si Ti Uskrsnuće i Život!
Učini me vjerodostojnim svjedokom
Tvoga Uskrsnuća,
Tvoje pobjede nad grijehom i smrću,
Tvoje prisutnosti kao Živoga među nama! Amen.

MOLITVA PREDANJA

Gospodine, očisti me od svega što nije tvoje! Želim biti tvoja čista posuda, i da ti se bezuvjetno darujem. Želim biti potpuno tvoj; očisti me od svega što me sputava da bih ti služio bez ikakva straha. Usadi, Gospodine, svoju ljubav u mene, da bih mogao ljubiti sve i gorjeti za druge. Gospodine, oslobodi me od mene samoga, od mojega "ja" koje se uvijek buni, da bih s tobom mirno plovio u tvojemu oceanu ljubavi. Želim da me tvoja ljubav preobrazi u sebe, tako da ne živim više ja, nego da ti, Kriste, živiš u meni. Predajem ti srce, dušu, tijelo, razum, pamćenje i volju - tebi na raspolaganje, u tvoje ruke stavljam, u tvoju svetu volju. Čini sa mnom što god hoćeš, vodi me, jačaj me, krijepi me, obnavljaj me. Predajem ti svoju obitelj, povjeravam sve. Posvećujem se tvojemu Presvetome Srcu i Bezgrješnome Srcu tvoje predrage Majke. Želim ovo predanje obnavljati svakodnevno i biti svjestan tvoje ljubavi i tvojega milosrđa. Gospodine, ti si moja sigurnost, ti si milosrđe moje i ljubav koja pokriva sve moje pogrješke. Amen.

ISUSE, OBNOVI NAS I POSVETI

Gospodine, daj mi čisto i poslušno srce, srce jednostavno i ponizno, iskreno i predano! Želim biti iskren, jednostavan, ponizan, pun ljubavi za sve, ali mi to ne uspijeva. Gospodine, sruši sve blokade, raskini spone u meni da se Tvojom milošću borim! Želim ljubiti, želim ozdraviti, želim postati bolji, drukčiji, što sličniji Tebi!

Dođi, Gospodine Isuse; dođi, Gospodine, sruši sve blokade, raskini spone u meni! Oslobodi me svakoga zla duše i tijela, izliječi me! Odričem se svakoga zla i vjerujem da ćeš me osloboditi, izliječiti. Neka se Tvoja sveta volja vrši u meni. Daj mi milost da se borim! Želim ljubiti, želim ozdraviti, želim postati bolji, drukčiji, što sličniji Tebi.

Dođi, Gospodine Isuse, i svojom svemoću, svojom ljubavlju sruši sve zidine, sve što me sputava da dođem k tebi! Isuse, svojom Krvlju zapečati svako zlo koje se sručuje na mene, izliječi moje rane, operi sve ruševine, razvaline u meni; želim postati svet! Želim s tobom surađivati, želim da me tvoj Duh Sveti vodi u svu Istinu. Rasti, Gospodine, u meni! Moje "ja" je veliko, želim da nestane. Želim biti malen, jednostavan, želim postati svet.

Pomozi mi, Gospodine, da sve ovo što želim tvojom milošću i ostvarujem! Daj mi milost, Gospodine, da se borim; da uvijek budem svjestan tvoje ljubavi, tvoje str-

pljivosti, tvojega milosrđa, tvojega praštanja! Daj mi milost skrušenoga pokajanja da u svakome trenutku priznajem sebi i tebi, Bože, da se skrušeno kajem što tvoje Srce ranjavam i vrijeđam! Kajanje, kajanje, kajanje mi skrušeno daj, da tvoje milosrđe više ne zlorabim!

Bez tvoje milosti, Gospodine, ne mogu ništa dobro učiniti, a niti mi, Gospodine, možeš svoju milost uliti ako ti se ne otvorim, ako s tobom ne surađujem. Otvori mi srce; budi, Gospodine, vazda u mojim mislima, mojim riječima i mojim djelima! Osnaži me, očisti me, oslobodi me, osposobi me, obnovi me, izliječi me, izliječi dušu moju, izliječi tijelo moje, pročisti misli moje, operi me Krvlju svojom! Jadan sam, slab sam, bijedan, nestalan. Govorim jedno, radim drugo. Duh traži svoje, tijelo traži svoje; slabo se borim, očajavam. Kada mi ne ide kako treba, sebe ne prihvaćam. Daj mi milost da prihvatim sebe i druge! Daj mi milost da oprostim sebi i drugima! Gospodine, obujmi moje srce svojim Duhom! Prosvijetli moj razum, ojačaj moju volju da prihvatim Tvoju volju! Izlij svojega Duha Svetoga u mene! Donesi mir i ljubav, vjeru čvrstu, živu i nadu nepokolebljivu!

Dođi, Duše Sveti; dođi, Duše Sveti, obnovi moj duh da mogu s tobom i po tebi ispunjavati Očevu volju! Dođi, Duše Sveti; dođi, Gospodine Isuse, vatrom svoje ljubavi sve što je u meni sažezi! Dođi, Gospodine Isuse; dođi, Gospodine Isuse; dođi, Gospodine Isuse; dođi, ne kasni! Tvoja prečista Krv neka proključa, prokola u mojim žilama, u mojemu srcu, u mojim mislima! Sve što je u

meni, Gospodine, obnovi i posveti! Pozvao si nas na svetost. Hvala ti što nas želiš sve posvetiti!

Budi blagoslovljen, Isuse, u Prsvetome Oltarskome Sakramentu! Budi blagoslovljen, Isuse, u svakoj duši! Promijeni, Isuse, sve nas, naše obitelji; oslobodi, obnovi nas sve; izliječi nas, Gospodine, na duši i tijelu!

Isuse, oslobodi me svakoga straha, obzira, oholosti, sebeljublja, nemira, srdžbe, nepraštanja, svakoga zla duše i tijela! Isuse, Isuse, Isuse, otvori srce moje, otvori srce moje! Otvori, Gospodine, i pozovi sva srca da se k Tebi vrate! Isuse, Isuse, Isuse, želim živjeti samo u prisustvu tvojemu, želim surađivati s tobom i s tobom se trajno sjediniti!

Isuse, Isuse, Isuse, hvala ti za sve što si mi dao, što mi sada daješ i što ćeš mi dati! Hvala ti za tvojega Duha Svetoga, koji me uči kako treba moliti! Hvala ti što si nam svojega Duha poslao da nas uči, čuva, štiti, brani, prosvjetljuje, posvećuje i vodi svojemu Ocu!

Dođi, Isuse! Dođi, Isuse! Dođi, Duše Sveti! Dođi, Duše Sveti, u svako srce i u svaku dušu! Dođi, Gospodine Isuse!

Maranatha! Maranatha! Maranatha! Amen. Aleluja.

MOLITVA ZA NUTARNJE ISCJELJENJE

Isuse, po svojoj *ljubavi*, *dobroti* i *milosrđu*, molim te da uđeš u korijen stanja u kojemu se nalazim. Molim te da uđeš u korijen mojih trauma, strahova, šokova, koje sam doživio/doživjela u utrobi majke, u djetinjstvu i kroz moj život. Dođi, Isuse, u to područje ranjavanja. Natopi me svojom Presvetom Krvlju; operi me, oslobodi, izliječi. Dođi, Gospodine Isuse, ispuni moje srce vjerom i ljubavlju, da ti povjerujem, Isuse, da si u svim tim trenutcima ranjavanja i u tim situacijama bio prisutan. Daj mi milost da osjetim tvoj zagrljaj, tvoju toplinu, tvoju svetu prisutnost. Smiri u meni cijelo moje biće, koje je tada bilo uznemireno, preplašeno, ranjeno, pogođeno.

Kriste, moj Bože, donesi *MIR* u moje srce. *MIR* Tvoj neka zavlada u meni, *MIR* koji samo Ti možeš dati.

Kriste, moj Bože, ozdravi me, ozdravi u meni to područje, ranjeno djetinjstvo. Oslobodi me od boli koja mi je nanesena; od straha, šoka, nemira, mržnje koja je iskaljena na meni. Otkloni sve što je tada duboko ranilo moje srce i negativno opteretilo moju pamet. Ti, Isuse, možeš sve. Ti si tada bio prisutan; daj da ti povjerujem da si u tim trenutcima bio tu, kada sam bio/bila pogođen/a i ljut/a na one koji su me ranili. Otkloni, Gospodine, svu ljutnju, nepraštanje, odbijanje, tugu koja je tada ispunila moje srce. Isuse, donesi na to mjesto ljubav, mir, radost Svoje prisutnosti. Ispuni me Duhom Svetim.

Ozdravi me od nepraštanja i neprihvaćanja. Ispuni me opraštajućom, ozdravljujućom snagom. Neka Tvoja Ljubav preplavi srce moje i uđe u svaki kutak mojega srca, da bih mogao/mogla uvijek spremna srca ljubiti, praštati, darivati se i biti na raspolaganju Tebi, Bože, na način koji Ti želiš.

Hvala ti, Isuse! Hvala ti, Isuse! Hvala ti, Isuse!
Slavim te, Isuse! Hvalim te, Isuse! Častim Ime tvoje!
Isuse, volim te!

Ja ti se predajem. Čini sa mnom što hoćeš. Predajem ti se po Mariji, i vodi me po njoj. Amen.

DUŠO KRISTOVA

Dušo Kristova, posveti me!
Tijelo Kristovo, spasi me!
Krvi Kristova, napoji me!
Vodo iz prsiju Kristovih, operi me!
Muko Kristova, okrijepi me!
O, dobri Isuse, usliši me!
Među rane svoje sakrij me,
i ne dopusti da se odijelim od tebe!
Od neprijatelja zlobnoga brani me!
Na času smrti moje, zovni me
i zapovijedi mi da dođem k tebi,
da te sa svetima tvojima hvalim i slavim
u sve vijeke vjekova! Amen.

VELIČA

Veliča duša moja Gospodina
i klikće duh moj u Bogu, mojemu Spasitelju,
što pogleda na neznatnost službenice svoje:
odsad će me, evo,
svi naraštaji zvati blaženom.
Jer velika mi djela učini Svesilni,
sveto je Ime njegovo.
Od koljena do koljena dobrota je njegova
nad onima što se njega boje.
Iskaza snagu mišice svoje,
rasprši oholice umišljene.
Silne zbaci s prijestolja,
a uzvisi neznatne.
Gladne napuni dobrima,
a bogate otpusti prazne.
Prihvati Izraela, slugu svojega,
kako obeća ocima našim:
spomenuti se dobrote svoje
prema Abrahamu
i potomstvu njegovome dovijeka.

Slava Ocu i Sinu i Duhu Svetome.
Kako bijaše na početku, tako i sada i vazda
i u vijeke vjekova. Amen.

SAVJET AUTORA

Dragi čitatelju, nadam se da ti je sadržaj ove knjige otvorio važne spoznaje za novi život obraćenja i vjere.

Želio bih da tvoj život ne bude kuća sagrađena na pijesku, nego utemeljena na čvrstoj stijeni. Da bi to bilo tako, nemoj stati; odbaci sve kompromise s idolima bilo koje vrste.

Savjetujem ti da svoj duhovni i vremeniti život, sve što jesi i što imaš, posvetiš i predaš Presvetome Srcu Isusovu i Bezgrješnome Srcu Marijinu. Naš dom i naš mir je u ljubavi Presvetoga Srca našega Gospodina, koji nas je Krvlju svojom otkupio, a nitko se za nas neće zauzeti s toliko svete ljubavi i poniznosti kao Prečisto Srce Marije Majke.

Zato se s povjerenjem djeteta izruči ovim Svetim Srcima. Učini i pobožnost Devet prvih petaka (kroz devet mjeseci u prvi petak se ispovijediti i primiti Sv. pričest).

Zadobit ćeš mir duši svojoj i rasti na putu posvećenja, na radost Oca našega koji je na nebesima.

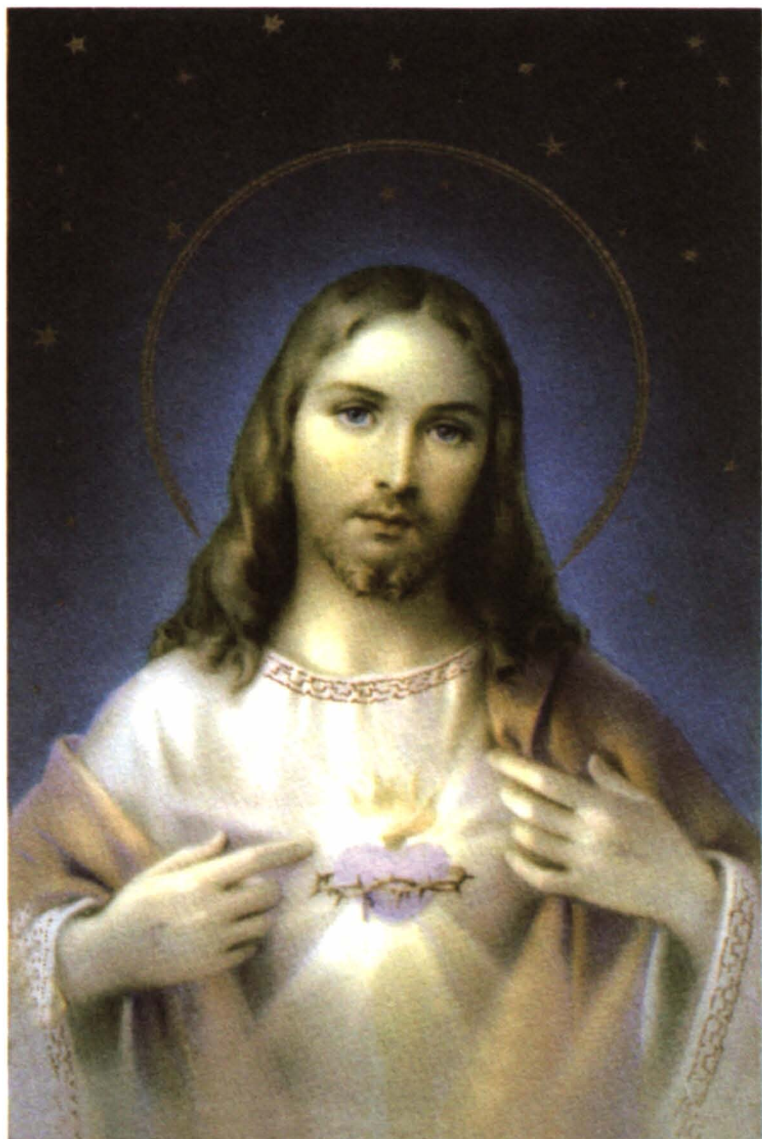
DON MILIVOJ BOLOBANIĆ

OSOBNA POSVETA PRESVETOME SRCU ISUSOVU

Presveto Srce Isusovo, izvore svakoga dobra, ja ti se klanjam, vjerujem u te, ufam se u te, ja te ljubim i kajem se za sve svoje grijehe. Tebi darujem ovo svoje siromašno srce. Učini ga poniznim, strpljivim, čistim i da u svemu odgovara Tvojim željama.

Daj, o dobri Isuse, da ja živim u tebi i ti u meni. Štiti me u opasnostima, tješi me u nevoljama i žalostima, udijeli mi zdravlje duše i tijela, blagoslovi sav moj rad i daj mi milost svete smrti.

Amen.

OSOBNA POSVETA BEZGRJEŠNOME SRCU MARIJINU

Presveta Djevice Marijo, Majko i Kraljice moja, tvojemu Bezgrješnome Srcu posvećujem i predajem cijelo svoje biće: svoje misli, riječi i djela; svoj duh, dušu i tijelo. Raspolaži sa mnom i sa svime što mi pripada, sada i u vječnosti, na hvalu i slavu Presvetoga Trojstva, za posvećenje Crkve i spasenje svega svijeta.

Bezgrješna moja Majko, pomozi mi živjeti dostojno mojega krsnoga posvećenja da neopozivo pripadam svojemu Otkupitelju. Daj da poput tebe slušam poticaje Duha Svetoga! Neka se u meni i po meni uvijek i u svemu ispunjava volja Božja! Amen.

Ispit savjesti-
priprava za
dobru ispovijed

ISPIT SAVJESTI

Prije svega se trebamo pitati:

Kada sam se posljednji put ispovjedio?

Je li moja posljednja ispovijed bila valjana?

Jesam li ispunio zadanu pokoru?

Jesam li zlo, koje sam počinio bližnjemu, ispravio?

Ispovijedam li se suviše rijetko?

Živim li dulje vrijeme u teškom grijehu i zato sam opterećen i bezvoljan?

(Za intenzivniji duhovni život bilo bi dobro ispovijedati se često, primjerice, jedanput mjesečno, i svake se nedjelje i blagdana pričestiti.)

Pristupam li sakramentu Sv. ispovijedi s iskrenom nakanom da očistim dušu od grijeha i olakšam svoje biće od tereta grijeha, da se obratim, da obnovim svoj život i produbim prijateljstvo s Bogom; ili, pak, pristupam iz običaja, bez prave želje za popravkom života?

Kajem li se iskreno za svoje grijehe, žalim li i plačem nad njima jer mi upropaštavaju život?

Odričem li se iskreno svakoga grijeha i odlučujem li iskreno da više neću griješiti ili mislim nastaviti griješiti i poslije ispovijedi?

(Ako nema iskrenoga kajanja i odluke da više nećemo griješiti te ako svojevoljno zatajimo neki teški grijeh, ispovijed nije valjana i ne opraštaju nam se grijesi. Tako činimo još i novi grijeh, tj. svetogrdno se ispovijedamo

i primamo bez prave nakane Kristove Svetinje – sakramente.

Svaka Sveta ispovijed jest obraćenje i odricanje od svakoga pa i najmanjega grijeha i potpuno opredjeljenje za Krista i život u njegovoj ljubavi i milosti.

O koliki su propali zbog manjkave ispovijedi! – znamenita je rečenica svete Terezije Avilske.)

GRIJESI PROTIV DESET BOŽJIH ZAPOVIJEDI

1. Ja sam Gospodin Bog tvoj! Nemaj drugih bogova uz Mene!

Je li mi Bog na prvome mjestu u životu? (*Bog moj i sve moje* – reći će sv. Franjo Asiški).

Imam li neke druge bogove uz Njega (novac i materijalno bogatstvo, karijera, ugled, čast, vlast, dobar glas, tj. da svi moraju imati dobro mišljenje o meni, tijelo i tjelesnost, odjeća i vanjski izgled, prestiž u društvu i među rođacima i prijateljima, sebeljublje...)?

Jesu li mi, možda, drugi ljudi (sportaši, političari ili glumci, ili, možda, stvari, kao kompjutor, automobil, kuća ili gitara) idoli ili bogovi?

Jesam li sumnjao o vjeri?

Dajem li Bogu dostatno svojega vremena?

Molim li redovito ili kroz dulja razdoblja zapuštam molitvu?

Jesam li, možda, površan u vjeri?

Trudim li se čitati o Bogu (Bibliju, vjerske knjige ili časopise) i tako produbiti svoju vjeru; ili sam lijen i nezainteresiran za to?

Tražim li Boga, pravu Istinu i pravu Radost, iskrenim srcem?

Vjerujem li iskreno da će mi Bog pomoći u životu?

Jesam li praznovjeran; vjerujem li, primjerice, u crnu mačku, broj 13 i slično? Kucam li 3 puta u drvo da se ne pokvare neke dobre stvari u mojemu životu?

Idem li nadriliječnicima, bioenergetičarima, samozvanim prorocima, radiestezistima i sličnima (*i mnogi se kiropraktičari, zapravo, bave bioenergijom, i neke vrste akupunkture su magijskoga podrijetla...)*?

Jesam li išao na tečajeve transcendentalne meditacije, joge, sudjelovao u obredima istočnjačkih idrugih sekta (Hari Krišne...)?

Jesam li sudjelovao u Sai Babinom pokretu ili religije Bahaji ili sličnih istočnjačkih vjerskih pokreta?

Jesam li pripadao nekoj sekti?

Jesam li sam i je li mi netko drugi gatao u šalicu, dlan, karte ili slično?

Čitam li horoskop, vjerujem li zvijezdama?

Ljubim li Boga, hvalim li ga i slavim?

Zahvaljujem li mu za sva dobročinstva u životu? *(Tako postajem spreman primiti još veće darove.)*

Jesam li, možda, zatajio svoju vjeru, iz koristoljublja, iz obzira ili iz straha?

Jesam li bio u društvu koje izruguje vjeru i vjerske istine, ili je protuvjerski raspoloženo?

Jesam li bio član neke liberalne stranke, koja relativizira moral, ili komunističke partije, koja niječe Boga?

Kome ili čemu pripada prvo mjesto u mojemu životu? Tko je moj bog?

2. Ne izusti Imena Gospodina Boga svojega uzalud!

Psovka. Zaklinjanje. Kršenje zavjeta. Uzaludno i nepotrebno izgovaranje Imena Božjega ili imena svetaca. Nedostatak poštovanja prema svetosti Božjega Imena. Prostačenje. Često i nepotrebno spominjanje Đavla. Proklinjanje.

3. Spomeni se da svetkuješ Dan Gospodnji!

Ne dolaziti na Svetu misu u nedjelje ili zapovijedane blagdane (*teški grijeh*).

Rad nedjeljom ili zapovijedanim blagdanom.

Obavljanje na Dan Gospodnji onih poslova koje svakodnevno radim. (*Dan Gospodnji se mora razlikovat po djelatnostima od ostalih dana i treba više biti posvećen Bogu.)*

Učenje nedjeljom i zapovijedanim blagdanom bez neke velike potrebe.

Zakašnjavanje na Sv. misu; rastresenost i razgovaranje na Sv. misi; dolazak na Sv. misu samo iz običaja ; nevjerovanje u vrijednost, veličinu i duhovnu korist Sv. mise.

Izbjegavanje crkvenih pobožnosti (primjerice Križnoga puta i sličnih pobožnosti...).

Minimalizam u vjeri (*kada činim samo ono što je propisano i ništa više od toga*).

Ne davati milostinju za potrebe Crkve i siromašnih.

Jesti meso petkom i ne obdržavati post na Čistu srijedu, Veliki petak i u zapovijedne dane posta.

4. Poštuj oca i majku da dugo živiš i dobro ti bude na zemlji!

Neslušanje i nepoštivanje roditelja, starijih, učitelja, poglavara.

Nepoštivanje roditeljskog autoriteta.

Zapostavljanje roditelja i nezahvalnost prema njima.

Roditelji ne smiju zagorčavati život svojoj djeci i priječiti Božju volju u njihovu životu.

Trebaju se pitati daju li dobar primjer djeci u vjerskome životu.

Brinu li se i materijalno i duhovno za djecu?

Poučavaju li djecu o molitvi, vjerskim istinama i kršćanskome moralu?

Prate li što im djeca čine i kamo izlaze?

Čitaju li vam djeca časopise i knjige koji su ispod razine kršćanskoga morala?

5. Ne ubij!

Ubojstvo. Pobačaj. Samoubojstvo. Tučnjave. Svađe. Uvrjede. Prepirke. Neumjerenost u jelu i piću. Davanje lošega primjera. Droga. Pretjerano pušenje. Opijanje.

Nanošenje štete vlastitom i tuđem zdravlju. Prijetnje i mučenje drugih ljudi. Ponižavanja drugih. Optuživanje. Željeti sebi ili drugima zlo ili smrt. Osveta. Mržnja. Nepraštanje. Mrzovolja. Pesimizam. Sažaljevanje i samosažaljevanje. Nagovaranje ili sudjelovanje kod pobačaja ili ubojstva (*jednak grijeh kod abortusa imaju i majka i otac)*. Čedomorstvo. Srditost. Gnjev. Ljutnja. Oholost. Zavist. Egoizam. Škrtost. Pretjerana obuzetost sobom.

Pretjerana izbirljivost i gurmanstvo u jelima.

Štetiti zdravlju pretjeranim dijetama radi vanjskog izgleda.

Nepoštivanje prirodnoga zakona Božjega (primjerce ritma izmjene dana i noći i s tim u svezi prekasno odlaženje na počinak i spavanje po danu, do 10 i više sati u jutro).

Odlasci u previše mračne, zadimljene i bučne disko klubove ili kafiće i ostajanje u njima do dugo u noć.

Raskalašene zabave bilo koje vrste.

Plesovi s pretjeranim kontaktima s drugima ili erotizirani disko plesovi.

Pretjerano izbivanje i zapostavljanje obitelji zbog odlaženja u gostionice i drugdje.

Kockanje za novac, i bilo koje vrste.

Svako zapostavljanje stege (askeze) i urednosti u životu; lijenost i neurednosti bilo koje vrste.

Pretjerano gledanje TV-a.

Nepotrebno izostajanje iz škole ili s fakulteta; neučenje i svako neispunjavanje svojih obveza u školi i na poslu.

Zanemarivanje obveza i pomaganja u obitelji.

6. Ne sagriješi bludno!

Besramne i bludne misli, riječi i djela.

Požudni pogledi.

Čitanje i gledanje nepristojnih i pornografskih filmova, knjiga i časopisa.

Tkzv. „filmski“ poljupci prije braka.

Preslobodno maženje i ponašanje prema mladiću ili djevojci.

Nedolično i nečedno ponašanje, spolni odnosi prije braka.

Preljub.

Samozadovoljavanje.

Homoseksualni odnosi.

U braku – čuvanje od začeća bilo kakvim kemijskim ili mehaničkim sredstvima (spirala – koja je abortivno sredstvo; kondom, pilula, dijafragma...), kao i prekidom odnosa (bračna onanija – Post 38,9)

Sterilizacija i umjetna oplodnja također su teški grijesi.

Pretjerana tjelesnost i obuzetost seksom i drugim spolom, nastranosti (perverzije u bračnom životu), izbjegavanje potomstva, strah od djece, egoizam udvoje. *(Za planiranje obitelji dopuštena je samo metoda plodnih i neplodnih dana koja je i najzdravija i najbolje izgrađuje bračnu ljubav).*

Življenje u nesakramentalnom braku također je teški grijeh.

Odlaženje na nudističku plažu.

Nedolično i previše izazovno odijevanje kod djevojaka, previše uska i previše kratka odjeća, majice bez rukava.... (sve što previše ističe tijelo).

7. Ne ukradi!

Krađa.

Uzimanje stvari iz poduzeća ili s javnih mjesta.

Uništavanje javne, društvene imovine.

Prijevara.

Previše lagana i nepoštena zarada.

Sumnjivi poslovi.

Oštećivanje bližnjih; nevraćanje duga (*ukradeno smo dužni vratiti ako možemo ili možda sličnu vrijednost dati za siromašne)*.

Gramzljivost za novcem i materijalnim vrijednostima.

Zavist.

Primanje mita.

Nedostatno poštivanje truda i napora drugih.

"Švercanje" u tramvaju i autobusu ako imamo mogućnost platiti kartu.

Nedostatna revnost i neodgovornost u radu.

8. Ne reci lažna svjedočanstva!

Sitne i krupne laži. Neiskrenost. Hvalisanje. Suvišne i nepotrebne riječi. Ironija u razgovoru. Dvosmisle-

ne šale. Neozbiljnost. Klevete. Lažna obećanja. Uznositost. Taština. Ogovoranje. Kritiziranje. Prigovaranje. Suđenje i osuđivanje drugih. Oduzimanje dobroga glasa. Neodgovornost. Ravnodušnost. Tvrdoća srca na tuđe nevolje.

9. Ne poželi tuđega ženidbenoga druga!

Željeti tuđega ženidbenoga druga.

Učiniti s njime preljub.

Biti previše prisan i previše se viđati s tuđim ženidbenim drugom.

Ne izbjegavati grešne prigode takve vrste.

Sablazniti bilo koga iz svoje ili tuđe obitelji, osobito djecu.

Sudjelovati na bilo koji način u povredi svetosti braka.

Propustiti pomoći u pomirbi supružnika.

10. Ne poželi nikakve tuđe stvari!

Zavist i natjecanje s drugima u stjecanju materijalnih dobara.

Materijalizam i obuzetost novcem i stjecanjem materijalnih dobara.

Duhovna zavist.

Klevetanje i oduzimanje dobroga glasa, iz pakosti, ljubomore ili nerazboritosti.

Zanemarivanje duhovne dimenzije čovjeka, od koje se, zapravo, živi (Isus reče: ***Ne živi čovjek samo o kruhu, nego i o svakoj riječi što izlazi iz Božjih usta***, te ***Tražite najprije Kraljevstvo Božje, a sve će vam se ostalo nadodati).***

RIJEČI POTPORE

NUNTIATURA APOSTOLICA IN CROATIA

Zagreb, 2. ožujka 2000.

Štovani Monsinjore,

Primio sam Vašu knjigu "Kako prepoznati zamke zloga", na kojoj Vam najiskrenije zahvaljujem. Mislim da je uistinu potrebno obratiti posebnu pažnju tematici o kojoj govori ovo Vaše djelo.

S izrazima osobitog štovanja ostajem odan u Gospodinu.

† Giulio Einaudi, apostolski nuncij

Poreč, 6. ožujka. 2000.

Prečasni monsinjore,

Zahvaljujem Vam na poslanoj knjizi, čestitajući na trudu! Letimično sam je pogledao, vrlo je zanimljiva i aktualna! Dao Bog da mnogima bude na pomoć.

Uz srdačan pozdrav,

† Ivan Milovan, biskup porečko – pulski

Hvar, 7. ožujka. 2000.

Dragi Monsinjore,

Lijepa HVALA za lijepi DAR – "Kako prepoznati zamke zloga" I dalje želim uspješnost u ovako pametnom pisanju.

Pozdrav i blagoslov u Kristu

† Slobodan Štambuk, hvarsko-bračko-viški biskup

U Gospiću, 7. ožujka 2000.

Poštovani gospodine Monsinjore!

Primio sam Vašu lijepo opremljenu i još ljepše napisanu knjigu, na čemu Vam od srca zahvaljujem. To je priručnik o Zlome i molitvenik protiv njega. Vjerujem da će mnogi u knjizi naći dosta uputa i motivacija kako se protiv njega boriti u sebi i u svijetu.

Uz poštovanje i pozdrav

Mons. Mile Bogović
pomoćni biskup

POŽEŠKA BISKUPIJA
Ured požeškoga biskupa

Požega, 2. ožujka 2000.

Prečasni gospodine!

Primili smo Vašu knjigu "Kako prepoznati zamke Zloga", koju ste poslali preuzvišenom gospodinu Biskupu u znak iskrenog poštovanja. On Vam zahvaljuje na vrijednom daru koji će svojim sadržajem zaokupirati mnoge čitatelje te ujedno obogatiti našu biskupijsku biblioteku.

Uz srdačan pozdrav u Gospodinu.

Perica Matanović, voditelj ureda

Krk, 19. travnja 2000.

Ovime potvrđujem primitak poklon izdanja vaše knjige "Kako prepoznati zamke zloga"

Od srca Vam zahvaljujem na poklonu.

Proslava Vazma u ovoj godini Velikog Jubileja učvrstila u

Vama vjeru da se nad svim grobovima i razvalinama ljudskih događanja pobjedonosno uzdiže lik Krista Svevladara komu pripadaju sva vremena i vjekovi. On, trajno živ među nama u Euharistiji, bio stup Vaše nade i podržavao Vas u životnim naporima.

Zazivajući obilje Božjeg blagoslova na Vaš rad, pozdravlja u Gospodinu!

† Valter Župan, biskup krčki

Prečasni oče generalni vikare,

Primio sam Vašu knjigu "Kako prepoznati zamke Zloga" Odmah sam je prelistao i postao Vaš sumišljenik. Čestitam na Vašoj hrabroj vjeri! Posebno sam iznenađen da ste Vi, generalni vikar, pisac te knjige. Čestitam ocu nadbiskupu Ivanu na njegovoj hrabrosti da je sebi izabrao takvog generalnog vikara, i to danas kada se Crkva sve više sekularizira.

Srdačan pozdrav i ne bojmo se đavla, tog Zloga, lukavoga!

Vaš u Kristu i dragoj Gospi

mons. Frane Franić nadbiskup splitsko-makarski u miru

LITERATURA

Amorth, G., *Egzorcist govori*, Jelsa, 1995.

Amorth, G., *Egzorcisti i psihijatri*, Jelsa, 2005.

Amorth, G., *Izvješća rimskog egzorcista*, Đakovo, 2002.

Amorth, G., *Novi izvještaji jednog egzorcista*, Jelsa, 1997.

Atti, del Corso., *Esorcismo e preghiera di liberazione*, Editrice shalom, 2005.

Autexier, E., *Tajna zla*, Đakovo, 1995.

Bamonte, F. *Possessioni diaboliche ed esorcismo*, Milano, 2006.

Bamonte, F. *I danni dello spiritismo*, Roma, 2003.

Bartz, W., *Sekte danas*, Zagreb, 1984.

Baumer, U., *Hoćemo samo tvoju dušu*, Zagreb, 1998.

Betancourt, D., *Ozdravljeni duhom*, Zagreb, 1998.

Betancourt, D., *Ustani i hodi*, Jelsa, 1994.

Blažević, J., *Proroci novog doba*, Zagreb, 2001.

Bobaš, A., *Rock-glazba i sotonizam*, Zagreb, 1998.

Bubalo, R., *Pogled u krajeve srca*, Zagreb, 1999.

Chenesseau R.., *Diario di on prete esorcista*.

Convegno internazionale esorcisti, Collevalenza, 2002.

De Grandis, R.., Obnovljeni Duhom Svetim, Zagreb, 2001.

De Grandis, R.., *Počivanje u duhu*, Zagreb, 2001.

De Grandis, R.., *Rastimo u Gospodinu*, Zagreb, 2001.

De Grandis, R.., *Riječ spoznanja*, Zagreb, 2001.

De Grandis, R.., *Služba ozdravljanja*, Zagreb, 2001.

De Grandis, R.., *Svjedočanstvo moga života*, Zagreb, 2001.

Dokumenti Drugog vatikanskog koncila, Zagreb, 1970.

Ernetti, P., *Kateheza Sotone*, Jelsa, 2004.

Faricy, R., *Molitva i nutarnje ozdravljenje*, Jelsa, 1998.

Fusco, P., *Preghiere di liberazione dal maligno*, Firenca, 2001.

Glavurtić, M., *Pakao*, Sion, 1998.

Glavurtić, M., *Satana*, Beograd, 1978.

Godfried, D., *Krist ili vodenjak?*, Split, 1998.
Gutierrez, G., *Teologija oslobođenja*, Zagreb, 1989.
Huber, G., *Odlazi, sotono*, Đakovo, 1993.
Ivančić, T., *A vi ovako molite*, Zagreb, 1992.
Ivančić, T., *Agresivnost i povjerenje*, Zagreb, 2000.
Ivančić, T., *Ako oprostiš*, Zagreb, 1997
Ivančić, T., *Dijagnoza duše i hagioterapija*, Zagreb, 2004.
Ivančić, T., *Duhovno pomoći čovjeku*, Zagreb, 1996.
Ivančić, T., *Hagioterapija i pastoral Crkve*, Zagreb, 1996.
Ivančić, T., *Liječiti brak i obitelj*, Zagreb, 1995.
Ivančić, T., *Molitva koja liječi*, Zagreb, 1994.
Ivančić, T., *Otkriće duhovne terapije*, Zagreb 1998.
Ivančić, T., *Ovisnost i sloboda*, Zagreb, 2000.
Ivančić, T., *Reinkarnacija i uskrsnuće*, Zagreb, 1999.
Ivančić, T., *Susret sa živim Bogom*, Zagreb, 1985.
Ivančić, T., *Za umorne*, Zagreb, 1997,
Katekizam Katoličke Crkve, Zagreb, 1994.
Kongregacija za nauk vjere: *Naputak o molitvama kojima se od Boga moli ozdravljenje*, Zagreb, 2001.
Letić, F., *Protokoli sionskih mudraca*, Zagreb, 1996.
Linić, Z., *Pripravi srce za susret*, Zagreb, 1995.
Manjackal, J., *Molitva čini čudesa*, Zagreb, 2004.
Manjackal, J., *Dodirnuo me i ozdravio*, Zagreb, 2005.
Manjackal, J., *Eureka*, Zagreb, 2001.
Manjackal, J., *Molitve koje će promjeniti tvoj život*, Zagreb, 2001.
Manjackal, J., *Naš Bog je silan Bog*, Zagreb, 2001.
Manjackal, J., *Novi nas život liječi*, Zagreb, 2002.
Manjackal, J., *Uđimo u korablju*, Zagreb, 2001.
Marcelić, J., *Anneliese Michel i zli duhovi*, Jelsa, 1997.
Mckenna S., *Čudesa se događaju*, Jelsa, 1998.

Milingo, E., *Licem u lice s đavlom*, Zagreb, 2000.
Miškić, I., *Gospodine, ozdravi me*, Zagreb, 2001.
Monbourquette, J., *Kako oprostiti*, Zagreb, 1997.
Moser G., *Tišina usred buke*, Korčula, 1978.
Muhlen, H., *Novi susret s Bogom*, Jelsa, 1994.
Müller, J., *Demoni među nama*, Đakovo, 1998.
Müller, J., *Proklet, opčinjen, poludio ili nešto drugo?*, Mostar, 1998.
Musolesi, A., *Presidente degli esorcisti esperienze e delucidazioni di don Gabriele Amort*, Ravena, 2005.
Nanni, G., *Il dito dio e il potere di Satana L esorcismo*, Libreria editrice vaticana, 2004.
Oropeza, B. J., *O anđelima, demonima i duhovnom ratovanju*, Zagreb, 2001.
Offeddu, L., Sansa, F., *I ragazzi di Satana*, Edizione bur saggi, Milano, 2005.
Papinsko vijeće za kulturu,
Papinsko vijeće za međureligijski dijalog: *Isus Krist - donositelj vode žive. Kršćansko promišljanje o "New Age-u"*, Split, 2003.
Pertisko, T., *Žalost, žrtva i tijumf*, Zagreb, 2000.
Petersdorff, E., *Demoni, vještice, spiritisti*, Split, 2001.
Porcarelli, A., *Spiritizam*, Osijek, 2000.
Primorac, P., *Dim sotonin*, Trogir, 2004.
Psel, M., *O demonima*, Split, 1995.
Ratzinger, J., *Sol zemlje*, Zagreb, 1997
Degli, R., esorcismi e preghiere per cireostanze particolari libreria editrice , Vaticana, 2001.
Salemon, B. L., *Molite da ozdravite*, Jelsa, 1995.
Salvucci, R.., *Le potenze malefiche, Editrice Shalm*, Camarata Picena (An), 1998.
Salvucci, R.., *Cosa fare con qvesti Diavoli*, Ancora editrice, Milano, 2002.

Sodi, M., *Tra maleficio, patologie e possessione demoniaca*, Padova, 2003.
Sullivan F. A., *Karizme i karizmatska obnova*, Jelsa, 1984.
Tardif, E., *Isus je prisutan*, Jelsa, 1993.
Tardif, E., *Isus me učinio svjedokom*, Jelsa, 1991.
Tardif, E., *U vatri ljubavi*, Jelsa, 1996.
Tosatti, A., *Inchiesta sul Demonio*, Casale Monteferrato, 2005.
Vinkov, I., *Opsjednutost i egzorcizam*, Zagreb, 2004.
Vjera i zdravlje – *Zbornik*, Zagreb, 2005.
Vukman, Z., *Propast svijeta ili novo doba poganstva*, Split, 1998.
Wenisch, B., *Satanizam*, Đakovo, 1993.
Zakonik kanonskog prava, Zagreb, 1988.

SADRŽAJ

Mons. Milivoj Bolobanić rođen je na Olibu 15. veljače 1937. Osnovnu školu završio je u Zadru 1947., a klasičnu gimnaziju u Nadbiskupskom sjemeništu *Zmajević* u Zadru 1954. Teologiju je diplomirao 1962. na Bogoslovnom fakultetu u Zagrebu, a za svećenika je zaređen 29. lipnja 1961. Kao župnik služio je u Privlaci, Zemuniku i u Svetištu Sv. Šime u Zadru, ekskurirajući župu Crno. Za vrijeme Domovinskoga rata bio je župnik i dekan u Biogradu. Dekansku službu obavljao je u Zemuničkome i Zadarskome dekanatu.
Bio je imenovan generalnim vikarom Zadarske nadbiskupije. Kanonik je Stolnoga Kaptola Sv. Stošije i župnik katedrale u Zadru. U dva susljedna mandata bio je izabran za tajnika Svećeničkoga vijeća Zadarske nadbiskupije, a obavljao je i dužnost predsjednika Dijecezanskoga vijeća za pastoral mladih.
Bio je dugogodišnji animator mnogih biskupijskih hodočašća. Voditelj je brojnih duhovnih obnova u Nadbiskupiji, u raznim dijelovima naše domovinske Crkve i u inozemstvu.

ISBN 953-98036-3-2
9 789539 803634